

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND
GRØNLANDS SELVSTYRE

**NUNATTA
KARSIATA
NAATSORSUUTAI**

2022

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat 2023

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Ilioqqarnera: iCICERO, grafisk produktion, Nuuk

Naqiterneqarfia: Nuuk Offset

Eqqumiitsuliortoq: Nivi Lyngø

Naatsorsuutit 2022

IMAASA NALUNAARSORSIMAFFIAT

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT	4
NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT.....	5
AQUTSISUT ATSIORNERI	6
KUKKUNERSUIISUT SUMULLUUNNIIT ATTAVEQANNGITSUT UPPERNARSAASIINERAT	7
2022 PILLUGU NALUNAARUT	10
ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT	12
INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSUTIT	13
ANINGAASALIISSUTIT INATSIITIGUT PISUSSAAFFIGISAT	14
TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT	15
SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT	16
NALUNAARUTIT NAALAKKERSUIISOQARFINNEERSUT.....	17
ANINGAASAQARNERMUT NALIGIISSITAANERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	23
NUNANUT ALLANUT, INUUSSUTISSARSIORNERMUT NIUERNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	27
ISUMAGINNINNERMUT, SULIFFEQARNERMUT NUNAMULLU NAMMINERMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	31
PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUIISOQARFIK	34
ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT, TIMERSORNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	39
AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK.....	43
AATSITASSANUT NAALAKKERSUIISOQARFIK AAMMA INATSIINUT SULIASSAQARFIK.....	46
INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	48
NUNALERINERMUT, IMMINUT PILERSORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT AVATANGIISUNULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	53
MEEQQANUT, INUUSUTTUNUT ILAQUTARIINNULLU NAALAKKERSUIISOQARFIK	59
2022-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTUNUT AGGUATAARLUGIT.....	64
2022-MI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT	65
ANGUSAT NALUNAARSORNEQARNERI, 2022	67
KILLIFFINUT OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31. DEC. 2022	69
AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINERIT, 2021-22	71
NALUNAARSUKKAT.....	72
PISUSSAAFFIORATARSINNAASUT	80
NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ	81

ATUARNISSAANUT ILITSERSUUT

TUNNGAVIUSUMIK NAATSORSUUTIT

Tunngaviusumik naatsorsuutini nalunaarut pingaarneq kiisalu Naalakkersuisunut oqartussaaffiit naalakkersuisoqarfiillu immikkut nalunaarutaat ilaapput.

Nalunaarummi pingaarnermi nassuiaatigineqarput aningaasanut inatsimmut ilassutitullu aningaasaliissutitut sanilliullugit nikingassutit pingaaruteqarnerpaat, naalakkersuisoqarfinniilli nalunaarummi ilisimatitsisutigineqarlutik namminneq oqartussaaffigalugit akisussaaffigisaminni anguniagassanik naammassinnisimanagerit. Tamakku qaavisigut nalunaarutip imarai ukiuni kingullerni pingasuni Namminersorlutik Oqartusani aningaasaqarniarnikkut ineriartorneq pillugu pingaarnertigut paasisutissat.

Tunngaviusumik naatsorsuutit aamma naatsorsuutini makkuninnga imaqarput:

- Aningaasaliissutitut naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kontunut agguataarneqartut
- Siunertat malillugit aningaasaliissutini angusat agguataarnerat
- Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerat
- Killiffiusunik oqimaaqatigiitsisineq
- Akiliisinnaassutsimik naatsorsuineq

Suunerinut agguataarlugit angusanik naatsorsuisimaneq ingerlatseqatigiiffiit namminersortut angusaminik naatsorsuisimanerannut naapertuuppoq. Angusanut naatsorsuutaasimasooq taamaalilluni tamatuminnga ilaneqarpoq, malittarisassallu 1992-imi eqqunneqartut malillugit suli naatsorsuiffigineqassalluni. Matumani angusarineqartut Namminersorlutik Oqartussani isertitani, ingerlatsinermut aningaasartuutini, sanaartornermut aningaasartuutini aamma taarsigassarsititsinerni angusat tamarmiusut aallaavigalugit naatsorsorneqassapput. Taakkulu taagorneqartarput IST-mi naatsorsuutini. Naatsorsuutitut pingaarnerni naatsorsuutitut allakkiat aamma inissinneqarsimapput. Taakku naatsorsuutini allanneqarsimasunut ataasiakkaanut itisiliissutaasunik aamma immikkoortiternernik tunniussipput naatsorsuutit paasineqarnissaannut pisariaqartutut isigineqartumik annertussusilinnik.

ILANNGUSSAT

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussaq immikkoortortanik pingasunik imaqarpoq:

- Atuarnissaanut ilitsersuut
- Konto pingaarnerni aningaasaliissutitut naatsorsuutit
- Ukiuni pingasuni kingullerni aningaasaliissuteqartarnermi konto pingaarnerni angusat

NUNATTA KARSIATA NAATSORSUUTAASA AKUERSISSUTIGINEQARNERAT

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaanni nr. 26, 28. november 2016-imeersumi aalajangersagaavoq kingusinnerpaamik Inatsisartut ukiakut ataatsimiinneranni ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi kingullermi nunatta karsiata naatsorsuutai kukknersiukkat saqqummiunneqartassasut.

Nunatta Karsiata naatsorsuutaasa kukknersiorneqartarnissaannut kukknersiuisunik naalagaaffimmit akuerisaasunik Inatsisartut toqqaasimapput. Kukknersiuisut naatsorsuutitut uppersaallutik atsior-tussaapput. Tamanna naatsorsuutini takuneqarsinnaavoq.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisup naalakkersuisut sinnerlugit naatsorsuutit Inatsisartunut saqqummiutissavai. Inatsisartut naatsorsuutit Nunatta Karsiata Naatsorsuutaasa Kukknersiorneqartarnerannut Ataatsimiititaliamut, Kukknersiuisinermut Ataatsimiititaliamik taaneqartartumut, nassiutissavaat. Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap kukknersiuisut nalunaarutaat pissarsiarissavaa Naalakkersuisullu qinnuigalugit kukknersiuisut nalunaarutaanni inassuteqaatinut oqaaseqatinullu akissuteqarnissamut allaganngorlugu nassuiaasiussasut.

Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu aningaasaliissutigineqarsimasunut naapertuuttumik atorineqarsimanersut, aningaasaliissutaasimasut aningaasaliissutissat akuersissutigineqarneranni naatsorsuutigisanut naapertuunnersut aamma Namminersorlutik Oqartussat naleqartitaat aningaasatigut illersorneqarsinnaasumik ingerlanneqarsimanersut nalilersussavai.

Tamakkua saniatigut kukknersiuisut naalagaaffimmit akuerisaasut nalunaarutaannut aamma nalunaarummut Naalakkersuisut akissutaannut Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap isummissaaq.

Kukknersiuisinermut ataatsimiititaliap isumaliutissiisummik tunniussissaaq, isumaliutissiisut ataatsimiititaliap naatsorsuutitut isummerfigisaanik imaqassaaq. Isumaliutissiisut taanna Inatsisartut nunatta karsiata naatsorsuutaanik suliarinninnerannut ilaassaaq.

AQUTSISUT ATSIORNERI

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut nalunaarut nr. 6, 20 januar 2022-meersoq naapertorlugit naatsorsuusiortoqarpoq. Malittarisassat taakku tunngavigalugit 2022-mut ukiumoortumik nalunaarusiaq isumarput malillugu sutigut tamatigut eqqortuusutut isigaarput.

Matumuuna uppersarparput:

- ukiumoortumik nalunaarusiaq eqqortuusooq – tassa imaappooq, ukiumoortumik nalunaarusiaq pingaarutillinnik minitaqanngitsooq imaluunniit kukkusunik paasissutissiinngitsooq, uunga ilanngullugu ukiumoortumik nalunaarusiami anguniakkanik inissitsiterinerit aamma anguniakkanik nalunaarusiortarnerit tamakkiisuullutik.
- aningaasanik atuineq naatsorsiornermi pineqartoq aningaasaliissutitut nalunaarutigineqarsimasunut, inatsisinut malittarisassanullu allanut aammalu isumaqatigiissutaasimasunut periaaserineqartunullu naapertuunnersooq,
- suleriaasissanik pilersitsisoqarsimasooq, taakkulu naapertorlugit ukiumoortumik nalunaarusiami aningaasat ilanngunneqarsimasut immikkoortullu pissusissamisoortumik ingerlanneqarneri qulakkeerneqarlutik.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Inatsisartuni suliarineqassasooq inassutigineqarpoq.

Nuuk, ulloq 2. maj 2023

Naaja H. Nathanielsen
Aningaasaqarnermut
Naligiissitaanermullu
Naalakkersuisooq

Nikolai Sten Christensen
Naalakkersuisooqarfimmi pisortaq

KUKKUNERSUISUT SUMULLUUNNIIT ATTAVEQANNGITSUT UPPERNARSAASIINERAT

INATSIARTUNUT

Kukkunersuisut ukiumoortumik naatsorsuutitut oqaaseqaataat

Ukiumut naatsorsuiffiusumut 1. januar - 31. december 2022-mut Nunatta Karsianut ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersiorpavut, taakkunanilu angusanut naatsorsuutit, oqimaaqatigiitsinerit, akiliisinnaasutsimut naatsorsuineq allakkiallu ilaapput, tassanilu naatsorsueriaaseq quppernarni 64-84-imi erseqqisaatigineqartoq atornerqarpoq. Ukiumoortumik naatsorsuutit Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allannguuteqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit suliarineqartarput.

Ukiumut naatsorsuutit pingaarutilinni tamani eqqortumik isikkoqartut, ima paasillugu Kommunit Namminersorlutik Oqartussallu missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allannguuteqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit suliarineqarsimasut, isumaqarpugut.

Inerniliinermut tunngaviusoq

Kukkunersuiinerput kukkunersuisarneq pillugu nunani tamalaani najoqqutassat aammalu kalaallit kukkunersuiinerput inatsisaat malillugit piumasarineqartut allat malillugit ingerlapparput, tassami kukkunersuineq Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkut allannguuteqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit ingerlanneqarsimasut. Najoqqutassat piumasaqaatillu tamakku malillugit akisussaanerput kukkunersuisup atsiugaani immikkoortumi "Ukiumoortumik naatsorsuutit kukkunersuornissaannut kukkunersuisup akisussaanera"-mi sukumiinerusumik nassuiarneqarput. Uagut nunani tamalaani kukkunersuisut ileqqorissaarnissamik malittarisassa (IESBA-p ileqqorissaarnissamik malittarisassai) aamma Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit atuuttut allat naapertorlugit kommunimut attuumassuteqanngilagut, soorlu aamma taakkua ileqqorissaarnissamik malittarisassartai piumasaqaatitaalu naammassinikuugivut. Isumaqarpugut kukkunersuiinermit angusat uppernassusiat naammaginnartoq aamma uagut inerniliussatsinnut tunngavissatut naleqquttuusut.

Ukiumut naatsorsuutitut Naalakkersuisut akisussaaffiat

Ukiumoortumik naatsorsuutitut eqqortunik suliaqartarnissamut Naalakkersuisut akisussaapput, tassalu Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq kingusinnerusukkullu allannguuteqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit malunnartunik kukkuneqarnatillu amigaaqeqassanngitsut. Naalakkersuisuttaaq suliffeqarfiup iluani nakkutiginninnissamut akisussaapput, tamannalu kukkusumik paasissutissiinani ukiumoortumik naatsorsuutit suliarinnissaannut pisariaqartutut Naalakkersuisunit isigineqarpoq, apeqqutaanani tamatumunnga akornutissat kukkunerillu kiisalu naatsorsueriaatsimik tulluurtumik toqqaaneq atuinerlu pissutaanersut aammalu naatsorsuinikkut missingisarnert pisut tunngavigalugit naammattutut isigineqarnerat pissutaanersut. .

Pissutsit kukkunersuiinerput attuumassutillit erseqqissarneri

Aningaasaliissutitut naatsorsuutitut takussutissani missingersuutit pillugit paasissutissat aningaasanut inatsimmi kontunut siunertanullu agguataarlugit Naalakkersuisut ilanngussisimapput. Sanilliussilluni kisitsit taakku kukkunersuiinermit tunngavigineqanngillat.

Kukkunersuisup akisussaaffia

Naatsorsuutit tamarmiusut pingaarutilimmik kukkusumik paasissutissartaqannginnissaannik uagut qulakkeerinninnissarput anguniarparput, peqquserlunnermik imaluunniit kukkunermit taakkua peqquteqarnerput apeqqutaanngilaq, aamma kukkunersuisut uppernarsaanerit inernertalimmik tunniussineq anguniarparput. Pitsaasumik qulakkeerinninnissaq assut pingaartinneqarpoq taamaattorli nunani tamalaani kukkunersuiinermit tunngaviusumik malittarisassat aamma Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit atuuttut naapertor-

lugit kukkuneruisoqarnera qulakkiivillugu oqaatigineqarsinnaangilaq taamaattorli malunnaatilimmik kukkusoqarsimatillugu tamatigut qulaajarneqartartussaapput. Peqquserlunnerup imaluunniit kukkusoqarnerata kingunerisaanik kukkusumik paasissutissiisoqarsinnaasarpog aamma aningaasaqarneq pillugu aalajangiinert taakkua ataasiakkaarlutik ataatsimoorlutilluunniit sunniuteqarnissaat naatsorsuutigineqarsinnaapput, naatsorsuutinimmi atuisut naatsorsuutit aallaavigalugit aalajangertarmata.

Nunani tamalaani kukkuneruiineri tunngaviumik malittarisassat, Kalaallit Nunaanni piumasaqaatit al-lat atuuttut ilinniagalittut malillugit kukkuneruiivugut aamma kukkuneruiineri ilinniagalittut isornar-torsiulluta. Tamakku saniatigut:

- Naatsorsuutini kukkunerimik malunnaatilimmik ilisimatitsineq suussusersigutsigu aamma nalilerutsigu, peqquserlunneq kukkunerluunniit tamatumunnga apequtaatinnagu, peratarsinnaasut taakkua qisuar-riarfigalugit kukkuneruisutut ilusilersuillutalu suliarinnissaagut kiisalu uagut inerniliinerput tunngav-igalugu naammaginatimik tulluurtumillu kukkuneruisutut uppersaassalluta. Malunnaatilimmik kukkunerit paasissutissiisutigineqarnerinik takunngitsuuinerit peqquserlunnerujussuarmik peqqute-qarnerusinnaasarpot kukkunerminngarnit, tassami isumaqatigiilluni peqquserluttoqartarmat, upper-narsaatinik eqqunngitsumik suliaqartoqartarmat, piaaralunilu nalunaarsuinngitsoortoqartarmat, al-lamut saasaarisoqartarmat imaluunniit suliffeqarfiup iluani nakkutilliinngitsoortoqartarmat.
- Pissutsit naapertorlugit kukkuneruiineri iliuusissanik isumaliuteqarnissatsinnut kukkuneruisu-nermut attuumassutilinnik nammineq nakkutilliinert tunngasunik paasiniaasarpugut, tamatumani-li Namminersorlutik Oqartussat namminneerlutik nakkutilliinerisa sunniuteqarnerat pillugu inerniliis-uteqarneq ajorpugut.
- Aqutsisut suleriaasiat naatsorsuutini missiliussat paasissutissallu attuumassuteqartut aqutsisut sulia-risimasaat naammaginatitut naleqquttuunersullu isummersorfigisarpavut.
- Ingerlatsisoqaannarissaa pillugu naatsorsuisarnermut tunngavigineqartoq tunngavigalugu ukiumoor-tumik naatsorsuutinik Naalackersuisut suliaqartarnerat tulluurtuunersog kiisalu kukkuneruisut up-persaasnerat anguneqartoq tunngavigalugu pisunut pissutsinulluunniit atasumik malunnartumik nalornisoqarnerisog Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsiinnarissamik pisinnaasaqarnerannut malunnartumik nalornilersitsisinnaasunik peqarnerisog inerniliupparput.
- Naatsorsuutit paasissutissartaat imaluunniit paasissutissat naammaginngissorigutsigit kukkuner-uisutut uppersaasnitanni inerniliinitsinnut tamanna uparuassavarput imaluunniit malunnaatilimmik nalornissuteqarneri nalimmassartariaqassavavut. Ullormi kukkuneruisutut uppersaaffitsinni kuk-keruisutut uppersaasatit tunngavigalugit inerniliivugut. Kisianni siunissami pisussat pissutsilluun-niit atuutilersussat Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsisinnaajunnaarneranik kinguneqartitsisin-naapput.

Ilaatigut kukkuneruiinerup qanoq annertutiginnissaa piffissalernissaalu kiisalu kukkuneruiinikkut malun-nartumik paasisat pillugit Naalackersuisunik oqaloqateqartarpugut, soorlu suliffeqarfiup iluani kontuni amigaataasinnaasut kukkuneruiinerup nalaani naammattoortakkagut.

Ukiumoortumik naatsorsuutit saniatigut paasissutissat allat taakkunungalu kukkuneruisup nalunaaruteqarnera

Naalackersuisut paasissutissanut allanut akisussaapput. Paasissutissani allani "Nunatta Karsiata Naatsor-suutai 2022"-mi paasissutissat allat ilanngussanut takussutissaq ilanngullugu ilaapput, tamakkulu kukku-neruisuinitinnut tamannalu pillugu nalunaaruteqarnitsinnut ilaangillat, takuuk inerniliussinermut immik-koortoq siulianiittoq.

Ukiumoortumik naatsorsuutit pillugit uagut inerniliinerput paasissutissanik allanik ilanngussiffiunngilaq aamma taakku pillugit qularnaatsumik inerniliussamik oqaaseqaateqanngilagut.

Paasissutissat allat ukiumoortumik naatsorsuutinik kukkuneruisuinitinnut attuumassutilit atuarnissaat uagut akisussaaffigaarput aamma atuarnitsinni paasissutissat allat ukiumut naatsorsuutinut malunnaa-tilimmik naapertuutinnginnersut imaluunniit uagut kukkuneruisuinitinni ilisimalikkavut imaluunniit allati-gut malunnaatilimmik kukkusumik paasissutissanik imaqarnerisut nalilersussallugit akisussaaffigaarput. Sulinerput taama tunngaveqartillugu paasissutissanik allanik malunnaatilimmik kukkusumik ilisimatinne-qarsimagutta, pissutsit paasisavut nalunaarutigisartussaavavut.

Taakkua saniatigut aqutsisoqatigiit nalunaarusiaat kommunit Namminersorlutik Oqartussat missinger-

sutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-meersoq kingusinneru-sukkullu allannguuteqartoq aamma Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat naatsorsuutaat pillu-git Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 20. januar 2022-meersoq naapertorlugit paasisstis-sat piumasaqaataasut ilaanersut nalilersussallugit uagut akisussaaffeqarpugut.

Tassunga atatillugu nalunaarutissaqanngilagut.

INATSISINUT ALLANUT TUNNGATILLUGU NALUNAARUT MALITTARISASSIORNERILLU ALLAT

Inatsisit isornartorsiorlugit kukkunersiuneq aamma ingerlatsinerup kukkunersiorneqarnerat pillugit oqaaseqaatit t

Naatsorsuutit saqqummiunneqarnerini immikkut ittumik akuersissutit, aningaasaliissutissatut nalunaaru-tigineqareersunut, inatsisinut malittarisassanullu allanut kiisalu isumaqatigiissutaasunut nalinginnaasu-millu suleriaatsimut naapertuuttuunersut Naalakkersuisut akisussaaffigaat. Aningaasat aqunneqarneranni aammalu ingerlatsinermi ukiumoortumik naatsorsuutini ilaasumi aningaasatigut taartissat isiginiarneqar-tarnissaannut Naalakkersuisut aamma akisussaapput. Naalakkersuisut tassunga atatillugu atortussanik suleriaasissanillu pilersitsinissamut akisussaapput, taakkulu ileqqaarsinnaanermut, sanaartorsinnaaner-mut sunniuteqarluarnissamullu tapersersuissapput.

Ukiumoortumik naatsorsuutini kukkunersiunitsinni inatsisit tunngavigalugit isornartorsiulluta kukku-nersiunissarput uagut akisussaaffigaarput aamma pisortat kukkunersiuisarneranni tunngavigineqartartut naapertorlugit qulequttat toqqartukkat aqunneqarnerini kukkunersiunissaq akisussaaffigalutigu.

Inatsisit tunngavigalugit isornartorsiulluta kukkunersiunitsinni qulequttat toqqakkat naatsorsuutit saq-qummiunneqarnerini ilanngussat isumannaatsuunersut misilerartarpavut, taamaaliornitsinni aningaasa-liissutinut, inatsisinut allatullu malittarisassanut kiisalu akualugu isumaqatigiissutigineqarsimasunut nalinginnaasumillu peruserineqartunut aningaasaliissutit pillugit aalajangersakkat naapertuuttuunersut misissuisarpugut. Aqutsinerup kukkunersiorneqarnerani isumannaatsuuneq nalilersortarpavut, atortut, periutsit imaluunniit aningaasaliissutit misissorneqartut ukiumoortumik naatsorsuutit iluanni aningaasa-nik aqutsinermi aamma suliat ingerlanneqarnerani eqqarsaatigineqarsimanersut misissuisarpugut naliler-suisinnaajumalluta.

Suliat inernerini malunnaatilimmik isornartoqartitsigutta oqaaseqaatini ukunani tamanna nalunaarutigis-savarput.

Malunnaatilimmik isornartunik oqaaseqaatigisinnaasatsinnik tassunga atatillugu nalunaarutissaqanngila-gut.

Nuuk, ulloq 2. maj 2023

Deloitte

Kukkunersiunermut Ingerlatseqatigiiffik Naalagaaffimmit akuerisaq

Bo Colbe
Kukkunersiuisoq
Naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 24634

Per Timmermann
Kukkunersiuisoq
Naalagaaffimmit akuerisaq
MNE nr. 18652

2022 PILLUGU NALUNAARUT

UKIUMI ANGUSAT

Ukiumi angusarineqartut naatsorsuutini takussutissiani marlunni assigiinngitsuni qulaajaaffigalugit Nunatta Karsiata naatsorsuutaani takutinneqartut. Taakku marluullutik angusanut Namminersorlutik Oqartussat angusarisimasaannut qulaajaaffiupput, kisiannili immikkut suliarineqarsimallutik.

Naatsorsuutini saqqummiinermi siullertut ukiumoortumik naatsorsuutit pineqartut.

Ukiumoortumik naatsorsuutitigut nassuiarneqartartut Namminersorlutik Oqartussat ukiumi isertitaat aningaasartuutaallu (angusat naatsorsorneqarneri) – taakkulu killiffimmi oqimaatigiitsitsinertut isigineqassapput, taakkunanilu Namminersorlutik Oqartussat ukiup naatsorsuiffiusup naalernerani aningaasaqarnikkut inissisimanerat akiliisinnaassutsimullu naatsorsuinerit ukiumi aningaasat ingerlannerannik takutitsiffiusut nassuiarneqartut.

Angusanik naatsorsuineri siulliullugu **ukiumi ingerlatsinermi angusat** suliffeqarfiup nalinginnaasup ingerlatsinermi angusaanut assersuunneqarsinnaasut naatsorsorneqassapput, takuuk naatsorsuinerit periuseq atorineqartuq pillugu immikkoortoq.

Ingerlatsinermi angusat tamatum kingorna suliffeqarfimmi taarsigassarsiat aningaasaliissutillu nikingassutaannut iluarsineqassapput, taamaalilluni IST-mi angusat (ingerlatsineq, sanaartorneq aamma taarsigassarsititsineq) takuneqarsinnaalissapput. Naggasiullugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlatseqatigiiffiutaannut, suliffeqarfimmi namminersortitanut kiisalu kommuninut taarsigassarsiat iluarsineqassapput, taamaalilluni Nunatta Karsiata IS-imi (ingerlatsineq aamma sanaartorneq) angusai takuneqarsinnaalissapput.

Suunerinut agguataarlugit ingerlatsinermi angusat

Mio. kr.	2020	2021	2022
Isertitat	-7.553	-7.291	-7.957
Ingerlatsinermi aningaasartuutit	7.430	7.333	7.579
Sanaartornerit aningaasaliinerillu	315	60	182
Ukiumi ingerlatsinermi angusat	192	102	-196
Taarsigassarsititsinerni nikinganerit	-410	-77	-51
Suliffeqarfimmi aningaasaliinerit	50	115	124
IST-mi angusat	-168	140	-123
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	303	10	10
IS-imi angusat	135	150	-113

-(minus) tassaapput isertitat akiliutigineqartullu, kisitsisit minusitaqanngitsut tassaallutik aningaasartuutit tunniunneqarsimasullu.

Suunerinut agguataarlugit angusat naatsorsornerisa takutippaat 2022-mi ingerlatsinermi 196 mio. kr.-inik sinneqartoorteqarsimasut, taakkulu 2021-mut sanilliullugit 298 mio. kr.-inik amerlanerupput.

Isertitat tamarmiusut 2021-mut sanilliullugit 666 mio. kr.-inik amerleriarnikuupput, tamatumunngalu EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiisummiit isertitaqarnerusimaneq kiisalu akileraarutinit akitsuutiniilu isertitaqarnerusimaneq pingaarnertut pissutaapput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit tamarmiusut 2021-mut sanilliullugu 246 mio. kr.-inik qaffariarsimapput. Qaffanneqarnera inatsisitigut aqqiissutit nuunneqarnerinut, atuisunut suliassanullu aningaasartuutit tapiissutillu allanngorartunut kiisalu isumalluutitut aningaasartuutitut assigiimmik agguataarneqarsimavoq.

Sanaartornermut aningaasalersuisarnermullu aningaasartuutit 2021-mut sanilliullugit 122 mio. kr.-inik amerleriarsimapput, tamatumunngalu pingaarnertut pissutaavoq Mittarfeqarfiit 60 mio. kr.-inik aningaasaliiffiqarsimanera, kiisalu Mittarfeqarfiit tiguisinnaatitaanerata ulloq 31.12.2022-miit 0 kr.-inut nalikillineqarsimavoq.

Naatsorsuutit saqummiunneqartut tullii tassaapput aningaasaliissutinut naatsorsuutit.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut nassuiarneqartarput aningaasaliissutinut (missingersuutit) naalakkersuinikkut aalajangerneqarsimasunut tunngatillugu ukiumi atuinerit. Taamaalilluni aningaasaliissutinut naatsorsuutitigut takutinneqarpoq aningaasaliissutit malinneqarsimasut – taamalu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermik aqutsinermi eqqortumik ingerlatsisut oqaatigineqarsinnaalluni.

Isertitat aningaasartuutillu soorunami ukiumoortumik naatsorsuutit assigivaat, ukiumoortumik naatsorsuutitigut ersersinneqarput isertitat aningaasartuutillu akornanni pissutsit aningaasaliissutinullu naatsorsuutitigut ersersinneqarput atuinerup aningaasaliissutillu akornanni pissutsit. Takussutissami tullingtuuttumi takutinneqarpoq aningaasaliissutinut naatsorsuutit aningaasaliissutit suussusiinut immikkoortiterneqarsimani.

Aningaasaliissutinut naatsorsuutit

Mio. kr.	2020	2021	2022	2022	2022
	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Naatsorsuutit	Missingersuutit	Nikingassut
Isertitassatut aningaasaliissutit	-7.431	-7.169	-7.628	-7.276	-353
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit	3.367	3.189	3.103	3.124	-21
Aningaasaliissutit inatsisitigut pisussaaffigisat	1.094	1.086	1.153	1.118	35
Tapiissutit aningaasaliissutit	2.436	2.537	2.727	2.764	-37
Sanaartornermut aningaasaliissutit	366	496	522	529	-7
IST-mi angusat	-168	140	-123	259	-382
IS-imi angusat	135	150	-113	269	-382

- (minus) Naatsorsuutini missingersuutinilu isertitat takutinneqarput Nikingassutinut takussutissami takuneqarsinnaapput missingersuutinut sanilliullugu aningaasartuutikinneruffiit isertitaqarneruffiilluunniit aningaasartaat.

2022-mi IST-mi angusarineqartut ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit 259 mio. kr.-inik missingersuutigalugu amigartooruteqarnissamut sanilliullugu 123 mio. kr.-inik sinneqartoorfiusimapput, tamannalu angusat 382 mio. kr.-inik pitsanngoriarnerannik isumaqarpoq.

Immikkoortut tullii aningaasaliissutit suussusii ataasiakkaarlugit erseqqinnerusumik nassuiarneqarput. Missingersuutigineqartunit nikingassutit annertunerusut nassuiarneqarnissaat qitiutinneqassaaq.

ISERTITASSATUT ANINGAASALIISSUTIT

Isertitassatut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq inatsisitigut pisussaaffigisanik taamatullu inatsisitigut pisussaaffiginngisanik isertitaqartarnissamut. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut danskit naalagaaffiata ataatsimoortumik tapiissutai kiisalu akileraarutit akitsuutillu isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuusiorneqassapput.

Isertitassatut aningaasaliissutit

Mio. kr.	2022 Naatsor- suutit	2022 Missinger- suutit	2022 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	-2.868	-2.578	-290
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.416	-4.407	-9
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-10	-10	0
Inuussutissarsiutit ineriartortitsinerit	-232	-191	-41
Pilersuineq	-220	-220	-1
Allaffissorineq	118	130	-12
Isertitassatut aningaasaliissutit katillugit	-7.628	-7.276	-353

Isertitassatut aningaasaliissutit naatsorsuutit aningaasanut inatsimmi kingusinnerusukkullu ilassutit aningaasaliissutit naatsorsuutigineqartumit 353 mio. kr.-nik amerlanerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu (4,9 %-imik nikinganeruvoq (isertitaqarneruneq)).

Namminersorlutik Oqartussat 2022-mi isertitaasa 58 pct.-iisa missaanniittut imaluunniit 4.416 mio. kr.-nit naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit, EU-mit isertitat aamma isumaqatigiissutigalugit isertitat allat aqutigalugit pisortani oqartussaasut nuussinerannit pisuupput.

Akileraarutit akitsuutillu missingersuutigineqartunit 290 mio. kr.-nik isertitaqarfiunerupput, tamannalu missingersuutigineqartunit sanilliullugu 11,2 %-imik isertitaqarfiunerulluni. Iluanaaruteqarnerunermut nuna tamakkerlugu akileraarut, nuna tamakkerlugu immikkut akileraarut toqqaannangitsumillu akileraarut naatsorsuutigisamiit qaffasinnerusimanerat pingaarnertut pissutaapput.

Toqqaannangitsumik akileraarutitigut iluanaaruteqarnerunerit eqqussuinerit akitsuutinit, motorinut akitsuutinit, raajanut akitsuutinit kiisalu qaleralinnut akitsuutinit isertitaqartoqarnerusimanera pissutaavoq.

Inuussutissarsiorterup ineriartortitsiffiunerani isertitaqarnerusimanermut Namminersorlutik Oqartussat Royal Greenlandimmit naatsorsuutigisamiit pissarsiaqarnerusimanerat pingaarnermik pissutaavoq.

INGERLATSINERMUT ANINGAASALIISSTUTIT

Ingerlatsinermut aningaasaliissutit suliffeqarfinnut allaffissor-nikkullu immikkoortunut ilanngaaseereerlu-ni aningaasartuutit akilernissaannut killiliussatut aningaasaliissutitut tunniunneqartarput.

Ingerlatsinermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2022 Naatsor- suutit	2022 Missinger- suutit	2022 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	81	84	-4
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerat	111	103	8
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	404	446	-41
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	88	143	-55
Isumaginninnermi siunertat	88	121	-33
Peqqinneq	1.517	1.516	0
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	106	91	15
Sunngiffik, kulturi upperisarl.	97	96	1
Attaveqaasersuutit	18	20	-2
Pilersuineq	16	16	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	45	22	23
Allaffissor-neq	531	464	67
Siunertat allat	1	1	0
Ingerlatsinermut aningaasaliissutit katillugit	3.103	3.124	-21

2022-mi ingerlatsinermut aningaasartuutit ataatsimut aningaasaliissutaasunit 21 mio. kr.-inik ikinnerup-put, tamannalu missingersuutitut sanilliullugu 0,7 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit).

Taamaammat, ukiut siuliinisut nikingassutsit ilarpasui atuinerup missingersuutaasunit siunertamut alla-mut nalunaarsorsimaneranik pissuteqarsinnaavoq. Ineriartortitsiner-mi ilinniartitaanermilu, inuussutissar-siutit ineriartortinnerinut, isumaginninnikkut siunertani, teknikimi, avatangiisini pilersaarutinilu, nunanut allanut sullissivimmi/nunani tamalaani sammisani kiisalu allaffissornermi nikingassutit taamatut pisoqar-simaneranut pingaarnertut pissutaatinneqarsinnaapput.

ANINGAASALIISSUTIT INATSISITIGUT PISUSSAAFFIGISAT

Inatsisitigut pisussaaffigalugit aningaasaliissutit tunniunneqassapput immikkut inatsisitigut aalajangersaasoqarsimatillugu, tiguisussat aalajangersimasut pisassanut aalajangersimasunut piginnaatitaaffeqartut aamma tunniussassat annertussusissaat imaluunniit naatsorsorneqarnerinut tunngavissat immikkut inatsisitigut aalajangersarneqarsimatillugit.

Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat siunertanut agguataarneqarput

Mio. kr.	2022 Naatsorsuutit	2022 Missingersuutit	2022 Nikingassut
Akileraarutit akitsuutillu	86	86	0
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	356	359	-3
Isumaginninnermi siunertat	660	610	50
Peqqinneq	41	54	-13
Allaffissorneq	9	8	1
Siunertat allat	2	2	0
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat katillugit	1.153	1.118	35

2022-mi aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffigisat aningaasaliissutaasunit ataatsimut 35 mio. kr.-inik amerlanerupput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 3,1 %-imik nikinganeruvoq (atuinerunerit).

Isumaginninnermi siunertanut 50 mio. kr.-inik atuinerusimaneq 2021-imut utertitsisoqarnissaanik noqqaassuteqarsimanerit pingaarnertut pissuteqarpoq, taanna Namminersorlutik Oqartussanut kingusissorujussuakkut nassiunneqarsimavoq, taamaammallu 2021-mut naatsorsuutinut ilanngunneqarsinnaasimani. Taamaammallu 2022-mi atuinerusimaneq 2021-mi atuinikinnerusimanermit iluarsiiqqineqassaaq.

TAPIISSUTITUT ANINGAASALIISSUTIT

Tapiissutitut aningaasaliissutini Naalakkersuisup akisussaasuusup aningaasartuutunik inatsisitigut pissaaffiunngitsutut isikkulinnik aningaasartuuteqarsinnaanera piginnaatitsissutaavoq. Aningaasartuutit tapiissutitut isikkoqarsinnaapput, suliffeqarfinnulli aningaasanik aningaasaliissutaasinnaallutik, ernianut aningaasartuutaasinnaallutik, ernianut tapiissutaasinnaallutik, inuussutissarsiutinut tapersiissutaasinnaallutik, isumakkeerinerusinnaallutik taarsigassarsiarititaasinnaallutillu.

Tapiissutitut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2022 Naatsorsuutit	2022 Missingersuutit	2022 Nikingassut
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.617	1.619	-2
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerit	26	26	0
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	113	117	-4
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	284	284	0
Isumaginninnermi siunertat	123	103	20
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusernermullu tunngasut	16	17	-2
Sunngiffik, kulturi upperisarluk	182	183	-1
Attaveqaasersuutit	74	74	0
Pilersuineq	266	316	-51
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	6	26	-20
Allaffissorneq	21	0	21
Siunertat allat	0	-3	3
Tapiissutitut aningaasaliissutit katillugit	2.727	2.764	-37

2022-mi tapiissutitut aningaasartuutit aningaasaliissutaasunit ataatsimut 37 mio. kr.-inik ikinnerusimapput, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 1,3 %-imik nikinganermut (atuinikinnerunermut) naapertuuppoq.

Ataatsimut 37 mio. kr.-inik atuinikinnerusoqarsimanermit 15 mio. kr.-it suliniutit akiisa pakkersimaartiniarnerinut aningaasartuutikinnerunissaq pissutaavoq aamma Majoriami 7 mio. kr.-inik atuinikinnerusimaneq pissutaavoq. Atuinerusimanerit /atuinikinnerusimanerillu sinneruttunut siunertanut allanut tunngatilugu nikinganernut annikinnerusunut agguataarneqarput. Nikingassutit sammisanut arlalinnut aamma agguataarneqarput.

Nunanut allanut sullissivimmi/nunani tamalaani sammisani nikingasoqarnera allaffissornermut nikingasoqarneranut tutsinneqarsinnaapput, tamatumunngalu atuinerup siunertanut missingersuutitut atornerqarput siunertap allaaneruneranut nalunaarsuisoqarsimanera pissutaavoq.

SANAARTORNERMUT ANINGAASALIISSUTIT

Sanaartugassanut aningaasaliissutitigut Naalakkersuisunut ilaasortaq akisussaasoq piginnaatinneqarpoq pigisanik aalaakkaasunik pisinnermut, sanaartornermut, sanaartukkanut taarsigassarsisitsinnermut, sanaartukkanut tapiissuteqarnermut, iluarsaassinnermut allanullu atatillugu aningaasartuuteqarnissaanut.

Sanaartornermut aningaasartuutit siunertanut agguataarlugit

Mio. kr.	2022 Naatsorsuutit	2022 Missingersuutit	2022 Nikingassut
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	100	100	0
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	7	7	0
Isumaginninnermi siunertat	26	11	14
Peqqinneq	62	62	0
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	55	55	0
Sunngiffik, kulturi upperisarlut	4	4	0
Attaveqaasersuutit	56	56	0
Pilersuineq	208	208	0
Siunertat allat	5	26	-21
Sanaartornermut aningaasaliissutit katillugit	522	529	-7

2022-mi sanaartugassanut aningaasaliissutititu atuinert ukiumut aningaasaliissutaasunit ataatsimut 7 mio. kr.-inik annikinnerusimavoq, tamannalu missingersuutaasunut sanilliullugu 1,3 %-imik nikinganeruvoq (atuinikinnerussutit).

Nikingassutaasut tamarmiusut ilanngaattit peereerlugit suliniutini 2022-mi naatsorsuuserinikkut naammassineqarsimasuni annikinnerusumik atuisimanermik pissuteqarsinnaavoq.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi missingersuusioriaaseq ukioq 2000-miit pilersinneqarpoq, tassunga ukiumoortumik suliniutigineqartunut ataasiakkaanut sanaartornermut aningaasaliissutit akuersissutigineqartut nuunneqartarlutik. Taamaalluni ukiuni ataasiakkaani sanaartornissamut aningaasaliissutissat akuersissutigineqartut aningaasartuutissatut naatsorsuusiorneqartarput. Sanaartukkat naammassiortorneqarnerat ilutigalugu aningaasaateqarfimmi aningaasartuutit ilanngaatigineqartassapput.

Sanaartugassanik suliniutissat aalajangersimasut 2022-mut ukiunullu siusinnerusunut aningaasaliissutit inatsisini ilanngunneqarsimasut suliarineqarnissaannut inaarsarneqarnissaannullu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat immikkoortinneqarput. Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik pillugu nassuiaat Nunatta Karsiata naatsorsuutaanut ilanngussatut ilanngunneqarpoq.

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmi aningaasat uninngasuutigineqartut 2022-p naanerani katillugit 937 mio. kr.-upput, tassa 2021-mut sanilliullugu 63 mio. kr.-inik appariartoqarpoq.

NALUNARUTIT NAALAKKERSUISOQARFINNEERSUT

NAALAKKERSUISUT SIULITTAASUATA NAALAKKERSUISOQARFIA

Siunertaq

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinermik isumagisaqarpoq. Tassani immikkoortorta-qarfinni assigiinngitsuni nalinginnaasumik allaffissorneq ingerlatsinerlu isumagineqarput.

Naalakkersuisoqarfiup aaqqissuussaananerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut allattoqarfik, tassunga ilanngullugu Naalakkersuisup allattaa aamma Aatsisartut oqarasuaatinillu nuutsitsisarfik
- Inatsisilerinermut immikkoortortaq
- Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik
- Tunngaviusumik inatsiseqalernissamut immikkoortortaq
- HRU / Suliassa-qarfinni assigiinngitsuni ineriartortitsinissamut immikkoortortaqarfik

Tamatuma saniatigut Inatsisinut Tunngaviusussanut Isumalioqatigiissitap Allattoqarfia, Inussuk kiisalu Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik naalakkersuisoqarfimmu ilaapput.

Taakkua saniatigut Qitiusumik Allaffeqarfissuarmi susassa-qarfinni arlalinni naalakkersuinikkut aqutsiner-mi ataqatigiissaarinermilu Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia peqataavoq.

Pingaarnertut suliassat

Aqutsinermut allattoqarfiup Naalakkersuisut Siulittaasuannik Naalakkersuisullu allattoqarfiannik naalakkersuisoqarfinnik kiffartuussinissaq qulakkeerpaa, tassunga ilaatillugit Naalakkersuisuni naalakkersuinikkut suliniutinik ataqatigiissaarimeq aamma Naalakkersuisut aalajangiinermut tunngaviisa pitsaassusaannik qulakkeerinneq.

Aqutsinermut allattoqarfik Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik peqatigalugu Naalakkersuisut Inatsisartunut suliassanngortitaannik ataqatigiissaarinermik qulakkeerinnettarpot. Aammattaaq missingersuutitut ilanngussat suliarineqarnissaat, ingerlaavartumik missingersuutitut malitseqartinneqartarnissaat kiisalu naalakkersuisoqarfimmi sulisoqarnermik aqutsinissaq Allattoqarfiup akisussaaffigai. Allattoqarfik aamma aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnermilu suliniutit pillugit attaviitsumik misissuinerlutit tapiisutitut immikkoortitanik kiisalu Naalakkersuisut tusagassiornikkut siunnersuinermik isumaginnippoq. Tamatuma saniatigut Hans Egedep Illuata ingerlanneqarnera il.il. isumagineqarpoq.

Aammattaaq qitiusumik allattoqarfimmi aatsisartoqarfik oqarasuaatinillu nuutsitsisarfik Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani aqutsisunut allattoqarfimmi immikkoortortaqarfiupput, taakkulu naalakkersuisoqarfiit aqutsisoqarfiillu tamakkerlugit sullissisuupput.

Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik Inatsisartut inatsisaasa, Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaasa, Kommunini ileqqoreqqusat Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartut aamma kaajallaasitat tamanut tunngasut inatsisilerinikkut pitsaassusaannik qulakkeerinnettarpot. Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfiup inatsisitigut malittarisassanik nalunaaruteqarneq isumagisaraa aammalu internetimi qupperneq inatsisit.gl. akisussaaffigalugu.

Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik inatsisilerinikkut apeqqutini naalakkersuisoqarfinnut aqutsisoqarfinnullu siunnersuisarpoq. Tamatuma saniatigut Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfik akuttunngitsumik Naalakkersuisunit allaffissuarmilu atorfeqartunut Inatsisilerinermut immikkoortortaqarfiup akisussaaffigisaata iluani inatsisilerinikkut sammisat pillugit pikkorissartitsisarpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat aktiaateqarluni tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqataaffiinik isumaginnittuuvot. Immikkoortortaqarfiup aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut Namminersorlutik Oqartussanit tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit pigineqartunut tunngatillugu Naalakkersuisut piginnittutut aamma politikikkut suliniutit atuutsinniarnerannik ataqatigiissaarisuuvot.

Tunngaviusumik Inatsisissaq pillugu Immikkoortortaqarfik namminersorneq pillugu inatsit, namminiilivin-

nissamat tunngassuteqartunik Naalakkersuisunut naalakkersuinikkut kiffartuussisarneq akisussaaffigalugulu Naalakkersuisut Tunngaviusumillu inatsisitaarnissamat isumalioqatigiissitap akornanni attaveqaa-taavoq. Immikkoortortaarfik namminiilivinnissaq pillugu innuttaasunik ataatsimiitsitsinerit piareersarnerinut ingerlanneqarnerinullu kiisalu tamanna aqutugalugu namminiilivinnissamat ineriartornermut pigineqataaernerik akisussaqaataaernermillu pilersitsiniarluni innuttaasut peqataanissaat siunertaralugu ilisimatusarnikkut innuttaasunullu attaveqarnikkut atortussanik il.il. ineriartortitsinerit akisussaasuvoq.

Tunngaviusumik inatsisitaarnissamat Isumalioqatigiissitap allattoqarfia Tunngaviusumik Inatsisitaarnissamat Isumalioqatigiissitamut allattoqarfittut kiffartuussissaq. Tamatumani ilaatigut pineqarput tunngaviusumik inatsisissamat missingiutip suliarinissaa, isumalioqatigiissitamut siunnersuineq sullissinerlu, ataatsimiinnissanik piareersaaneq malitseqartitsinerlu minnerunngitsumillu paasititsiniaanermi suliassat.

HRU ineriartortitsinerit/ Suliassaqarfinni assigiingitsuni ineriartortitsinissamat immikkoortortaarfik piginnaasatigut aamma qitiusumik allaffissuarmi tamarmi Aqutsisut ineriartortinnerinut naleqqiullugu suliatiqut katersuuffiuvoq. HRU aamma sulisussarsiornerit tamanut sulisut sulisoriinnarnissaannik ingerlanut akisussaavoq aamma kalaallit nunaanni atorfiit pillugit (Danmarkimi) nittarsaanermi aamma Kalaallit Nunaanni ilinniarsiit pillugit nittarsaalluni angalanermi peqataasarluni.

Sulisut 2021-p naanerani amerlassusaat:

Sumiiffimmi	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilanngullugit)
Ingerlatseqatigiiffinnut allattoqarfik	2
Inatsisilerinerit immikkoortortaarfik	2
Tunngaviusumik inatsiseqalernissamat immikkoortortaq	1
Aqutsisunut allattoqarfik	9
Aatsisartut nuutsisarfillu	11
Sulisunik Ineriartortitsinerit Immikkoortortaarfik	8
Digitaliseeriinerit Aqutsisoqarfik	26

Anguniakkanik naamassinninneq

Aqutsisunut Allattoqarfik 2022-mi Naalakkersuisut 104-eriarlutik ataatsimiinnerinut isumaginnissimavoq, saniatigullu oqaluserisassanut ilassutit arlallit aamma siulittaasup aalajangiinerinut 68-inik isumaginnissimalluni. Tamatuma saniatigut sapaatip akunnikkaartumik naalakkersuisoqarfinni pisortat ataatsimiittarput naalakkersuisoqarfinnilu pisortat isumasioqatigiittarlutik.

Inatsisilerinerit immikkoortortaarfik 2022-mi Inatsisartut inatsisaannut, Namminersorlutik Oqartus-sat nalunaarutissaannut, Kommunini ileqqoreqqusatut Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartut aamma kaajallaasitassanut tamanut tunngasunik siunnersuutimik tamanik inatsisilerinikkut pitsaassutsinik qulak-keerisimavoq. Tamatuma saniatigut inatsisilerinikkut siunnersuinissaq, pingaartumik inatsisit qanoq paasi-neqarnissaannut tunngasunik allatigullu inatsisilerinikkut naliliinernik Naalakkersuisuniit allaffimmiillu saaffiginnissutinik arlalinnik Inatsisilerinerit immikkoortortaarfik tigusaqarsimavoq.

Nalinginnaasumik inatsisit pitsaassusaat pitsaanerulersinnissaat aamma tassunga nukinnik atuinerup pitsaanerulersinnissaa siunertaralugu najoqqutassanik arlalinnik Inatsisilerinerit immikkoortortaarfik atulersitsisimavoq, inatsisinik nutaanik piareersaalluni allaffeqarfiit sulinerit oqilisaassisussaq pisariilli-saasussarlu, aamma sulisut nutaat Naalakkersuisuni inatsisini piareersaanermut atuuttunik sulinerit suk-kasuumik paasisaqalernissaannik eqqersaatiginnittoq.

Inatsisilerinerit immikkoortortaarfik aamma Ruslandimut pineqaatissiinissaq pillugu inatsimmik tassun-galu atasunik nalunaarutinik, nalunaaquttap aalajangersarneqarnera pillugu inatsisissatut siunnersuum-ik tassungalu tigusinissamat isumaqatigiissummik, kiisalu Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsi-sartut inatsisaata allannortinnera pillugu inatsisissatut siunnersuut Inatsisartut ataatsimiinneri elektro-niskiusumik ingerlannissaanut periarfissanik eqqussisussamik aamma piareersaasimavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfiup namminersorlutik oqartussanit pigineqartut aktiaateqarluni inger-latseqatigiiffinnik piginnittuuneq isumagisaraa. Ulloq Ulloq 1. januar 2023-mi Namminersorlutik Oqartus-sat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik 14-inik pigisaqarpoq, taakkunannga ataaseq (Greenland Oil Spil Responce A/S) suliaminik unitsitsilluni namminerisaminik atorunnaarsilerpoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik 2022-mi nammineq suliassaqarfimmi iluani annertuunik arlalinnik

aallussa qarpoq. Namminersorlutik oqartussani pigineqartut aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnut piginnittuunermut politikkip nutaap suliarinerata kingorna politikikkut isumaqatigiilernissaq Naalakkersuisut Siulittaasuata kissaatigisimavaa, Inatsisartunilu partiinik isumaqatigiinniarnissamut suliamut tunngasunik isummersuutit allattoqarfimmiillu suliatiqut Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik Siulittaasumut ikiuussimalluni. Sulinerup ingerlanera naatsorsuutigineqarpoq politikikkut isumaqatigiilernermik kinguneqarumaartoq taamaalillunilu piginnittuunermut politikki nutaap pillugu 2023-imi kvartalimi siullermi isumaqatigiilersitsisussanik pilersitsisoqarluni, manna tikillugu aqutsinermi allagaatinik taarsiisussaq. Tassunga tunngatillugu Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik 2022-mi pimoorussinerusumik piginnittuunissaq pillugu Naalakkersuisut kissaataannut naapertuuttumik aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinnik oqaloqateqarnermik ukiup ingerlaasissaa nutaap atulersineqarpoq. Aammattaaq Fraud Managementimik najoqqutaqarnerup atulersinnerata immikkoortua siulleq, 2022-mi ileqquusumik ataatsimeersuarnerni saqqummiunneqarsimasoq, ingerlatseqatigiiffinni ataasiakkaani naammassineqarsimalluni. 2022-mi ukiakkut ataatsimiinnermi akuerineqartumik Mittarfiit A/S pillugu inatsisip piareersarnerani Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik peqataasimavoq, tamatumalu 2023-mi kingunerisimallugu suliffeqarfimmi tunniussineq taannalu aqqutigalugu suliffeqarfissuarmut Kalaallit Airports-imut sulisut 400-nik sinnillit nuunneqarsimallutik. Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik aamma 2022-mi Nuummi, Qasigiannguani Aasiannilu erngup nukinganik nukissiorfiit nutaat aningaasalersornerisa qulakkeerneqarnerini akissussaalersinneqarsimalluni. Siunertamut tassunga 4 mia. kr.-it sinnerlugit taarsigassarsinerup qulakkeerneqar-nissaanut kiisalu sanaartornermi suliniaqatigiiffiup piukkunnarsarlugu aqqissuunneranut NunaOil A/S NunaGreen A/S-imut allannortinneqarneqarsimavoq. Ingerlatseqatigiiffinnut Allattoqarfik 2022-mi, nioqqutissaatinik ukapaatitsiniarneq pillugu suliaq tunuliaqutaralugu KNI A/S-ip ingerlatsinerata ingerlaannarissaata qulakkeernissaanut peqataasimalluni. Suliarli 2022-mi ilassutitut aningaasaliinikkut naammassineqarsimalluni, tamatuma kingunerisaanik katillugit 1 mia. kr.-it sinnerlugit taarsigassarsisitsisunut avataaneersunut pisussaaffimminut ingerlatseqatigiiffik suli naammassinnissinnaalluni. Suliffeqarfissuup aningaasaqarnikkut tunngaviata siunissamut ungasinnerusumut qulakkeerneqarnissaanik sulineq 2023-mi naammassineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Namminersorlutik oqartussanit pigineqartuni aktiaateqarluni ingerlatsivinniit iluanaarutininik akiliutit 2022-mi Nunatta Karsianut kontumi pingaarnermi 10.13.10-mi 225,3 mio. kr.-inik isertitsissutaapput. Taakku saniatiqut Kaallit Airports Holding A/S-imut katillugit 275 mio. kr.-inik aningaasaliissutigineqarput, taakkunannga 124 mio. kr.-it konto pingaarneq 10.13.11 aqqutigalugit akilerneqarlutik sinnerilu 151 mio. kr.-it Siunissamut Ungasinnerusumut aningaasaliissutinut Aningaasaateqarfimmiit akilerneqarlutik. Kalaallit Airports Holding A/S 2,5 mia. kr.-iniit maannakkut 2 mia. kr.-ingajannik katillugit aningaasaliiffiqineqarsimavoq.

Lærlinginik atorfinitsitsineq ineriartortitsinerlu suliaavoq pingaaruteqartoq aamma ilinniartut lærlingillu 36-it 2022-mi qitiusumik allaffissuarmi HRU-mit ataqatigiissarneqarlutillu siunnersorneqarsimapput. HRU-p aamma lærlinginut ilinniartunullu ilitersuisussanik ilinniartitsillunillu inerisaasimavoq, taamaalilluni lærlingit ilinniartullu akornanni sapinngisamik annertunerpaamik atugarissaarneq kajumissuserlu anguneqarluni.

HRU 2022-mi qitiusumik allaffissuarmi aqutsisunut tamanut Aqutsisunut tunngavimmik ineriartortitsiner-mi atulersitsinermilu qitiusutut immikkoortuusimavoq kingornalu aqutsisutut suliassanut arfineq-pingasunut attuumassuteqartunik aqutsisunut sisamariarluni pikkorissaasoqarsimalluni. Aammattaaq qitiusumik allaffissuarmi pisortanut aqutsisunullu tamanut aqutsisunik nalilersuineq siulleq ingerlanneqarsimalluni.

Piginnaangorsaaneermut naleqqiullugu HRU 2022-mi pikkorissartunit 730-init peqataaffiqineqartunik pikkorissaanernik 65-inik naammassisaqarsimavoq. Pikkorissartut 1-imiit 5-imut uuttuummi pikkorissarnerit agguaqatigiissillugit 4,4-imik nalilersimavaat, tamannalu naammaginaratorujussuuartut isigineqartariaqarluni.

HRU 2022-mi sulisussarsiornermut periusissiamik aamma periusissiamik suliaqarnermi peqataalersitsinermik sulineq aallartissimavaa, naatsorsuutigineqarluni 2023-mi naammassineqassasoq.

Suliffigissaarneq suliaavoq pingaaruteqartoq qitiusumik allaffissuarmi salliutinneqartoq taamaattumillu HRU 2022-p aallartinnerani ulluinnarni sulinermi sapinngisamik pitsaanerpaamik atugarissaarneq anguniarlugu ulloq naallugu sulisumik suliffigissaarnermi pisortamik atorfinitsitsisimalluni. Inatsisitigut pisussaaffiusoq SN-mik uuttuineq 2022-mi qaammatit sisamakkaat sisamaanni naammassineqarpoq kingornalu qinngasaarisarnerit pitsaaliornerninut, atugarissaarnermut il.il. naleqqiullugu ingerlatat malinnaatinneqarsimallutik.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik aqqissuussaannermigut Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfiani inissimavoq, aqutsisoqarfiullu ingerlanneqarnera aningaasanut inatsimmi kontumi pingaarnermi, 10.98.01, Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik (Ingerlatsinermut aningaasaliissutit), takuneqarsinnaalluni.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfimmut aningaasaliissutit 2022-mi 48.479 mio. kr.-iupput.

Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfiup kalaallinut inuiaqatigiinnut isumannaatsunik - assigiissaartunik - digitalikkut aqqiissuteqartarnermik ineriartortitsisutut siuttuunissaa aqutsisoqarfiup takorluugaraa.

Aningaasaliissutinut killiliussat iluanni Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfiup suliassaqaarfiit pingaarnertit aqqaneq-marluk tulliuuttut akisussaaffigai:

Qitiusumik allaffeqarfissuup qarasaasiaqarfia, ingerlatai tamaasa ilanngullugit; pisiortornerit, ingerlatsineq/atuisunik sullissineq/ineriartortitsineq, ataatsimoortumik illussanik titartaasarneq aamma kiffartuussinissanik ilusiliineq. Taamatuttaaq qarasaasiaqarnermut qarasaasiaqarnerlu pillugit inatsisinut, politikinut najoqqutassanullu tapersiisoqartarpoq. Aqutsisoqarfiup aamma IT-qarnikkut isumannaallisaaneq isumagisaraa.

- 2) Namminersorlutik Oqartussat immikkoortortaannut siunnersuineq ikiuunnerlu.
- 3) Nalunaarasuartaateqarnikkut paasisutissanullu attaveqaatit kiisalu internetimut oqarasuaateqarnermullu akisussaaneq, taakkununga ilanngullugu oqarasuaateqarfiup (normu pingaarneq 34 50 00) ingerlanneqarnera.
- 4) Qitiusumik allaffeqarfissuup isumaqatigiissutinik attartortitsinermillu aqutsinera, kiisalu qarasaasiaqarnermut, telemut digitalingortitsinermullu tunngasuni isumaqatigiinniarneq isumaqatigiissuteqarnerlu. Aqutsisoqarfik kalerrinneqarsimatinnagu qarasaasianik digitaliseeriinermullu suliniutinik pisi-soqarsinnaananilu aallartitsisoqarsinnaanngilaq.
- 5) Qitiusumik allaffeqarfissuup digitaliseeriinermut suliniutai kiisalu Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu digitaliseeriinermut periusissaannik ineriartortitsineq piviusunngortitsinerlu nuna tamakkerlugu Digitalingorsaanissamut periusissiaq.
- 6) Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfiup qarasaasiaqarnermut attaveqaataasa ingerlanneri, ikiorteqarneri tapersorsornerilu, taakkununga ilanngullugu serverinik ingerlataqarneq.
- 7) Namminersorlutik Oqartussat pisortallu ataatsimoorussamik qarasaasiaqarnerannik ineriartortitsineq piviusunngortitsinerlu, isumannaallisaneermut digitaliseeriinermullu periusissaat.
- 8) Nuna tamakkerlugu qarasaasianut digitaliseeriinermullu tunngasuni najoqqutassanik, periutsinik ilusissanillu ineriartortitsineq.
- 9) Qarasaasiornermi atortunut ataatsimoorussanut piginnittuuneq, soorlu ESDH, Mail, Video atorlugu attaveqaatigiinneq, Suliniutinut suliaqarfinnullu aqutsissut, Attaveqaatinut isertarfik il.il., taakkununga ilanngullugu atortunik piginnittuunermik aqqissuussinermik piginnittullu attaviinik ingerlatsinermut akisussaaneq.
- 10) Namminersorlutik Oqartussat immikkoortuini kommuninilu suliassat attuumassutillit tamaasa ilanngullugit sullissivik.gl-imik ingerlatsineq ineriartortitsinerlu, imarisaanik atortussanngortitsineq aamma najoqqutassat atuuttut malinnissaat.
- 11) Namminersorlutik Oqartussani CMS-imut aqqiissutissanik ingerlatsineq, CMS-imi nittartakkanik nutaanik inerisaaneq aamma tassunga nittartakkanut teknikikkut ikiorteqarneq.
- 12) Namminersorlutik Oqartussat Qarasaasiaqarnikkut paasisutissiisarnikkullu isumannaatsuunissaat, taakkununga ilanngullugu periutsini, ilisimasanik paasititsiniaanernillu inerisaaneq.

Siulianiittut aallaavigalugit Digitaliseeriinermut Aqutsisoqarfik 2022-mi ilaatigut makkuninnga suliaqarsimavoq:

- Qarasaasiaqarnikkut paasisutissiisarnikkullu isumannaatsuunerup pitsaanerulerneru; Center for Cybersikkerhed-imik suleqateqarnissamik isumaqatigiissut, qarasaasiaqarnikkut paasisutissallu isumannaatsuunissaat, paasisutissanik immikkoortiterineq paasisutissanullu akisussaaneq pillugu kaajallaasiorneq.
- Marsip qaammataani qitiusumik allattoqarfiup qarasaasiaqarnikkut sakkortuumik saassunneqarnerata

kingorna aqqissuussinerit ataatsimoorussat, sulianut tunngasut aqqissuussinerit kiisalu serveri attaveqaatillu pillugit assigiaartumik aarlerinartunut isumannaarinerup qulakkeerneqarnissaanik sulinerup annertuup ingerlanneqarnera.

- Serveri attaveqaatillu pillugit isumannaallisaanikkut suliniutit nutaat atulersinnerini annerpaatut eqqaarneqarsinnaavoq marlunnik akuersisoqartarnissaa aamma antivirusip nutaarluinnaap atulernerqarnera.
- Nuna tamakkerlugu digitalinggoraanermi suliniutit uku ingerlassimallugit: paasissutissat tunngaviusut, NemKonto, MitID, sullissivik.gl-imut Quppernera aamma ISO 27001-ip atulersinnera.
- Suliariumannittussarsiuussinerit uku naammassineqarlutik:
- Qitiusumik allaffissuarmi immikkoortunut nittartakkat arfinillit ineriartortinneri.
- Suliariumannittussarsiuussinerit arfinillit ilaatigut uku iluanni MitID, Paasissutissat tunngaviusut aamma qarasaasiaqarnikkut isumannaatsuuneq.

2021-mi suliassat sulisoqarnikkut imatut agguataarneqarsimapput:

Sumiiffimmi	Sulisut amerlassusaat
Atorfilittat Aqutsisoqarfimmi pisortaq, inatsisilerituut marluk, aningaasaqarnermut atuuffik	4
Digitalikkut attaveqatigiinneq Immikkoortortaqarfimmi pisortaq, qarasaasialerinerumut siunnersortit marluk, attaveqatigiinnerumut siunnersortit pingasut	6
Qarasaasiaqarnermut immikkoortortaqarfik Immikkoortortaqarfimmi pisortaq, qarasaasiaqarnermi ikiortit arfineq marluk aamma qarasaasialerinerumut aqutsisoq ataaseq	9
Suliniutinut immikkoortortaqarfik Immikkoortortaqarfimmi pisortaq ataaseq, suliniutinut aqutsisut arfinillit	7

Inussuk IT

Inussuk IT – Kalaallit Nunaanni Pisortat Ataatsimoorlutik Qarasaasiaqarnerisa siunertaraa annertunerusumik qarasaasiatigut digitalinggoraanermillu inuiaqatigiinni kalaallini atuinerulernissaq anguniarlugu ineriartortitsinissaq, tassunga ilanngullugu pisortat allaffissornerannik pisariinnerulersitsinissaq. Inussuk IT Kommuninit aamma Namminersorlutik Oqartussanit katitigaasumik siulersuisunit siulersorneqarpoq. Sulisut Namminersorlutik Oqartussanit atorfinitsinneqarsimapput.

Aqqissugaanera pisortamit nutaamit suliarineqarpoq taamaattumillu aqqissugaaneq ineriartortillugu suliarineqarluni. Inussuk IT-mi sulisussarititaasut 15-iupput, aqutsisut ilanngullugit.

Inussuk IT ukuninnga immikkoortortaqarpoq: **ERP-allaffik**, AX Prisme-mik ingerlatsisoq, aserfallatsaaliuisoq inerisaasorlu. **ERP-allaffik**, kommunini ingerlatsivinnut tamanut ESDH-mi aqqissuussinermik GetOrganized-imik inerisaasooq, atulersitsisoq ingerlatsisorlu. **Pitsannngorsaanermut allaffik** nammineq ingerlassussanngortitsinermik, suliat ingerlanissaannik, aqqissuussinerup sananeqaataanik, aqutsinermik male-ruagassanillu suliaqartoq. Suliniutit allat sulisoqarnermullu aqutsinermi aqqissuussanik maannakkullu Namminersorlutik Oqartussat taarsigassarsitsisarnermi atortuanik inerisaalluni atulersitsisarpoq.

ERP-allaffik

2022-mi angusat aalajangersimasut

- AX Prisme-mik Kommunini tallimani, Namminersorlutik Oqartussani aamma AKILERAARTARFIMMI
- RPA-p sulinerut nammineq ingerlasussanngorlugit ineriartortinnera
- Naatsorsuutit arfineq marluk tamarmik NemKontomut piareersarneri aamma AX Prisme-mi E Boksi atulersinnera

2023-mi anguniakkat pingaarutillit

- Suliat ikiuiffiusut 50 %-iini nammineq ingerlasussanngortitsineq
- Sulisunut/piginnaasanut/ilitersuinernut piginnaasatigut ilitersuutininik inerisaaneq
- AX Prisme-mik artukkiinermi ingerlaannartumik nakkutilliinerit misissueqqissaanerillu qulakkeerneqarneri

ESDH-allaffik

2022-mi angusat aalajangersimasut

- Meeqqanut app-ip Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik kommunillu suleqatigeqqissaarlugit naammassillugu inerisarneqarnera, kommuninilu tallimaasuni sisamani atulersinneqarluni. Aaqqissuussineq 2022-mi ESDH-mi nersornaasiinissamut inassutigineqarsimavoq.
- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit aamma Pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisinut sulianik suliarinninnermi aaqqissuussinerit inerisarneqarnerisa aallartinneri

2023-mi anguniakkat pingaarutillit

- GetOrganized-ip kommunini isumaginnittoqarfiit sinnerinut atulersinnera
- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit aamma Pisortanit ikiorsiissutit pillugit inatsisinut sulianik suliarinninnermi aaqqissuussinerik pilersuineq
- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit aamma Pisortanit ikiorsiissutit atornerinut naggataatigut atuisussanik atuartitsineq

Pitsanngorsaannermut allaffik

2022-mi angusat aalajangersimasut

- Nammineq ingerlasussanngortitsinerup ulluni tallimani ingerlannissaata naammassinera
- Inussuk IT atorlugu CDPR-p aaqqissuunnera nutaaq paasissutissanik suliaqartussanngorlugu Kommunillu paasissutissanut akisussaasunngorlugit suliarinera
- Kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni sulinerup Gluu-p atugaalerneru nutserusutillu ineriartortinnera

2023-mi anguniakkat pingaarutillit

- XFlow pillugu pikkorissartitsinerit aamma XFlow-ip atugaanerata kommuninut marlunmut aqutsisoqarfinnullu marlunmut siaruartinnera
- Nammineq ingerlasussanngortitsineri ulluni tallimani isumasioqatigiinnerup ingerlanneqarnera
- Inussuk IT aaqqissuussineri piginnittuulluni aaqqissuussinerit tamarmiusut qulaajaaffigineri

2022-mut aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit katillugit 24,7 mio. kr.-iusimapput, taakkunannga 20.4 mio. kr.-it immikkoortortap ingerlanneqarneranut immikkoortinneqarsimallutik akissarsiat kiisalu AX Prisme-p akissarsialerissutillu ingerlanneqarnerinut. Sinneruttut 4,3 mio. kr.-nit Namminersorlutik Oqartussani, Peqqinnissaqarfik ilanngullugu, sulisoqarnermut allaffissornermut aaqqissuussinerit atulersinnissaanut ataasiartumik aningaasaliissutaasimapput.

ANINGAASAQARNERMUT NALIGIISSITAANERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisumik politikikkut kiffartuussinermut Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik akisussaavoq, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnermut akileraartarnermullu politikki, aningaasaqarnikkut aqqissuusseqqinneq, kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq, nuna tamakkerlugu pilersaaruserneq, naligiissitaanerup assigiimmillu suliarinnittarnerup siuarsarnissaa kiisalu suliniutit assigiinngitsunit peqataaffigineqartut arlallit ikorfartorneri, soorlu isumalioqatigiissitani sulinerit.

Nunatta karsiata naatsorsuutaanut, sulisoqarnermi pissutsinut, isumaqatigiissutinik isumaqatiginniarnernut kiffartuussinermilu suliassanut, taakkununga ilanngullugit illuutitut aqutsisoqarfik pisiortortarnerlu Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup akisussaaffigaa.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutinik, akitsuutinik akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinermut akisussaasuvoq. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik suliassaqarfiup 24-ip ataanippoq.

Naatsorsueqqissaartarfik pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissanik suliaqartarnermut akisussaasuvoq.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfik makkunanga immikkoortortaqqarfeqarpoq: Aqutsisoqarnermut Allattoqarfik, Aningaasaqarnikkut Pilersaaruserneq, Inatsisilerinermut Immikkoortortaqqarfeqarpoq tassungalu atasoq Naligiissitaanermut Allaffik kiisalu Nuna tamakkerlugu Pilersaaruserneq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik kiisalu Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik naalackersuisoqarfimmut atassuteqarput. Naatsorsueqqissaartarfik namminerisaminik siulersuisoqarpoq, kiisannili naalackersuisoqarfimmut atasumik aqqissugaanikkut inissisimalluni. Aningaasaqarnikkut Siunnersuisoqatigiinnik allattoqarfikkut sullissineq Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Aqutsisunut allattoqarfik tassaavoq Naalackersuisumut aamma naalackersuisoqarfimmi pisortamut sullissisoq. Aqutsisoqarnermut Allattoqarfik ulluinnarni naalackersuisumik aqutsisunillu kiffartuussisuvoq ilaatigullu ullorsitutinik aqutsinermut, ataatsimiinnissat piareersarnerinut, sulisoqarnikkut sulianik suliassanullu tunngasunik isumaginittuulluni.

Aningaasaqarnikkut Pilersaaruserneq Immikkoortortaqqarfiup Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut pilersaaruserneq isumagisaraa, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnikkut politikkimut kiisalu siunissamut ungasinnerusumut atasinnaasumik aningaasaqarnikkut ineriartortitsinermut naleqqiullugu missingersuutitigut ataqatigiissaarineq, aningaasaliisuteqartarnermi inatsisunik aqqissuusseqqinneq, aningaasaqarnermik ingerlatsinermut aningaasaqarnermullu politikeqarnermut atatillugit suliassat, ataatsimoortumik tapiissutit pillugit kommuninik isumaqatiginninniartarnerit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnikkut naalagaaffimmut atassuteqarnerat, taarsigassarsarnerit kiisalu aningaasaqarnermik aqqissuussaanermillu nalinginnaasumik nalilersuisarnerit, akileraartarnermik ingerlatsinermi suliassat aningaasaqarnikkullu aqqissuusseqqinnerit. Tamakkua saniatigut kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliisarneq kiisalu pisortat ingerlataqarfiini pitsaanagerusumik aningaasaqarnermik aqutsisissaq pillugu suliniutit akisussaaffigai. Kommunit aningaasaqarnerannik nakkutilliineq Nunamut Namminermut Immikkoortortaqqarfik suleqatigalugu ingerlanneqarpoq, taanna Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalackersuisoqarfiup ataanilluni.

Aammattaaq Aningaasaqarnermut Pilersaaruserneq EU-mik aalisarneq pillugu isumaqatigiissutit isumaqatiginninniutiginissaanut, EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummut, Ruslandimik, Norgemik Savalimmiumillu nunat marluk aalisarnermut isumaqatigiissutissaanut kiisalu Tuluit Nunaannik killeqanngitsumik isumaqatigiissutinngorsinnaasumut tunngatillugu kalaallit aallartitaannut ilaasortaavoq.

Tamatuma saniatigut Naalackersuisoqarfik Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut aqutsisutaata, PFM pillugu Isumaqatigiissumik taaneqartup, atorsinnaassusaata ineriartortitsiffiunissaa pillugu immikkut isumaqatigiissutaasoq aqqutigalugu EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissummut

tunngatillugu pingaarutilimmik suliassaqarpoq¹.

Inatsisilerinermut immikkoortorta qarfik Naligiissitaanermut allaffik ilanngullugu pingaartumik akileraarutit akitsuutillu kiisalu missingersuusiortarnernut naatsorsuusiortarnernullu inatsisit iluanni inatsisissatut siunnersuutit immikkullu malittarisassanik allanik suliqaartarpoq. Nunani tamalaani akileraarusersuisarnerup iluanni ineriartortitsinissamut tunngatillugu Naalakkersuisunik allanillu sullissineq. Aammattaaq immikkoortorta qarfik Akileraarusiinermik Aalajangiisartut allattoqarfeqarnikkut sullissinerannut ikiuuttarpoq. Aammattaaq naammagittaalliutit suliarinerinut tunngasunik suliassanik, akileraartarnermi akitsuutillu pillugit inatsisunik unioqqutitsinermut tunngasunik kiisalu suliarnik aalajangersimasunik allanik isumagisaqarpoq. Kiisalu immikkoortorta qarfik naligiissitaanermut suliassaqarfimmik Naligiissitaanermullu Siunnersuisoqatigiinnut attaveqartarnermik isumagisaqarpoq.

Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermut immikkoortorta qarfiup pilersaarusiornissaq nunaminertamillu atuinissaq pillugit Namminersorlutik Oqartussat suliassa at isumagisarpai, tassunga ilanngullugit tunngaviummik paasisutissat aamma immikkoortunut pilersaarutigineqartut ataqatigiissaarneqarnissaat. Nuna tamakkerlugu pilersaarusiortarnermi pineqarput nunaminertamik atuinissamut pitsaasunik atugassaqartitsinissaq aamma nuna tamakkerlugu nunaminertatigit inissisimaneq pillugu erseqqissaanissaq, assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlataqarfimmi pilersaarusiortarnerat kommunini pilersaarusiortarnernut ataqatigiissarneqassalluni. Taakku saniatigit immikkoortorta qarfik nunap assiliornissaanik aamma nunap sannaa pillugu paasisutissanik inerisaanermik akisussaaffeqarluni assiliortutut oqartussaasuvoq. Immikkoortorta qarfik aamma NP nunarsuarmi anguniakkanut (SDG-2030) tunngatillugu Namminersorlutik Oqartussat suliniutaat pillugit ilisimasanik katersinermik isumaginnippoq, tassa namminersorlutik oqartussani naalakkersuisoqarfiit ataasiakkaat nammineq pilersaarusiortarnermut atulersitsinernullu akisussaammata, nunarsuarmi anguniakkani nalinginnaasumik ineriartornermik qulakkeerinnittut. Kiisalu immikkoortorta qarfiup nuna tamakkerlugu paasisutissiisarfiup NunaGIS-ip ineriartornissaa pingaarnertut akisussaaffigalugu.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit

Naalakkersuisut aningaasaqarnikkut politikkip arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nalilersorneqartarnissaa qulakkeerniarlugu missingersuusiortarnermi naatsorsuusiortarnermilu inatsisit naapertorlugit Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsisimapput. Akit aningaasaqarnikkullu pissutsit allanngorarnernannik aningaasaqarnikkullu politikkip attanneqarsinnaanera Siunnersuisoqatigiit naliiffigissavaat, taamatullu aamma atugarissaarnikkut sullississutinut aningaasalersuineq nalilersussallugu. Siunnersuisoqatigiit misissueqqissaanertik kaammattuutitillu pillugit minnerpaamik ukiumoortumik nalunaarusiortarput Naalakkersuisuniillu qinnuigineqarnermikkut aningaasaqarnermut tunngasunik pingaarutilinnik siunnersuisinnaallutik. Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit 2022-mi nalunaarusiarnik annertunerusumik ilaatigullu akit aningaasarsiornikkullu pissutsit allanngorarnernat pillugu ingerlatsinerit pillugit ilisimatitsissutit marluk saqqummiullugit.

Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit siulittaasoqarfeqarput 6-nik ilaasortalinnik, taakkulu Naalakkersuisunit toqqagaasarpur. Tamatuma saniatigit siunnersoqatigiit 14-it tikillugit ilaasortaasuutitaqarpoq, taakkulu Aningaasaqarnermut Siunnersoqatigiit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 10, 24. juli 2019-imeersoq naapertorlugit toqqarneqarput. Siunnersuisoqatigiit allattoqarnerat Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqarpoq.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik akileraarutit, akitsuutit akiliisitsiniarnermillu ingerlatsinermut kiisalu pinngitsoorani soraarnerussutisianut akisussaasuvoq.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA) tassaavoq namminersorlutik oqartussat allaffissornikkut ataatsimoortumik immikkoortua. Pisortat susassaqarfianni isumaqatigiissutinik isumaqatiginniniarnermut, akissarsisitsinermut namminersorlutillu oqartussani atorfeqartunut tunngatillugu sulisunut attuumassuteqartunik suliassanik allanik ASA isumaginnittuvoq. Allaffissornikkut suliassanik ataatsimoorussanik arlalinnik ASA isumagisaqarpoq, tassunga ilanngullugit namminersorlutik oqartussat nutserisoqarfiat, illunik ingerlatsineq sullissinerlu, namminersorlutik oqartussani atorfeqartunut inissiamut innersuussinerit, ataatsimoorluni pisiniarnerit, suliffeqarfiup iluani kukkunersuineq kiisalu aningaasaqarnikkut aqutsineq naatsorsuutinillu allattuineq.

1 PFM-reform Action Plan tassaavoq Pisortat Aningaasaqarnerup aqunneqarneranut iliuusissatut pilersaarutaanni Aaqjissuusseqqinneq. Taaguusersuummi tuluit naalisagaat pineqartoq tassaavoq: Public Financial Management.

Naatsorsueqqissaartarfik

Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik kisitsisitigut paasissutissiinermi qitiusumik oqartussaavoq. Naatsorsueqqissaartarfiup inuiaqatigiit tungaasigut ineriartornerup misissoqqissaarnissaanut, naalakkersuinikkut aqutsinermilu aaljangiinernut kiisalu pilersaarusionermut tunngavigineqartartut qulakkeerneqarnissaat anguniagarai. Naatsorsueqqissaartarfiup pingaarnertigut akisussaaffigineqarnera siulersuisunit isumagineqarpoq, taakkulu inuiaqatigiinni pissutsinik ilisimasaqartunik tallimanik ilaasortaqarput. Kisitsisitigut paasissutissiineq pillugu inatsit naapertorlugu siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugu ukiumut ataasiarlutik Naalakkersuisunut nalunaaruteqartarput. Nalunaarut Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaatigut tamanut saqqummiunneqassaaq.

Sulisut amerlassusaat

Ukiup naanerani sulisut imatut amerlassuseqarsimapput:

Naalakkersuisoqarfik: Sulisut 29-it.

Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik: Sulisut 117-it qimmillu arfineq-marluk

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik: Sulisut 115-it

Naatsorsueqqissaartarfik: Sulisut 15-it

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq

2022-mi naalakkersuisoqarfiup tassanilu aqutsisoqarfiit anguniakkat arlallit naammassiniarlugit nakkutigisimavai. Anguniakkat taakku tullinguuttumi allattorsimapput.

Naalakkersuisoqarfik Suliniutinik ukuninnga annerusunik pingaarnerusumik suliaqarsimavoq:

- Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarut 2022-p suliarineqarnera, taannalu Inatsisartut 2022-mi upernaakkut ataatsimiinneranni tamanut saqqummiunneqarpoq.
- 2023-mut aningaasanut inatsisiliorneq 2021-imullu ilassutitut aningaasaliissutitut inatsisiliorneq.
- Aningaasanut inatsimmik Inatsisartut suliarinninnerannut atatillugu 2023-mut aningaasanut inatsisip Inatsisartuni suliarineranut atatillugu aningaasanut inatsimmut isumaqatigiissutit isumaqatiginninnitigineqarnerat.
- Inatsisilioriaatsinik inerisaaneq, attassiinnarneq nutarterinerlu
- Attanneqarsinnaasumik ingerlatsinermut malittarisassamik inerisaaneq, attassineq nutarterinerlu
- Kalaallit Nunaanni aalisarnermi pisarineqartut pisuussutitut akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinnissaanut siunnersuummik suliaqarneq.
- Isertitanit akileraarutit pillugit Inatsisip allangortinneqarnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuusiorneq
- Eqqussuinermit akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuusiorneq.
- Pinngitsoorani soraarnerussutisiaqarnissamut aqqiussuussineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaanut siunnersuusiorneq
- Akilersuinermit aqqiussuussinerup ilanngaasivik pillugu Inatsisartut inatsisaata atorunnaarsinnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuusiorneq.
- Peqqinnissaaq pillugu Ataatsimiititaliarsuarmut tunngatillugu misissueqqaarnerit annertuut allattoqarnikkullu sullinneqarneq.
- Kalaallit Nunaata UK-llu akornanni killeqanngitsumik niueqatigiinnissamut isumaqatigiissutinngorsinnaasumut isumaqatigiinniarnernut peqataaneq.
- 2022-mi EU-mut aalisarsinnaanermut pisinnaatitaaffinnik tunisinerit isumaqatigiinninniutiginissaannut peqataaneq.
- Kalaallit Nunaata Ruslandillu, Norgep Savalimmiullu akornanni nunat marluk pisassiissutinik paarlaaseqatigiinnissamut isumaqatigiissutinik isumaqatiginninniarnerni peqataaneq.
- PEFA-mik misissuinermit taaneqartartumi EU-kommissioni sinnerlugu Namminersorlutik Oqartussat aningaasaqarnermut aqutsissutaata atorsinnaassusianut misissuinermit ilassuteqarneq. Sulineq Kalaallit Nunaata EU-llu akornanni missingersuutit suleqatigiiffiunerannut (PFM-isumaqatigiissut) ileq-

quusumik malitseqartitsisarnermut ilaavoq.

- Aningaasaqarnikkut inatsisit allanngortinnerinik akuersineq pillugu aalajangiiffigisassatut arlalinnik siunnersuusiorneq.
- Kalaallit aalisakkanik tunisassiaasa naleqassusiannik misissueqqissaarinnermik suliaqarneq (avataanit ikiorteqarluni)

Naalakkersuisoqarfiup missingersuutit eqqortissimavai.

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik

Akilerartarnermi akitsuusiisarnermilu suliassat Namminersorlutik Oqartussat akilerartarnermut akit-suusiisarnermullu inatsisaannik tunngaveqartut Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup isumagisarai. Tassu-nga Soraarnerussutisiaqalernissamut aqqissuussinnermut peqataasussaataaneq pillugu inatsisit ilaas-saaq. Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq pisortani akiitsut akilersinniartarnerannut tunngatil-lugu qitiusumik oqartussaaffeqarfik. Aqutsisoqarfiup missingersuutit eqqortissimavai.

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik

Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfiup malittarisassat politikkillu atuuttut naapertorlu-git allaffissornikkut ingerlatsinnermi suliassat isumagisarai. ASA 2022-imi SIK pillugu isumaqatigiissutinik isumaqatiginninniarnini inissississimavaa. Aqutsisoqarfiup missingersuutit eqqortissimavai.

Naatsorsueqqissaartarfik

Naatsorsueqqissaartarfik kisititsitigut paasissutissiisarneq pillugu inatsit naapertorlugu immikkut ukui-mut nalunaarusiortarpoq:

§ 6. Siulersuisut pisortat kisitsisitigut paasissutissaataasa ataqatigiissaarneqarnissaan-nut siunnersuusiussapput kiisalu Naatsorsueqqissaartarfiup siunertamut aalajangersakkat naapertorlugit sulinera nakkutigissallugu.

Imm. 2. Siulersuisut Naatsorsueqqissaartarfiup suliniuteqarfissamisut siumut pilersaarutaannik kiisalu ukiumut pilersaarutaannik akuersisassapput.

Imm. 3. Siulersuisut suliffeqarfiup ingerlatsinera pillugit ukiumoortumik naalakkersuisunut nalunaaruteqartassapput.

Imm. 4. Siulersuisut siunnersuisartussanik ataatsimiititaliorsinnaapput.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaanut inissinneqartarpoq.

Immikkoortortap missingersuutini eqqortissimavai.

NUNANUT ALLANUT, INUUSSUTISSARSIORNERMUT NIUERNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Nunanut Allanut, Inuussutissarsiutinut Niuernermullu Naalackersuisoqarfiup inuussutissarsiornermi niuernermilu politikikkut suliniutinik pingaarnertut pilersarusiorneq, misissueqqissaarneq aamma allaffissorneq isumagisarai. Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiortunut pitsaasunik aalajaatsunillu tunngavissanut inerisaanissamullu piumasaqaatinik qulakkeerinnissamut naalackersuisoqarfik akisussaaffeqarpoq, ilaatigut inuussutissarsiornermut niuernermullu suliassaqarfimmi periusissanik immikkoortunullu politikinik suliqaartarnikkut.

Naalackersuisut nunanut allanut politikkiannik Naalackersuisoqarfik isumaginnippoq aamma nunanut allanut sillimaniarnikkullu politikikkut pissutsinik kiisalu nalinginnaasumik nunani tamalaani pissutsinik Naalackersuisunut naalackersuisoqarfinnullu allanut siunnersuisarluni. Naalackersuisoqarfik aamma nunaani tamalaani ingerlataqartunik attaveqarnermut akisussaavoq imaluunniit akisussaqaataavoq.

Pingaarnertut suliassat

Inuussutissarsiornermut niuernermullu suliassaqarfimmi nalinginnaasumik politikikkut Naalackersuisut anguniagaasa piviusunngortinnissaannik Naalackersuisoqarfik qulakkeerinnissaaq. Atuisoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik atuisut suliffeqarfiillu suleqatigiinnerisigut niuerfiit ingerlaluartut pillugit sulinissamut tassunga tapersersuisuvoq.

Nunanut allanut politikkeqarnermi Kalaallit Nunaannut aamma Issittumut nunat allat soqutiginninnerat Kalaallit Nunaata kalaallillu inuussutissarsiortuisa politikikkut aningaasarsiornikkullu periarfissaasa allanngortinnerisigut qulakkeerneqassaaq. Aningaasaqarnermut immiut napatittumut tunngatillugu suliqaarnermi ilaatigut niuernermut aammalu nunanik allanik aningaasaqarnikkut suleqateqarnermut nalinginnaasumik sinaakkutitigut piumasaqaatinik Nunanut Allanut Naalackersuisoqarfik sammisaqarpoq. Tamatumani saniatigut nunani tamalaani isumaqatigiissutit assigiinngitsut ataanni pingaartumik inuit pisinnaati-taaffiinut tunngasuni nunap pisussaaffii naapertorlugit Kalaallit Nunaata nalunaarusiortarnissamut assigiinngitsunik pisussaaffilernerata isumaginissaanut imaluunniit peqataaneranut Naalackersuisoqarfik akisussaavoq.

Anguniakkanik naammassinnineq

Inuutissarsiornermut Niuernermullu Immikkoortorta

Takornariaqarnermut tunngasuni nuna tamakkerlugu takornariaqarnikkut periusissiaq nutaaq aamma takornariaqarneq pillugu inatsisip nutaap suliarineri aallartinneqarsimapput. Nunap immikkoortuini sisamani angalasoqarpoq isummersuutinillu pissarsisoqarluni, tikeraarnerillu sinneri januar 2023-mi naammassineqassallutik.

Ukiut siulii assigalugit kiffartuussinissamik isumaqatigiissummik Visit Greenlandimik Naalackersuisut isumaqatigiissuteqarsimapput. 2022-mi aaqjissuussinerit anginerit ilaat tassaasimavoq "Nunat Avannarliit Killiit", 2017-mili siullermeertumik Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartoq. Nunatsinniit nunanilu allaneersu-niit takkuttoqarluarsimavoq.

Aammattaaq takornariartitsineri akuersissutit pillugit inatsisinik iluarsaassilluni sulineq aallartinneqarsimavoq. Akuersissutinut tunngasuni annertuumik ingerlatsisoqarsimavoq aamma akiliilluni aalisarnermut tunngasunik suliariumannittussarsiuussineq ataaseq 2022-mi tamanut saqqummiunneqarluni, kiisalu akuersissutissanik suliariumannittussarsiuussinernut allanut amerlanernut piareersarluni sulinerit aallartinneqarsimallutik.

Inuussutissarsiutitigut siuarsaanermut tunngasuni inuussutissarsiutinik ineriartortitsineri tapiissutinik aqutsineri tunngasunik Innovation Greenlandimik (maannakkut Nalik Ventures) kiffartuussinissamut 2022-mi Naalackersuisut isumaqatigiissuteqarsimapput.

Taakku saniatigut kommunimut tapiissutitigut aaqjissuussinernik aqutsinerup sinerissamiit ingerlatilernissaa pillugu Qeqqata Kommunianik ukiuni marlunni misiligutaasumik suliniummik Naalackersuisut isumaqatigiissuteqarsimapput. Misiligutaasumik suliniut 2022-2023-mut atuuppoq tamatumalu kingunerisani suliffeqarfinnut inuussutissarsiutinik siuarsaanermi aningaasanik aqutsineri akisussaaffik Qeqqata Kommunianit aqunneqalersimalluni.

Sermimut imermullu tunngasuni 2022-p annersaani sermimut imermullu akuersissutinik nutaanik nalunaa-
ruteqartarnek matuneqarsimavoq. Taamatut mattussineq oktober 2022-mi atorunnaarsinneqarpoq, tama-
tumalu kingunerisaanik sermimik imermillu avammut niuernissamut akuersissutit atulerseqqinneqarsin-
naalerlutik. Tamatuma saniatigut sermimik imermillu avammut niuernermut periusissiap nutaap suliarinera
aallartinneqarsimavoq naatsorsuutigineqarluni 2023-mi ukiup affaani siullermi naammassineqassasoq.

2022-mi ilisimatusarnermut sananeqaatitigut katersinermut akuersissutit 75-it kiisalu kalaallit nunaan-
neersunut suliffeqarfinnut avammut niuernissamut akuersissutit 31-it nalunaarutigineqarsimapput.

Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik

Atuisoqarnermut tunngasut Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmit atortuutinneqar-
put. Aqutsisoqarfik atuisunut paasisutissiisarnikkut atuisunullu siunnersuisarnikkut Atuisumik isuma-
ginnittuuvog. Unammilleqatigiinnermut tunngatillugu kattunnerit annertuut aqutsisoqarfiup akuersissuti-
gisarpai, unammilleqatigiinneq pillugu inatsimmik unioqqutitsinerit misissortarpai akuleruffigisarlugillu,
kiisalu unammilleqatigiinnermi maleruqaqqusanut atatillugu suliffeqarfiit pisortallu ilitsersortarlugit. Ta-
matuma saniatigut Atuisartunut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik aalajangiisartunut ataatsimii-
titalianullu arlalinnut allattoqarfiuvoq. Erseqqinnerusumik paasisutissanut takuuk www.aua.gl.

Isumaginninnermut tunngasuni sullissinermi piffissap appartinnissaa pingaartumik Atuisartunut Unammil-
leqatigiinnermullu Aqutsisoqarfimmit 2022-mi aallunneqarsimavoq. Aqutsisoqarfik 2022-mi isumaginnin-
nermi sulianik 387-inik pilersitsivoq suliallu 454-it naammassillugit qaammatini 2,8-mi piffissami suliar-
lugit 2021-mi qaammatini aqqanilinni suliarineqartarsimasut.

Nunanut allanut immikkoortortaq

Issittumi piginnaasat piviusunngortinnissaannut tunngaviit pillugit 1,5 mia. DKK-inik isumaqatigiissusior-
toqarsimavoq, tassunga ilanngullugu illersornissaq pillugu isumaqatigiilernissamut peqataatinneqarnissaq
pillugu isumaqatigiittoqarluni.

Pituffimmi kiffartuussinissamut isumaqatigiissutip 3,95 mia. USD-nik (28 mia. DKK-it missaat) suliffeqar-
fimmu Kalaallit Nunaanneersumut qulakkeerneqarpoq.

Killeqarfiliineq pillugu Canada peqatigalugu isumaqatigiissuteqarfigineqarpoq, tamatuma kingunerisaanik
Tartupalummi nunami killeqarfik pilersinneqarluni (qeertap affaa Kalaallit Nunaannut atalerluni), 200 sò-
milip avataani Labradorip imartaani killeqarfiliineq, kiisalu nunarsuarmi imaatigut killeqarfiup takinerpaaq
3.962 km-erip pilersinneqarnera, Isumaqatigiissutikkut Kalaallit Nunaat nunaminertamik Danmarkip ta-
makkiisumik nunataatut (40.000 km²-it missaat) naapertuuttumik allineqarpoq.

Isumaqatigiissutit assigiinngitsut siunissami isumaqatigiissutigineqartussat ilanissaat pillugu Islandip
aamma Kalaallit Nunaata akornanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissut (Declaration of Cooperation)
isumaqatigiissutigineqarpoq, soorlu aamma suleqatigiinnerup annertusinera pillugu Nunavumik Memoran-
dum of Understanding isumaqatigiissutigineqartoq.

Pituffimmi sakkutooqarfimmi kiffartuussinermik isumaqatigiissutip ingerlatseqatigiiffimmu Amerika-
meersumut tunniunneqarnera pillugu siusinnerusukkut suliap malitsigisaanik suleqatigiinnerup 2014-
2020-mi unitsikkallarnerata kingorna USA-mik Joint Committee-mi ingerlataqarnerit 2021-mi aamma
2022-mi aallartinneqarput.

Nunanut Allanut Immikkoortortaq aamma nunanut allanut, sillimaniarnermut illersornissamullu tunngasuti-
gut periusissiatigut suliaqarnermik suliaqarpoq.

Immikkoortortaq aamma Tuluit Nunaannik nunat marluk niuernikkut isumaqatigiissuteqarnerat pillugu isu-
maqatigiinniarnerni siuttuusimavoq.

Kalaallit Nunaata nunani allani arlalinnik sinniisoqarfeqalernerata kingorna nunanut allanut immikkoortor-
tap suliassaasa annertussusaat qaffassimanerat malunnarpoq, tassa sinniisoqarfiit tamarmik arlalinnik
ingerlataqarnerannik pissutsinullu assigiinngitsunut isummertarnermik kinguneqarmata. Peqatigisaanik
nunani tamalaani inuiaqatigiit annertunerusumik soqutiginnilersimanerat malunnarpoq kiisalu nunat allat
sinniisoqarfiisa amerlassusaat Nuummi amerliartorlutik.

Kalaallit Nunaata EU-mi Bruxellesimi Aallartitaqarfia

Aallartitaqarfiup EU-p 2021-2027-mi missingersuuteqarfigisaanut atatillugu Kalaallit Nunaata EU-llu
akornanni suleqatigiinnissamut tunngavissat isumaqatigiissutillu nutarterneqarnerisa naammassinissaat
ukiup ingerlanerani pingaarnertut aallussimavai. Kalaallit Nunaat pillugu aalajangiineq aamma OLT-mik

aalajangiussaq, piffissap missingersuusiorfiusup ingerlanerani 225 mio. Eurot immikkoortitsiffigineqar-
tut ukiup ingerlanerani naammassineqarput. Ilinniartitaanermut suliassa qarfiup, Kalaallit Nunaata EU-llu
akornanni suleqatigiinnermi pingaarnertut inissisimasup saniatigut suliassa qarfinnik suleqatigiiffiusussa-
nik nutaanik "piujuartitsilluni siuariartorneq" qulequtaralugu isumaqatigiittoqarsimavoq. Kalaallit Nunaata
aalajangernerata ukiuni tullinnguuttuni atuutilersinniarneqarnera taamaattumik suliassat ilagilersimavaat.

Isumaqatigiissutit taassuma saniatigut 2021-ip ingerlanerani aalisarneq pillugu isumaqatigiissut nutaaq
aamma tapiliussa q isumaqatigiissutiqe qarput. Aallartita qarfiup aamma OCTA annertuumik sammisima-
vaa, Kalaallit Nunaat november 2022-mi OCTA-mi siulittaasuuffik tigusimallugu.

Issittumi politikkini nutaaq 2021-mi EU-p tamanut saqqummiuppa, tassani Kalaallit Nunaanni allaffimmik
2022-mi ammaanissamik EU-p kissaateqarnerani nalunaarutigineqarluni. Ammaanissaq 2023-p ingerlane-
rani pissagunarpoq, Aallartita qarfillu nunanut allanut naalakkersuisoqarfik peqatigalugu EU-p allaffianut
manna inatsisitigut tunngaviussasoq sulissutigisimallugu. Siunissami EU-mik annertunerusumik nukittu-
nerusumillu suleqatigiinnissamut tunngavissiisumik sulii pitsaasumik ineriartortoqarnissaanut EU alloriar-
simavoq.

Washington D.C.-mi Sinnisoqarfik

Sinnisoqarfip Kalaallit Nunaata, USA-p Canadallu akornanni immikkoortuni arlalinni nunat marluk attave-
qarnerisa ineriartortitsiffiunissaat kiisalu kalaallit soqutigisaasa ilisarittarnissaat, illersornissaat siuar-
saaffiginissaallu pingaarnertut suliassarai. Kalaallit Nunaanni Amerikamiut sakkutuuisa najuunnerat aam-
ma niuernerumut, aningaasaqarnerumut, aatsitassanut, takornariaqarnerumut ilinniartitaanermullu tunnga-
sutigut suleqatigiinneq pillugu USA-p aamma Kalaallit Nunaata akornanni arlalinnik isumaqatigiissuteqar-
neq ukiuni kingullerni anguneqarlunilu atsiorneqarnerilu iluatsinneqarput. Tassunga atatillugu USA-p aam-
ma Kalaallit Nunaata akornanni Joint Committee-mi suleqatigiinnermi kiisalu Permanent Committee-mi
Sinnisoqarfik peqataavoq.

Ilaatigut niuernerumik, attaveqaatinut, ilinniartitaanermut, ilisimatusarnerumut, kultureqarnerumut, aatsitas-
sanut il.il. isiginnittuni ataatsimeersuarnerni aqqissuussinernilu ingerlaavartumik peqataasoqartarpoq,
Sinnisoqarfip Kalaallit Nunaata nittarsaannissaanik siunertaqartunik aamma aqqissuussisarlu. Sin-
nisoqarfik pisortatigoortumik tikeraarnertut atatillugu angalanerit sammisassallu aqqissuunnerinik
Naalakkersuisunut ikiuuttarpoq. Naalakkersuisut Siulittaasuut aamma Nunanut Allanut, Inuusutissarsior-
nerumut Niuernerumullu Naalakkersuisoq USA-mi aamma Canadami 2022-mi tikeraarput, politikerinik ator-
filittanillu ataatsimeeqateqarlutik.

Reykjavíkimi Sinnisoqarfik

Islandimik nunat marluk akornanni suleqatigiinneq Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni siunnerfigisanut
nalunaarutip (Joint Declaration) nutartikkap atsiornertigut malunnartumik pitsaanerulersimavoq. Island-
imi Nunanut allanut ministeria qarfiup januar 2021-mi saqqummersitaa nalunaarussiaq "Issittumi nutaami
Kalaallit Nunaat aamma Islandi" nunat akornanni suleqatigiinnerup nukittunerulernissaanut inassutinik isu-
massarsianillu 100-it missaanni imaqarpoq. Inassutit assersuutigalugu ukununga tunngasuupput aalisar-
neq, peqqinneq, takornariaqarneq, niuerneq, silaannakkut angallanneq aamma uumasunut nakorsa qarner-
umut tunngasut. Inassutit Islandimik attuumassuteqarnerumut ilaasunik sammisat arlallit ilanissaannut ta-
pertaasimapput. Suleqatigiinneq Namminersolutik Oqartussat allaffissuanni naalakkersuisoqarfinnik ta-
manik qanimut suleqateqarnissamik piumasaqarfiuvoq.

August 2022-mi Arctic Circle (ACA) Greenland Forum ingerlanneqarpoq.

Beijingimi Sinnisoqarfik

Kalaallit Nunaata Asiap Kangiani ataavartumik siunissarlu ungasinnerusooq isigalugu sinnisoqarfeqartaria-
qarnera pisariaqarlunnartutut periarfissaqartutullu ilippaateqartorujussuarlu Naalakkersuisut naliler-
paat. Asiami, pingaartumik Kinami, kisiannili aamma Japanimi Koreamilu Kujallermi, aningaasarsioinnikkut,
niuernerumut kulturikkullu attaveqaatit siuarsarniarlugit sulinnikkut Sinnisoqarfik Kalaallit Nunaannut sul-
lissivoq. Beijingimi sinnisoqarfik 2022-mi, pingaartumik 2022-mi ukiup affaani kingullermi Covid pillugu
politikimit Covid-19-eqanngivinnissamik tunngaveqartumik peqquteqartumik Kinami sakkortuumik kil-
lilersuinernit matoorinernillu assut ajornakusoortinneqarsimavoq. Tamatuma aamma Kinamut avammut
niuernerumut eqqorsimavaa, sinnisoqarfip kinami oqartussanik attaveqarniarnermi peqataasimalluni. Sin-
nisoqarfik aqqissuussanik assigiinngitsunik pilersaaruteqarsimagaluarpoq Beijingimilu oqartussanik
ataatsimeeqateqartussaagaluarluni, Covid-19-ili pissutigalugu matoorinerit assigiinngitsut pequtaallutik
amerlanerpaat taamaatinneqarlutillu kinguartinneqarsimapput, tassunga ilanngullugu Sinnisoqarfip pi-
sortatigoortumik ammarneqarnera. Taamaakkaluartorli "Nunat Avannarliit Killiit ulluat" Islandip aallarti-

taqarfia Savalimmiullu sinniisoqarfiat suleqatigalugit ingerlanneqarsimavoq iluatsilluartumik, annertunersumik aporfeqarnani ornigarneqarluartumik. Sinniisoqarfiup naatsorsuutigaa 2022-mi aamma 2023-mi aqqissuussinerit suliniutillu pilersaarutaasimasut 2023-mi naammassineqarumaartut.

Siumut sammisumik

Issittup aamma Kalaallit Nunaata nunanit tamalaanit annertusiartortumik sammineqarnerata suliassat annertussusaat annertuumik qaffassimavaat, soorlu aamma suliat pisariunerulersimasut. Tamanna annertusiartuinnassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Massakkut sulisussatigut nukissat eqqarsaatigalugit ullumikut suliassat pingaarnersiortarnissaat ilimagisariaqarpoq.

ISUMAGINNINNERMUT, SULIFFEQARNERMUT NUNAMULLU NAMMINERMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Pingaarnertut suliassat

Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik april 2021-mi naalakkersuisoqatigiit pilersinnerini pilersinneqarpoq kingornalu kommuninik nakkutilliinerup iluani suliassa-qartup nunamut namminermi suliassat ulloq 1. januar 2022-mi sunniuteqalersumik akisussaaffiit allanngortinneqarlutik. AI 2022-mit aamma IA 2022-mit takuneqarsinnaasut kiisalu suliffeqarnermut tunngasuni aamma isumaginninnermut tunngasuni naalakkersuisoqatigiinneq pillugu isumaqatigiisummi suliassanik, inersimasunut atugarliortunut, tassunga ilanngullugit isumaginninnermi inatsisit, periusissiornerit, isumaginninnermi isumannaarinnermi ikiorsiinerit aamma utoqqaat illersuisoqarnerannut atasut suliassat Naalakkersuisoqarfiup isumagisarai. 2022-mi naalakkersuisoqarfimmi ukiumut suliffiusussat 34-t misaat atornerqarput.

Anguniakkanik naamassinnineq

Naalakkersuisoqarfimmut amerlassutsitigut anguniagassanik pilersitsisoqarsimangilaq.

Covid-19 Naalakkersuisoqarfiup sammisassaanut, kisiannili aamma sammisassanut Naalakkersuisoqarfiup tapiissuteqarfigisartagaanut sunniuteqarsimavoq, soorlu piginnaasanik ineriartortitsinissamut pikkorissartitsinerit, nuttarnernulernissamut ikiorsiissutit il.il. 2022-p aallartinnerani annertuumik tunillaassuut-toqarnera pissutaalluni ataatsimeersuarnissat, ukiumoortumik ataatsimiittarnerit pikkorissartitsinerillu unitsinneqanngikkunik, kinguartinneqanngikkunik allatut ingerlanneqartarsimapput.

Pingaarnertut suliassat

Inatsisit nutaat

Naalakkersuisoqarfik 2022-mi ilaatigut ataatsimiinnerni saqqummiunneqarsimasut inatsisissatut siunnersuutit uku suliarisimavai:

- Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat (UPA2022)
- Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut Inatsisaat (UPA2022)
- Utoqqalinersiaqarnerq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut, aamma siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanut siunnersuut (Utoqqalinersiaqartunut utoqqalinersiat toqqammaviusut qaffanneqarneri, utoqqalinersiat qaffasinnerpaat qaffanneqarneri aamma ilanngaassinnginnermi aningaasat tigummiinnagassat qaffanneqarneri)
- Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat
- Sulisitsisup sulinermik inuussutissarsiuteqartumik atorfeqarnermi atugassarititaasut pillugit ilisimatitsisussaananut Inatsisartut inatsisaat (atorfeqarnermut uppersarsaasarnermut inatsit)
- Uunga siunnersuut: Kalaallit Nunaanni sullivimmi avatangiisinut inatsisip allanngortinneqarnissaanut inatsisissatut siunnersuutip (Sullivimmi tarnikkut avatangiisit, isumannaatsuuneq aamma peqqinneq pillugit suliffeqarfiup suleqataanera, sulliviit naliliiffiqineqartarnerinut piumasaqaatinik sukaterineq, Sullivinnik Nakkutilliisoqarfiup qisuariaateqarnissamut periarfissaanik annertusaaneq, paasissutissanik katersuineq, suliarinnineq aamma ingerlatitseqqinneq, suliffeqarfinnik isumaqatigiisuteqartarnerup ingerlasarnera, pillaatissiissutinik sakkortunerulersitsineq il.il.) Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaat.
- Pisortanit ikiorsiissutit Inatsisartut inatsisaata aamma Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisissaat. (2023-mut ukiumut misingsersuorsiorfiusumut kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiisut naapertorlugu atortuulersitsinerimut ulluinik ikaarsaarnermilu aalajangersakkanik allanngortitsineq)

Naalakkersuisoqarfimmi immikkut suliaqarneq

Nalinginnaasumik ingerlatsinerup isumaginerata saniatigut Naalakkersuisoqarfiup AI2022-mik kiisalu naalakkersuinikkut kissaatnik suliniutinillu malitseqartitsinermi tullinnguuttut immikkut ittumik suliarisimavai:

- Utoqqarnut periusissaq

Naalakkersuisoqarfiup utoqqarnut periusissaq suliaralugu aallartissimavaa, taannalu utoqqarnut suliassa-qarfimmut tamanut isiginnilluni pilersaarusiornissamik qulakkeerinnissaaq. Utoqqarnut periusissaq naat-sorsuutigineqarpoq 2023-p aallartinnerani naammassineqassasoq tassanilu peqqissutsimut, paarineqar-nermut isumassuiner Mullu, ineqarnikkut pissutsinut aamma utoqqaat aningaasaqarnerinut periarfissaan-ullu naleqqiullugu utoqqarnut tunngasut sammineqassapput.

- Angerlarsimaffeqanngitsut pillugit periusissiaq

Angerlarsimaffeqanngitsunut siunissami ungasinnerusumi tamakkiisumillu sammisumik periusissia-mik qulakkeeriniarluni sulineq 2022-mi nanginneqarpoq. Angerlarsimaffeqanngitsut pillugit periusissiaq 2023-p aallartinnerani tamanut saqqummiunneqassaaq.

Angerlarsimaffeqanngitsunik suliaqartut sulinermi paasisimasaqartunik inuttalik Nuna Tamakkerlugu Angerlarsimaffeqanngitsut pillugit Oqalliffik upernaami isumasioqatigiissitsivoq. Angerlarsimaffeqan-ngitsut pillugit oqalliffik Isummorsorfiga, innuttaasunut angerlarsimaffeqanngitsunut naapittarfiusoq, aamma 2022-mi ukiakkut isumasioqatigiissitsivoq.

Angerlarsimaffeqannginnerup annertussusia pillugu pitsaannerusumik ilisimasaqalernissaaq pilersinniar-lugu 2022-mi upernaami angerlarsimaffeqanngitsunik nuna tamakkerlugu kisitsisoqarpoq. Oktober 2022-mi Naalakkersuisoq Kofoeds Skolemi tusagassiortunik katersuutsitsivoq, tassani angerlarsimaffeqan-ngitsuunerup nassuiaataa aamma angerlarsimaffeqanngitsunik kisitsinerup inerneru saqqummiunneqar-lutik.

2022-mi Kommuneqarfik Sermersuup aamma Namminersorlutik Oqartussat akornanni ukiuni pingasuni misiligutaasumik aqqissuussineq pillugu isumaqatigiittoqarpoq, angerlarsimaffeqanngitsut ataatsimut najugaqarfissaat Nuummi pilersinneqassalluni.

- Imminut pilersorneq annertusisimasoq

Imminut pilersornerup annertusinissaa qulakkeeriniarlugu Naalakkersuisoqarfiup iluarsaassinermi suliaa-nut atasumik suliffissarsiortunut ikiorsiissutinut aamma pisortanit ikiorsiissutinut tunngasut inatsisit UKA2022-mi saqqummiunneqarput Inatsisartunillu akuerineqarlutik. Nutarterinerunut taakkununga mar-lunnut aallaaviusoq tassaavoq nammineq ilaqtutamilu inuunermi atugaannik pitsanngorsaanissamut kiisalu imminut pilersortunngornissamut innuttaasut akisussaalernissaat. Suliffissarsiortunut ikiorsiissutit innut-taasunut suliffissaaleqisunut sulinissaminnut piareersimasunut sammisuupput, pisortanilu ikiorsiissutinik tiguisartuni innuttaasut sulilernissamut piareertinnatik suliarineqartussanik unammilligassaqartut pine-qarlutik.

Suliffeqarnermut tunngasut

Suliffeqarnermut tunngasuni kommunit, qitiusumik ilinniarfiit aamma Majoriaqarfiit suleqatigeqqissaarlu-git Naalakkersuisut suliffeqarnermut politikianik atulersitsisoqassaaq.

- Suliffissaaleqisut

Suliffissaaleqisut 2014-imili ikiliartuinnarsimapput 2015-imilu qaammammut ataatsimut agguaqatigiis-sillugu inunnit 3.456-iniit 2022-mi inunnit 1399-inut ikilismallutik. Inuit katitigaanerisa takutippaa siu-nissami innuttaasut utoqqaat amerlanerulissasut sulisinnaasullu innuttaasut ikinnerulissasut taamaattu-millu pingaarneruliartuinnarluni sulisinnaasut kivitsiviginissaat, amerlassutsikkut ilinniagaqarsimanerisi-gullu.

Majoriami pingaarnertut suliassani pingasuni suliassat naammassineqarnerini pisariillisaanissamut pit-sanngorsaanissamullu Naalakkersuisut 2020-mi iliuuseqarnissamut pilersaarusiortup. Iliuuseqarnissamut pilersaarutip imaa suliniutillu 2020-mi aallartinneqarput aamma 2022-milu nanginneqarlutik ilaatigullu kingunerulugu siunnersortinik ilinniartitsisoqarneratigut Majoriami atorfeqartut piukkunnarsarneqarlutik, suliffeqarnermut tunngasuni siunnerfeqartumik suliniutit atulersinnissaannut periarfissat pitsaaneruler-sinneqarlutik. Aammattaaq sapinngisamik amerlanerusat ilinnialersinniarlugit, pikkorissartinniarlugit imaluunniit sulilersinniarlugit ornigulluni ilitersuinerne periusissiamik inerisaaneq aallartinneqarpoq.

- Suliassaqartitsiniarnermi periusissiaq nutaaq

Suliassaqartitsiniarnermi periusissiaq nutaaq 2022-mi saqqummiunneqarpoq: "Naalakkersuisut suliffis-saqartitsinermut periusissiaat 2022-2024". Periusissiaq qanittumut ungasinnerusumullu siunertaqarpoq, aamma pingaarnertigut pingasunik anguniagaqarluni. Suliffeqarnermut tunngasuni politikikkut anguniak-kat naapertorlugit suliniuteqarfiusut pingasut ukuupput:

- Suliniuteqarfigisaq 1 Suliffeqarfiit imminut napatittut
- Suliniuteqarfigisaq 2 Inuusuttut suliffissaaleqisut ikinnerusut
- Suliniuteqarfigisaq 3 Ilitsersuinerup pikkorissarnerillu sammineqarneri.

Suliniuteqarfigisaq 1

Suliffeqarfiit imminut napatittut 2050-ip tungaanut innuttaasut katitigaanerisigut annertuumik allanngor-toqartussaavoq, kinguaarit arlalissuit soraarninngortussaallutik. Peqatigisaanik suliffeqarfinni inuusuttut ikinnerusut tiguisussaassapput. Suliffeqarfiit sulisinnaasunik ilinniagaqarsimasunik pisariaqartitsinerit qaffakkiartuinnassaaq. Taamaattumik Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq suliffeqarfimmik inissaqar-titsisumik aamma pikkorissarnerit ilinniarfeqarfiillu imminnut ikorfartortut pilersitsisoqassasut.

Suliniuteqarfigisaq 2

Inuusuttut suliffissaaleqisut ikinnerusut inuiaqatigiinni nukinnik tamanik atuinissap pingaaruteqarnera sammivaa. Meeqqat inuusuttullu pitsaanerpaamik piginnaasaqarlutik suliffeqarfinnut appakaannissaasa pingaaruteqarnera erseqqissarneqarpoq. Naalakkersuisoqarfiit akornanni suleqatigiissitaq 'Annertuneru-sumik imminut pilersorneq pillugu suliniut' aallartinneqarpoq, inuusuttuni sammineqartuni ataatsimoortu-mik paasinninnermi pilersitsinissamik maannakkut aallartittoq. Inuusuttut pilersaarummi sammineqarne-rat aalajangiussimaneqarpoq.

Qulaani allassimasumi paasititsiniaarnermi inuusuttut suliffeqarfinni periarfissaat pillugit ilisimatitsiso-qassaaq, aamma suliassat qanoq ittut inuusuttunit isumagineqarsinnaasut pillugit inuussutissarsiortunut ilisimatitsisoqarluni.

Suliniuteqarfigisaq 3

Maannakkut taamatut iluseqartillugu suliassat pingaarnert pingasut Majoriamit isumagineqarput, Sulif-fissarsiuussineq, Ilinnialernissamat suliffeqalernissamat ilitsersuineq, Ilinnialernissamat sulianillu pigin-naangorsaaneq. Tassunga atasut suliatiqut suliassarpassuupput, suliassallu ilai pisortat sullissiviini allani inissinneqarpata tulluarnerussalluni.

Ilitsersuineq meeqqat atuarfiata, pikkorissarnerit, illinniartitaanerit inuussutissarsiutillu akornanni atas-susiissaaq. Ikaarsaariarnermut ilitsersuussinerup ornigullunilu ilitsersuussinerup annertunerusumik aal-lunneqarnissaat kissaatigineqarpoq. Innuttaasut sapinngisamik pitsaanerpaamik sullinneqarnissaat qulak-kearniarlugu pisariaqanngitsumillu allaffissornikkut artorsartitsinissaq pinngitsoortinniarlugu kommunimi isumaginnittoqarfiup ilinniartitaanernullu sammisut oqartussat akornanni qanimut suleqatigiilluarnissaq pingaaruteqarpoq, tassunga ilanngullugit isumaginninnermi allaffiit meeqqallu atuarfii. Angajoqqaanut ilitsersuussinerit inuusuttunut ilinniarniartunut angajoqqaat Majoriamiit ikiorneqarnissaannut periarfis-siissapput. Angajoqqaanut ilitsersuineri atortussanut suliniutit Naalakkersuisoqarfimmit aallartinneqar-put.

PEQQISSUTSIMUT NAALAKKERSUISOQARFIK

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik Peqqinnissaqarfimmik aaqqissuussisuullunilu aqutsisuuvoq. Naalackersuisoqarfimmi Peqqissutsimut Aqutsisoqarfiup peqqinnissaqarfik tamaat aqutaraa, Allorfiullu aanngajaarniutitik atornerluisunut katsorsaasarneq aqutaralugu.

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik immikkoortunut ukununga aaqqissugaavoq

- Aqutsisunut allattoqarfik
- Siunnersuineq aamma inatsisilerineq
- Periusissiorneq pilersaarusionerlu

Taakku saniatigut peqqissutsimut ataatsimiititaliarsuarmut allattoqarfeqarpoq.

Pingaarnertigut anguniakkat tassaapput agguaqatigiissillugu ukiut suli inuuffiusussat qaffannissaat, meeraaqat meeqqallu toqusartut ikilisinneqarnissaat, ilungersunartumillu nappaammik aniguisartut amerlanerulernissaat aamma aanngajaarniutitik ajornartorsiutit appartinnissaat. Peqqissuulluernerup inuiaqatigiinni aningaasaqarneq pitsaanerulersissavaa, tassami innuttaasut peqqissut naammassisaqarnerusinnaapput, taamalu inuiaqatigiinnut inuiaqatigiillu aningaasaqarnikkut ineriartortinneqarnerannut tunniussaqaarnissamat pitsaanagerusumik periarfissaqartarlutik.

Siunertaq

Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfiup siunertaraa Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnut Peqqissutsimullu Naalackersuisup peqqinnissamat tunngasutigut politikikkut sullinneqarnerata isumaginissaa siunertaavoq. Tassunga ilanngullugit pilersaarusionerq, ineriartortitsineq, inatsisit, aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit, nunani tamalaani attuumassutit naammagittaalliutinillu suliarinninnerit.

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfiup siunertaraa peqqinnissaqarfimmi aqutsinissaq pisariillisaanissarlu taamaallunilu inuit peqqissuunissaannut periarfissiilluni siuarsaallunilu aamma pitsaaliulluni inuillu nappaateqartut katsorsarlugit. Ilaatigut sulisussarsiornikkut, sulisut sulisoriinnarnissaannut ilinniagaqarnikkullu peqqinnissaqarfiup annertuunik suliassaqaqarneranut naleqqiullugu anguniakkap taassuma naammassinissaa suliassaavoq annertoq.

Allorfik imigassamik aalakoornartumik, ikiaroortunik allanillu aanngajaarniutinit pinguaatinillu pingitsuisinnaanermik ajornartorsiuteqartunik inunnik atornerluisunik pitsaaliuinissamik katsorsaansamillu siunertaqarpoq.

Pingaarnertut suliassat

Naalackersuisoqarfik

Aqutsisunut allattoqarfimmut ilaapput Naalackersuisoq kiisalu naalackersuisoqarfimmi ataatsimut allattoqarfik. Allattoqarfik ulluinnarni naalackersuisumik aqutsisunillu kiffartuussisuuvoq ilaatigullu ullorsiutitik aqutsinermut, ataatsimiinnissat piareersarnerinut, sulisoqarnikkut sulianik suliassanullu tunngasunik isumaginnittuulluni.

Siunnersuinerlut inatsisilerinermullu Immikkoortortaqarfik peqqinnissamat tunngasut iluini inatsisissatut siunnersuisionermik malittarisassanillu allanik suliartaqarpoq. Naalackersuisunik il.il. sullissineq, naammagittaalliutinik taarsiinissamullu tunngasunik sulianik suliarinninneq aamma imigassanut tunngasunik inatsisinut atasumik kommunimut akuersissutinik nakkutilliilluni.

Periusissianut pilersaarusionermullu Immikkoortortaqarfiup Naalackersuisoq sullippaa aamma oqartusartut ineriartortitsinermilu suliassanut akisussaalluni kiisalu peqqinnissamat pilersaarusionermullu tunngasut iluanni naalackersuisoqarfimmi suliassat, tassunga ilanngullugit aningaasanut inatsimmi ingerlataqarfimmilu pilersaarusionerq.

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik

Misissueqqissaarnerni, tusarniaassutinik akissutinik, § 37 naapertorlugu apeqqutissanik isummersuinermik, pilersaarusionermi suliassani aamma naammagittaalliutitigut sullissinerit isumaginerinik, nakorsiartarfinni najoqqutassanik, attaveqarnermik, siunertaanngitsumik pisunik, napparsimasunik ilitsersuinermik, ineriartortitsinermi suliassanik, ilinniartitaanermik piginnaanngorsaanermilu (ilinniartut, pikkoris-

sarnerit aamma nakorsat immikkut ittumik ilinniartitaanerat) pillugit Peqqissutsimik Naalakkersuisoqarfimmik aamma Naalakkersuisumik Aqutsisoqarfik sullissivoq.

Allorfik

Allorfik imigassamik, ikiaroorartumik, aanngajaarniutinik allanik aningaasanoortarnermillu pinngitsuisinnaajunnaangitsunik innuttaasunik pitsaaliulluni katsorsaasarpoq. Allorfinnit tallimaniit Qaqortumi, Nuummi, Sisimiuni, Aasianni aamma Ilulissani aanngajaarniutinik pinngitsuisinnaangitsunik katsorsaanissamat neqeroortoqartarpoq. Allorfiup katsorsaanissamat neqeroorutaa inuunikkut pissusilersuutinik katsorsaanerme aallaaveqarput. Illoqarfiit taakku avataanni, kalaallit nunaanni innuttaasut 38 %-iisa misaaniittut, Katsorsaavik Nuuk CENAPS/Minnesota atorlugu katsorsaarnermik illoqarfinni/nunaqarfinni Nuummilu neqeroortoqartarpoq.

Sulisut amerlassusaat

Naalakkersuisoqarfik, sulisut, ulloq naallugu sulisut amerlassusaat

Immikkoortortaqarfik	Sulisut amerlassusaat
Aqutsisut	4
Aqutsisunut allattoqarfik	2
Siunnersuinermit inatsisilerinermullu Immikkoortortaq	3
Periusissiornermut pilersaarusionermullu Immikkoortortaq	6
Katillugit	15

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik aamma Allorfik, sulisut ulloq naallugu sulisut amerlassusaat

Immikkoortoq	Sulisut amerlassusaat
Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik	26
Allorfik	30
Katillugit	56

Anguniakkanik naammassinnineq

Ataatsimoorussat

- Innuttaasunik misissuineq nalunaarusiani tallimani immikkoortuni kommuninut agguarlugit paasisutisunik imallit saqqummiunneqarsimapput.
- Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuaq takusat pillugit marts 2022-mi oqallinnermut tunngavissiamik saqqummiussivoq, maj 2023-mi saqqummersinneqartussani isumaliutissiissutissap tungaanut suliarineqartussat. Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik ataatsimiititaliarsuarmut allattoqarfikkut sullissivoq.
- Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqtariinnut Peqqissutsimullu Naalakkersuisumit politikikkut sullissinermit atasumik naalakkersuisoqarfik 2022-mi § 37 tunngavigalugu apeqquutit akinissaannut annertuumik nukinnik atuisimavoq. Peqqinnissaqarfimmut tunngasuni § 37 tunngavigalugu Inatsisartuni ilaasortat Naalakkersuisunut 30-nik apeqquaqarsimapput, amerlanertigut tallimanik apeqquaqartut, tamarmik immikkut apeqquummut pingasunik-tallimanik ilassuteqartut.

Siunnersuineq aamma inatsisilerineq

- Peqqinnissaqarfimmi napparsimasuniit suliassanik arlalissuarnik suliaqarsimavoq, ajoqusernerit pillugit taarsiiffigineqarnissamik qinnuteqartut, ilisimatitsissutigineqartut malillugit peqqinnissaqarfimmi katsorsarneqarnerminni ajoqusersimasut.
- Nunarsuaq tamakkerlugu coronamik nappaalanersuarmut toqqaannartumik atassuteqartumik 2022-mi nalunaarutit 13-it misaaniissimapput, kiisalu imigassaq pillugu inatsisip allannortinnissaa aamma nappaatinik tunillaassuisunut inuinnaat qanoq iliornissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nutaaq tassungalugu atasoq nalunaarut.
- Aanngajaarniutit pillugit Inatsisartut inatsisaat tassungalugu atasoq nalunaarut nalunaarutigineqarsimapput, inatsisip taassuma pingaarnertut siunertaraa cannabisimit tunisassiani THC-mut minnerpaa-

mik killiliinerup atulersinnissaa, Inatsisartunit akuerineqartoq, kiisalu aannngajaarniutit inerteqqutaasut allattorsimaffiata nutarterneqarnera.

Periussiornermut pilersaarusionermullu Immikkoortortaarfik

- Ernisarfimmi sullissinerup misissuiffiginera
- Ukiuni kingullerni Peqqinnissaqarfimmi qitiusumiit annertunerusumik ingerlatsilernerup kingunerisaa-nik erniffiusartut amerlassusaat ikilisinneqarsimapput. Taamaammatt ernisarnermik suliallit naartusu-mullu ilaqutaasut tungaanniit isigalugu ernisarnermik sullissinerup periarfissanut killiliisunullu tun-ngatillugu ilisimasaqarnerulernissap anguniarnissaa misissuinerup siunertaavoq. Tamanna pillugu ilisi-masaqarnerulernerneq pisussat ineriartortitsinissamilu takussutissat assigiinngitsut takuneqarsinnaalis-sapput, taakkuuppullu nunatsinni ernisarfinnut isersinnaanerup siunissami pilersaarusionerfiginissaanut aaqqissuunnissaanullu ilanngussiffiusinnaasut. Misissuinerup inerniliunneqartut 2023-p qiteqqunnera-ni saqqummiussinnaanissaat ilimagineqarpoq.
- Allattoqarfiup peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuaq sullippaa, tak. siumut sammisumik kinguner-lutsitsinerit pillugit immikkoortoq.
- 1960-ikkunniit 1991-imut naartunaveersaatitigut suliniuteqarsimanermik (spiralit pillugit suliaq) ki-naassusersiunngitsumik qulaajaanissaq pillugu aalajangiinissamut tunngavissiaq suliarineqarsima-voq. Inatsisartut 2022-mi ukiakkut ataatsimiinneranni ukiuni 1960-ikkut missaanniit 1991-ip naanera-ta tungaanut Danmarkimi oqartussaasut nunatsinni naartunaveersaatitsinerup suliaqarsimanerannik qulaajaanissamik aallartitsisoqarnissaanik Danmarkimi naalakkersuisut Naalakkersuinit qinnuteqar-figeqquneqassasut akuersissutigineqarpoq. Danskil kalaallilu ataatsimiititaliaannut suliasami tun-ngavissiaq piareersarnerqarpoq. Arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut qulaajaanerat naalak-kersuinerup suliaqarinnikkut arlaannaannulluunniit attuumassuteqassanngilaq aamma sulianik ilisima-sallit nalinginnaasumik ilisimasaannik, oqaluttuarisaanermik najoqqutarineqartunik attuumassutilinnit aamma sapinngisamik inunnik maannakkut inuusunik suliniummit eqqorneqarsimasunik apersuinissanit tunngaveqassaaq.
- Kinguaassiutitigut kinguaassiorsinnaassutsikkullu peqqissuunerup pissutaasut misissorneqarneri. UKA 2021-mi kinguaassiutitigut peqqissaanermi inuusuttut ilimagisaat pillugu maannakkut ilisimasa-nik ilisimatusarnermillu inuit ilasa naartuersinnissartik allallu naartuinnarnissartik sooq toqaasarne-rannut pissutaasunik katiterisumik misissuisoqarnissaa Inatsisartunit akuerineqarpoq. Tassunga ilan-ngullugu naartuernerup naartuersinnermilu angutip arnallu inissisimani. Misissuineq aallartinneqarpoq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfiup, Kalaallit Nunaanni Inuit Peqqissuunerannik Misissuisarfik, Ilisi-matusarfimmiit ilisimatut kiisalu Peqqinnissaqarfimmi Paarisamilu sulisut akoranni suleqatigiiffiusoq. Misissuinerup maannakkut ilisimasat ilisimatusarnerlu kiisalu pinaveersaatitsilluni sulinerup sulia-tigut misilittakkat aallaavigneqassapput. Misissuineq 2023-p aallartinnerani naammassineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.
- Peqqinnissaqarfimmi portørit sulisullu allat attuumassuteqartut tarnikkut sulinerup atugaat pillugit nassuiaasiornissaa (UPA2021-mi akuersissutigineqartoq), 2023-p aallartinnerani saqqummiunneqar-tussat naatsorsuutigineqarpoq.
- Spiralilersuinerup spiralilertitsissimasunut nuna tamakkerlugu neqeroorutimik Naalakkersuisut aal-lartitsippat. Spiralilersortissimasut pillugit suliap sammineqalerneranut atatillugu kajumissuserinngi-saminnik spiralilertinneqarsimasut imaluunniit taakku angajoqqaaviluunniit akuersitinnagit allatigut naartunaveersaatini ikkussiffigneqarsimasunut arnanut immikkut suliniut aallartinneqarsimavoq. Neqeroorut tassaavoq 1960-ikkunni aamma 1970-ikkunni spiralilersuinerup taaneqartumut atatil-lugu taakku angajoqqaaviluunniit akuersitinnagit kajumissuserinngisaminnik spiralilertissimasunut al-latigulluunniit naartunaveersaammik ikkussiffigneqarsimasunut arnanut neqeroorut. Neqeroorut ake-qanngilaq aamma Tusaannga aqqutigalugu innersuussisoqartarluni. Inuit ataasiakkaat qanoq inneri aal-laavigalugit katsorsaasoqassammat innuttaasut ataasiakkaat pisariaqartitaannut naapertuuttumik katsorsaaneq sivisussuseqassaaq. Tarnip pissusianik immikkut ilisimasalik imaluunniit psykoterapeu-teq katsorsaasartoq katsorsaassaaq.

Peqqissutsimut Aqutsisoqarfik

- Kræftimut katsorsartinnerup periarfissat annertusineqarsimapput. Ullumikkut innuttaasut kræftimik eqqugaasut pilatsillutik katsorsarneqarnissaminnik imaluunniit peqqissinissaa anguniarlugu nalingin-naasumik katsorsartinnikkut allatut neqeroorfigineqartarput. Katsorsaaneq napparsimasumut naam-mattumik iluaqutaanngippat, pisut ilaanni allatigut katsorsaaneq neqeroorfigineqartarput. Katsor-

saanerit taakku pisut ilaanni ajorunnaarnissamik siunertaqarsinnaapput, pisunili allani nipaallisitsinis-saq imaluunniit inuunermik sivitsorsaaniissaq siunertaralugu katsorsaasoqarluni. Katsorsaanerimi periarfissani tamani pissarsiarineqarsinnaasuni nunami maani napparsimasunut periarfissaanngilaq. Piffissami kingullermi Peqqinnissaqarfik aamma Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik Nunatsinni kræftimik katsorsariaaseq nalilersorsimavaat, ilaatigut ukiuni kingullerni kræfti pillugu sukkasuumik ineriartortoqarnera misissorsimavaat. Tamanna tunuliaqutaralugu aalajangiisoqarpoq Peqqinnissaqarfik juni 2023-p naanissaata tungaanuugallartoq Danmarkimi inuit najugaqartut pissarsiarisaattut anner-tutigisumik kræftimik katsorsaaneq annertusineqassasoq. Annertusisamik katsorsartinneq nunatsinni Danmarkimilu ingerlanneqassaaq. Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pissutsit, allaffissor-neq aningaasaqarniarnikkullu kingunerluutit qulaajarumallugit, politikikkullu eqqartorneqarsinnaanias-samat, suliniut manna pilerpoq.

Allorfik

- 2022-mi innuttaasut 761-it innersuunneqarsimallutillu katsorsartinneri aallartinneqarsimapput. 2021-imut naleqqiullugu 24 pct.-imik appariartoqarsimavoq. Appariarnermut pissutaavoq Coronami killilersuinerit aamma 2022-mi ukiup affaani internetikkut atortunik ajoquseeriarnerit.

2021-mi aamma 2022-mi innersuussinerit

	2021	2022	Allanngineq
Kvartali siulleg	366	229	-37%
Kvartalit aappaat	231	152	-34%
Kvartalit pingajuat	213	192	-10%
Kvartalit sisamaat	196	188	-4%
Katillugit	1.006	761	-24%

761-init katsorsaanerit aallartinneqartut Nuummi 491-it aamma Nuup avataani 270-it naammassineqarput. Katsorsaanerup ingerlanerani 15-it missaaniittut peqataatittarlugit ingerlanneqarpoq. Nuup avataaniittut 18-it ataatsimoortut illoqarfanni ukunani pilersinneqarput:

Najukkani 2022-mi katsorsaanerit	Amerlassutsit
Kommuni Kujalleq	
- Narsaq	1
- Nanortalik	1
Kommuneqarfik Sermersooq	
- Paamiut	2
- Tasiilaq	3
- Ittoqqortoormiit	1
- Kuummiut	1
Qeqqata Kommunia	
- Maniitsoq	1
Kommune Qeqertalik	
- Qasigianguit	2
- Qeqertarsuaq	2
- Kangaatsiaq	1
Avannaata Kommunia,	
- Uummannaq	1
- Upernavik	1
- Qaanaaq	1
Katillugit	18

- 2022-mi ingerlatatut nutaatut imigassartornermi peqqinnissakkut ajoqusiillutik kingunerlutsitsinerit pillugit meeqqanut inuusuttunullu (pingaartumik ilinniarnertuunngorniarfinni) misissuinerit ingerlanneqarput.

Siumut sammisumik kingunerluutit

Peqqinnissakkut iluarsaasseqqinneq ingerlataqarfimmilu pilersaarut

2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermi peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqarnissaa pillugu aalajangiisoqarpoq. Coronamik pisoq pissutaalluni ataatsimiititaliarsuup sulinera aatsaat 2020-p qiteqqunnerani aallartissimavoq.

Peqqinnissaqarfimmi suleriaatsit ataatsimut pitsanngorsaaffiginissaannut innersuussutinik isumalioqatigiissitaq suliaqassaaq, pingaarnertigut sulisussarsiortarnernut, sulisunik tigungminnissinnaanermut kiisalu Danmarkimi nunanilu allani suleqateqateqarnernut tunngasut. Isumalioqatigiissitamit innersuussutigineqartut Inatsisartut peqqinnissaqarfiup siunissami aqqissuussiffigeqqinnissaanut naalakkersuinikkut tunngavigisassaannut ilanngunneqassasut naatsorsuutaavoq. Isumalioqatigiissitap innersuussutaani immikkoortortaqarfiit assigiinngitsut akornanni salliusassat aamma aningaasaqarnikkut periarfissat pio-reersut aallaavigineqassapput. Isumalioqatigiissitap sulinera pilersaarutit malillugit siuariartorpoq. Suliakkiisummi ajornartorsiutit assigiinngitsut aqqissuussamik suliarineqartarput. Ajornartorsiutit tamakku pillugit allakkiat arlallit aqutugalugit allakkatigut atortussat annertuut pigineqarput, soorluttaarlu isumalioqatigiissitap ataatsimiittarnerani paasissutissanik ilassutaasunik arlalinnik nassaassaqaarsimasoq.

Peqqinnissaq pillugu ataatsimiititaliarsuup naatsorsuutigaa isumaliutissiisutini Inatsisartut 2023-mi upernaakkut ataatsimiinneranni saqqummiutissallugu. Tamanna tunuliaqutaralugu peqqinnissaqarfik pillugu ingerlataqarfimmi pilersaarummik sulineq naammassineqassaaq.

ILINNIARTITAANERMUT, KULTUREQARNERMUT, TIMERSORNERMUT ILAGEEQARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naalakkersuisoqarfisigut suliassaanik isumaginnittuvoq.

Naalakkersuisoqarfiup aaqqissuussaananerani immikkoortortat makku ilaapput:

- Aqutsisunut Allattoqarfik, tassunga Naalakkersuisumut allatsi
- Ilinniartitaanermut Immikkoortortaqaqarfiup sullitarai:
 - o Ilinniarnertuunngorniarfiit
 - o Inuussutissarsiutitigut ilinniartitaanerit
 - o Ingerlaqqiffiusumik ilinniarnarit
 - o Suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqutugalugit paasissutissat misissueqqissaanerillu
 - o Ilisimatusarneq
- Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Immikkoortortaqaqarfik
- Aningaasaqarnermut, Sulisoqarnermut Ilinniartunillu Sullissinermut Immikkoortortaqaqarfik
 - o Ilinniagaqarnerisuteqartitsivik
 - o Ilinniartut Ineqarfiisa Allaffeqarfiat
- Inatsisilerinermut immikkoortortaqaqarfik

Siunertaq

Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut ilinniartitaanikkut, kultureqarnikkut kiisalu ilageeqarnikkut politi-kiannik isumaginnippoq. Ataatsimut isigalugu anguniagaq tassaavoq Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi ilinniartitaanerik neqeroorutit atorfissaqartitsinerillu akornanni sapinngisamik pitsaanerpaamik oqimaatigitiitsitsinerup qulakkeerneqarnissaa, matumani sulisartunik ilinniagaqarsimasunik nammineerluni pilersornissamik annertusaanissaq. Kulturikkut, timersornikkut ilageeqarnikkullu nalinginnaasumik anguniagaq tassaavoq kulturikkut timersornikkullu sammisallit siuarsaaffiginissat ilagiinnillu tapersersuisarnissaq.

Sulisut 2022-p naanerani amerlassusaat

Sumiiffimmi	Sulisut amerlassusiat (aqutsisut ilanngullugit)
Aqutsisunut allattoqarfik	5
Ilinniartitaanermut tunngasut	12
Kulturimut, timersornermut ilageeqarnermullu suliassaqaqarfik	6
Aningaasaqarneq, Sulisoqarneq Ilinniartunillu Sullissineq	9
Inatsisilerinermik immikkoortortaqaqarfik	4

Anguniakkanik naamassinnineq

Ilinniartitaanermut tunngasut

Konto pingaarneq	ingerlataq/sullissiveqarfik	N2022	
		Ukiumut ilinniartut amerlassusiat	Sapaatit akunneri atuaqati-giiffiusut amerlassusiat
40.10.11	Ado Lyngep Atuarfia	13	Allanneqan-gillat
40.10.12	Efterskolemiittarneq	237	Allanneqan-gillat
40.12.35	GUX Aasiaat	324	640
40.12.36	GUX Nuuk	510	920
40.91.08	Kalaallisuliornermik ilinniarfik	14	69
40.91.14	Imarsiornermik Ilinniarfik	82	273
40.91.16	Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk	243	878
40.91.20	Perorsaannermik Ilinniarfik	253	409
40.91.21	Inuussutissalerinermik Ilinniarfik, INULI	72	437
40.91.23	Campus Kujalleq	523	929
40.91.25	Peqqissaanermik Ilinniarfik	98	251
40.91.27	Teknikimik Ilinniarfik	466	1.779
40.92.10	Folkehøjskolit	122	Allanneqan-gillat
40.92.11	Eqqumiitsuliornermik Ilinniarfik	5	40
40.92.13	Ilisimatusarfik	673	Allanneqan-gillat
40.92.18	Oqaatsinik pikkorissartitsinerit	8	75

Nassuiaatit oqaaseqaatillu:

Ukioq naallugu ilinniartuq tassaavoq ukioq atuarfiusoq naallugu atuartartuq (ilinniarnertuunngorniarfini inuussutissarsiutitigullu ilinniartaanerni sap. akunneri 40-t; ingerlaqqiffiusumik ilinniartitaanerni sap. akunneri 35-t). Taamaalilluni kisitsisitigut takuneqarsinnaavoq ilinniartitaanerit ilinniartutut inissisimallu-ni ataatsimut ukiumut naammassisartagaat. Oqaatigineqassaaq ukiumut ilinniartut nalaanni kisitsisit tas-saanngimmata ilinniartut ukiumi pineqartumi ilinniartuusimasut amerlassusaat.

Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik

Meeqqat atuarfiata pitsaanerulernissaa nukittorsarnissaalu ingerlaavartumik sulissutigineqarpoq, taman-na inuiaqatigiinni tamani angajoqqaat, atuarfiit, kommunit, Ilinniarnermut Instituttip aamma Ilinniartitaa-nermut Aqutsisoqarfiup akornanni avinneqarluni akisussaaffiuvoq. Inatsisitigut pituttugaasut ingerlatsi-nikkut aqutsisoqarfiup suliaasa sanaatigut ilinniartitaanikkut periusissiami anguniakkat angunissaan-nut 2022-mi suliniutit aallartinneqarsimapput.

2022-mi suliaasaqarfiit uku aallunneqarsimapput:

- Pitsaassutsit atuarfiillu ineriartorneri pillugit meeqqat atuarfianni ingerlataqartut akornanni suleqati-ginneq
- Oqaatsitigut atuartitsissutit matematikillu iluanni paasisimasaqarnerup nukittorsarnera
- Atuartitsineri atortut kalaallisuut saqqummersinneqarneri ilaatigut suliniaqatigiiffiit suleqatigalugit
- Qarasaasialerinikkut perorsimaneq atortorissaarutinillu paasinnineq

Taakku sanaatigut pimmatiginnineq akiorniarlugu nuna tamakkerlugu periusissiap aamma meeqqat, inuu-suttut inersimasullu akornanni naqinnernik ilisarinnissinnaanngitsut atuarnissamillu allannissamillu ajor-nartorsiuteqartut ikiorniarlugit nuna tamakkerlugu iliuuseqarnissamut pilersaarutip suliarineri ingerlanne-

qarput. Taakku politikikkut peqqussutaasut suliassat annertuut Inatsisartunit akuerineqarsimapput aamma aqutsisoqarfimmi ingerlatsinermut aningaasaliissutit (konto pingaarneq 40.40.01) iluanni aningaasalersorneqarlutik.

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalackersuisoqarfimmi nutaami april 2021-mi aalajangiunneqarpoq suli atualingitsut tassunga nuunneqassasut. Taamatut nuussineq 2021/2022-p ingerlanerani pisi-mavoq.

Kultureqarnermut tunngasut

Kulturikkut nersornaat 2022-mi atuakkiortumut Niviaq Korneliussenimut aamma taallortartumut erinniar-tumullu Tønnes Kreutzmannimut tunniunneqarpoq.

Naalackersuisut Eqqumiitsuliornermut Aningaasaateqarfimmik pilersitsippot, 2022-miit eqqumiitsulior-nermi aningaasanik agguasalerlussaq. Eqqumiitsuliatigut suliniutinut il.il. aningaasanik agguaatassat 2022-mi katillugit 8.357.000 kr.-it immikkoortinneqarsimapput.

Namminersorlutik Oqartussat Kulturilerinernut aningaasaliissutaaniit katillugit tunniunneqarput: 1.038.850 kr.-it suliniutinut assigiinngitsunut agguallugit, kulturikkut suliniaqatigiiffinnut assigiinngitsu-nut ingerlatsinermut tapiissutit 2.470.000 kr.-it, tassunga ilanngullugit Filmiliorfik kiisalu atuakkianut allaffik.

Tipsernermit lottornermillu aningaasaliissutit naalackersuisoqarfiup 2022-mi imatut agguappai:

Immikkoortitat A:

Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat (GIF): Kr. 19.502.531,00 kr.

Elite Sport Greenland (ESG): Kr. 3.358.172,00 kr.

Immikkoortitat B:

Timersornermut tunnganngitsunik meeqqanut inuusuttunullu suliaqarnermut katillugit: 4.700.000,00 kr.-it. Tapiissutit 3.370.327,03 kr.-it agguanneqarsimapput.

Immikkoortitat C:

Nalinginnarmik iluaqutaasussatut siunertanut katillugit 10.110.000,00 kr.-it 6.983.577,02 kr.-it tapiissuti-tut agguanneqarput.

Tamatuma saniatigut Najukkanut sanaartornermullu aningaasaateqarfimmut 1.250.000,00 kr.-it. Nammi-nersorlutik Oqartussat aningaasaateqarfimmut ukiumut aningaasaliissuteqartarput, kommunit Najukka-nut Sanaartornermullu Aningaasaateqarfimmut timersornerup, pinngortitami asimilu inuunerup aamma kultureqarnerup iluini sanaartornissamut tapiissutinik aamma/imaluunniit taarsigassarsiasanik qinnute-qarnissaminut periarfissaqalersillugit.

Kalaallit Nunaat junip naanerani 2022-mi Canadami Whitehorsemi Arctic Arts Summit-imi 15-iniit peqataa-sunit sinniisuuffigineqarpoq. Oqaatsit, silap pissusaa, nammineq aalajangiisinnaaneq aamma kulturikkut kingornussat naapinnermi sammisatut eqqartorneqartut ilagaat. Aallatitat ilaatigut tassaapput Katuaq, NAPA, Ilisimatusarfik, Eqqumiitsuliornermut Katersugaasivik, kalaallit eqqumiitsuliorlut aamma Kulture-qarnermut Naalackersuisoq.

Nunat Avannarliit Killiit ulluat inuusuttut sammillugit Kalaallit Nunaanni NAPA-mit aqqissuunneqarpoq, ilaatigut inuusuttut Peqatigiiffik Nunat Avannarliit sulinerat pillugu aamma Inuusuttut Inatsisartui, NAPA-mit Sorlak peqatigalugu peqataaffigisaat pillugu erseqqinnerusumik paasisaqarfiginissaanut periarfissin-neqarlutik. Nunat avannarliit suliaqarneranni Ministerit Siunnersuisoqatigiivinut kiisalu Atorfilittatigut Su-leqatigiissitamut pingaartumik peqataasoqarpoq.

Nordic Bridges, ulloq manna tikillugu nunani tamalaani, nunani avannarlerni ataatsimoorluni kulturikkut su-liniutini annertunersaasoq aamma ukiumik ataatsimik sivissuseqartoq Canadami tamarmi pikialaartit-sineq Torontomi ukiukut ulloq 27. januar ammarneqarpoq, nunarsuaq tamakkerlugu nappaalanersuaq pis-sutigalugu matusisarnernik suli sunnerneqarsimasoq. Harbourfront Centre, Canadami eqqumiitsuliornik-ut kulturikkullu suliffinni siuttut ilaat pingaarnertut aqqissuussisuuvoq Canada tamakkerlugu peqataal-lutik aqqissuussisut 20-iniit amerlanerusut peqatigalugit. Taakkulu ukioq kaajallallugu isiginnaartitsiner-nik, saqqummersitsinernik isumasioqatigiinnernik oqaloqatigiinnernillu neqerooruteqarsimapput. Uper-naami Junior Festivalimi Kalaallit Nunaat ilaatigut sinniisoqarpoq, Isiginnaartitsisartunngorniarfimmi ilin-niartut isiginnaagassiamik takutitsillutik. Aasaq manna Nunavumi Alianait Art Festivalimi kalaallit equ-

miitsuliortut arlallit peqataapput, aamma Harbourfront Centre ilusilersuisup Liv Aurora Jensenip suliaanik immikkut saqqummersitsisimalluni.

Naalackersuisut kalaallit nunaanni oqaatsitigut ilisimatusarnermut tunngasumik ulluni 12. - 13. oktober 2022-mi Nuummi isumasioqatigiissitsivoq taaguuteqartoq: "Oqaatsitta ineriartornerani ilisimatusarfiginerinilu anguniakkat naleqqallu". Isumasioqatigiinneq 2023-mi upernaakkut pisussatut pilersaarutigineqartumik ataatsimeersuarnermik malitseqartinneqassaaq. Ataatsimeersuarnermi qulequtaasussaq tassaasaaq: "Oqaatsitta atornerani atuartitsinermilu anguniakkat naleqqallu".

Tamatuma saniatigut ulluni 1. - 3. november 2022-mi Nuummi kulturi pillugit Naalackersuisut isumasioqatigiissitsipput taaguuteqartoq: "Siunissami eqqumiitsuliornikkut ilisarnaatissarput". Kulturikkut kingornusatta ilai tigussaannngitsut sammillugit 2023-mi kulturikkut suli isumasioqatigiissitsinissamik Naalackersuisut pilersaaruteqarput.

Ilageeqarnermut tunngasut

Ilinniartut 17-it ajoqinngorniat ilinniarfianni oktober 2020-mi aallartipput 2022-milu ilinniartut arfineqpingasut naammassillutik.

Ilinniartut sisamat oqaluffimmi nipilersortartutut ilinniarneq 2022-mi aallartippaat ilinniartullu pingasut naammassillutik.

Ilisimatusarnermut immikkoortortaq

2022-mi kalaallit nunaanni nuna tamakkerlugu ilisimatusarnermi periusissiaq siulleq akuerineqarluni tamanut saqqummiunneqarpoq. Tassani kalaallisuomit tuluttuumut nutserinermik annertuumik suliaqartoqarsimavoq. Taamaaliortoqarpoq periusissiap innuttaasut amerlasuut anngussinnaaneranut aamma nunani tamalaani suleqatigisagut ilanngutitinniarlugit, taamaalilluni ilisimatusarneq Kalaallit Nunaannut iluaqutaasussanngorlugu. Tamatuma saniatigut periusissiaq titartagalersorneqarsimavoq, taamaalilluni kingusinnerusukku atuganngorlugu saqqummiunnissaanut kusanartuusinnaalluni.

Innuttaasut akornanni ilisimatusarnermi avatangiisit siuarsarnissaat siunertaralugu filmiliortoqarpoq taaguuteqartoq "ilisimatuup ilisaritinnera". Suliniut taanna tassaavoq inuusuttut ilinniarfinnut ingerlaqqiffiunut pilerisutsilernissaat.

Kalaallit Nunaata inissisimanagera nukittorsarniarlugu aamma ilisimatusarnerup iluani attaveqaatit pilersinniarlugit ukiup ingerlanerani ilisimatusarnermut immikkoortortaq oqalliffinni assigiinngitsuni peqataasimavoq; USA-mi joint committeemi ataatsimiinneq, Islandimi Science Week-imi aamma Irlandimi Horizon Europe-mi peqataaneq.

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Naalakkersuisoqarfiup siunertaa;

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik aalisarnermut piniarnermullu suliassaqarfiup ataatsimut aqutsivigineranut akisussaavoq, soorlu nuna tamakkerlugu, nunani marlunni, najukkani nunanilu tamalaani attaveqaatit. Tamatuma saniatigut aalisarnermik piniarnermullu tunngasuni nakkutillinerup isumaginnissaanut kiisalu Kalaallit Nunaanni uumasut nakorsaqaarnerannut inuussutissanullu oqartussanut naalakkersuisoqarfik akisussaavoq.

Pingaarnertut suliassat:

Kalaallit Nunaanni aalisarnermik piniarnermullu inuussutissarsiutinik ingerlatsinissamik Naalakkersuisoqarfik pingaarnertut suliassaqarpoq. Ilaatigut pisassiissutinik aalajangersaanikkut, aalisarnermi piniarnermilu killilersuinikkut kiisalu akuersissutinik atulersitsinikkut aqutsineq ingerlanneqartarpoq. Tamatuma saniatigut Naalakkersuisoqarfik najukkani nunanilu tamalaani aqutsinermut suliniaqatigiiffinnut Kalaallit Nunaata ilaasortaaffigisaanut ilaasortaannermut akiliutit aqunneqaarnerannut malitseqartitsisarnerannullu akisussaavoq. Kiisalu aqutsinermut tunngasuni tamani aningaasaliissutit tapiissutigineqartartullu aqunneqarput, taakkununga ilanngullugit aallarteqqinnissamut tapiissutit kiisalu aalisartunut piniartunullu siunnersuisoqarfimmut angusassatut isumaqatigiissutit.

Sulisut amerlassusaat:

Naalakkersuisoqarfik 2022-mi ukioq naallugu 46-nik sulisoqarpoq, KANUAANA-milu ukioq naallugu 46-nik sulisoqarluni.

Ukiumi ingerlatat:

Naalakkersuisoqarfik 2022-p ingerlanerani isummernissamut tunngavissianik Naalakkersuisunullu ilisimatitsissutinik 106-nik kiisalu inatsisissatut siunnersuutinik 18-inik, akissuteqaatinik, nassuiaatinik il.il. Inatsisartunut tunniussaqaarsimavoq. Taakku saniatigut Inatsisartut ataatsimiititaliaannit saaffiginnissutit 29-it naalakkersuisoqarfiup akissuteqarfigai kiisalu § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinut 25-inut akissuteqaasiornermi peqataasimalluni. Kiisalu naalakkersuisoqarfik allakkianik 44-nik Naalakkersuisoqarfiup pisornaanut tunniussaqaarsimavoq, tusagassiorfinnullu nalunaarutinik 102-nik nassiusaqaarsimalluni.

Naalakkersuisoqarfimmut anguniakkat naammassineqaarnerat:

Suliassaqarfimmi politikikkut anguniakkat kiisalu ingerlataqarnissamut pilersaarutit ingerlatassatullu anguniakkat aningaasanut inatsimmi takuneqarsinnaasut naammassineqarsimasutut isigineqarput.

Aalisarneq:

Aalisarnermik ingerlatsivimmi 2022-mi Aalisarneq pillugu ataatsimiititaliarsuup inassuteqaataanik malitseqartitsinissaq annertuumik aallunneqarsimavoq aamma aalisarneq pillugu inatsisissaq nutaaq suliarineqarsimalluni, tassunga ilaallutik Ilulissani aamma Nuuummi aalisarneq pillugu isumasioqatigiinnerit marluk ingerlanneri kiisalu kattuffinnik, kommuninik aalisartunillu ataatsimeeqateqaarnerit arlalissuit. Ataatsimiitarnertit Naalakkersuisumit ingerlanneqarput aamma Kalaallit Nunaat tamakkiusallugu ingerlanneqarlutik. Tamatuma saniatigut aningaasarsiutigalugu aalisarnermut aqutsinissamut pilersaarusiornernik suliqaarnerit suli ingerlanneqarput, sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermut aamma Tunumi avataasiorluni qaleralinniarnermut aqutsinissamut pilersaarutit suliareqarlutik. Tunumi avataasiorluni qaleralinniarnermut aqutsinissamut pilersaarummik suliqaarneq naammassineqarpoq, sinerissamut qanittumi qaleralinniarnermut aqutsinissamut pilersaarutit suliareqarnera 2023-mi nangingneqassalluni. Aamma saattuanut aqutsinissamut pilersaarut naapertorlugu piffissamut 2022-2026-mut misileraalluni aalisarnermut suliniutissatut pilersaarusiortoqarluni. Saattussanut aqutsinissamut pilersaarut ulloq 1. januar 2022-mi atulersineqarpoq. Tamatuma saniatigut nunat marluk akornanni aamma nunani tamalaani ataatsimiinnerit aamma aalisarneq pillugu isumaqatigiinnerit tamarmik kiisalu naapeqatigiilluni ingerlanneqarsinnaalersimaneerinik ukioq sunnerneqarsimavoq, ataatsimiinnerillu arlallit Covid-19 pissutigalugu arlaleriarlutik kinguarinneqarsimallutik maannakkullu ingerlanneqarsinnaalerlutik. Taakku akornanni eqqaaneqarsinnaavoq Tullit Nunaannik nunat marluk ataatsimiinnerat siulleq, Tullit Nunaat-Kalaallit Nunaata Aalisarneq pillugu oqaloqatigiinnerat, paasisuttissanik avitseqatigiittoqarluni aamma sutigut suleqatigiittoqarsinnaanersoq sutigullu immitsinnut ilikkagaqarsinnaanersugut misissorneqarluni. Issittumi avannaarsuani imaq pillugu isumaqatigiissutip 2021-mi nunanit tamanit atortussanngortinneqaarnerata kingorna aamma isumaqatigiissutip atulersinnissaa pillugu ataatsimiinnerit arlalissuit ingerlanneqarsimapput kiisalu isumaqatigiis-

sutip ataani COP-mi ataatsimiinneq siulleg ingerlanneqarsimalluni. Qaleralinniarnermut nalunaarut nutarterneqarsimavoq aamma uiluinniarnermi nalunaarut 2023-p aallartinnerani akuerineqassasoq naatsorsuutigineqarluni. Aammattaq Aalisarnermik ingerlataqarfimmi sulisoqarneq ilinniartitaanerlu pillugit sulisoqarsimalluni, suleqatigiissitaq 2023-p aallartinnerani inassuteqaateqassasoq naatsorsuutigineqarluni, aamma Kalaallit Nunaanni aalisakkanik tunisassiorneq pillugu iliuseqarnissamut pilersaarummik sulineq aallartinneqarluni ukiup nutaap aallartinnerani akuerineqartussatut naatsorsuutigineqartoq. Aamma Tunumi Kujataanilu aalisarnermik inuussutissarsiutip ineriartortinnissaanut suleqatigiissitat marluk pilersineqarsimapput, aningaasanut inatsimmi konto 50.01.20 aqutugalugu suliniutinut assigiinngitsunut tapiisuteqartoqarsimalluni.

Piniarneq aallaaniarnerlu:

Piniarnermut aallaaniarnermillu Ingerlatsivik imaani nunamilu miluumasunut timmissanullu biologit siunnersuisarnerinut malitseqartitsisarnermik sunnerneqarsimavoq. Tamakku kinguneranni aqutsiveqarfik qarasaasiaq atorlugu najukkani, nunat marluk nunallu tamalaat ataatsimiittarnerannut peqataasarsimavoq. Tunisassiorfinnut, pisiniarfinnut inuussutissaleriffiusunut il.il. pisat tunineqartut qarasaasiakut nalunaarutigisarnerat atulersinniarlugu sulisoqarpoq. Taamaaliornikkut najukkani pisarineqartut tunineqarnerat tuniniarneqarnerallu pillugit paasissutissanik pissarsisinnaassagatta, taakkunungalugu ilaapput umimmaat amii qiviulu. Piniarnermut Aallaaniarnermullu Immikkoortortaqarfik uumasunut pisassiiffiusunut aqutsinissamik pilersaarutinut siunnersuutiniq suliaqarnermik nangitsissaaq, tamakkulu piareernerat ilutigalugu tamanut tusarniutigineqartassapput. Piniarnermut Aallaaniarnermullu Immikkoortortaqarfik JØP peqatigalugu piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsisissamut siunnersuut naammassisimavaa, UKA2022-mi suliarineqarnerani kingumut kinguartinneqarsimasoq, naatsorsuutigineqarlunilu 2023-mi Inatsisartuni taanna suliarineqarumaartoq. Upernaaq 2022-mi arfernik illersuineq piniarnerlu pillugu nalunaarut nutaaq akuerineqarpoq, ilaatigut kingunerallugu ukiup ilaanni pinnani maannakkut ukioq kaajallallugu piniartoqarsinnaalluni. Qilalukkanut qernertanut aamma qilalukkanut qaqqortanut pisassiissutiniq aqutsinermut 2022-mi piffissarujussuaq atorneqarsimavoq ilaatigut Tunumi qilalukkanut qaqqortanut pisassiissutiniq teknikikkut aalajangiisoqarluni. Kalaallit Nunaata Kitaani qilalukkanut qaqqortanut pisissuusutininut tunngatillugu taakku tamakkiisumik atorneqarsimanngillat, soorlu tamanna aamma ukiuni siuliini taamaassimasoq.

ESU:

2022-mi aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutit aallaavigalugit aalisartunut piniartunullu tapiissutiniq ESU ingerlatitseqqissimavoq. Aalisartut piniartullu pilersitseqqinnissannut tapiissuteqartoqarsimavoq, kiisalu aalisarnermut piniarnermullu umiatsiaaqqanik angallatinillu nutaanik pisinissamut tapiisoqarsimalluni.

Uumasunut nakorsaqaarneq Inuussutissallu:

Suliassaqaarfiup tiguneqarnissaanut tunngasumik oqallinnerit immikkoortortami 2022-mi assut initsimapput, ilaatigut suliassamut tunngavissiaq aallaavigalugu uumasunut nakorsaqaarnerup inuussutissanullu tunngasut tigunissaannut najoqqutassiornissaq siunertaralugu suleqatigiissitamik pilersitsisoqarsimalluni. Ukiup ingerlanerani suleqatigiissitami arlaleriarluni ataatsimiittoqartarsimavoq. 2022-mi UNIO inuussutissaleriffinnik akuersisarnermut nakkutilliinermullu atatillugu sulinermi sakkussatut inuussutissanut paasissutissaasivimmik atulersitsisimavoq. UNIO 2022-mi nunap ilaani qimminik qimuttoqarfinni qimminik piginnittunut telemedicinimik neqerooruteqarsinnaaneq pillugu suliaqarsimavoq. Tamanna Peqqinnisaqarfik suleqatigalugu pissaaq, UNIO-mi uumasut nakorsaannut siumoortumik nakorsiaritserernerup kingorna peqqissaavinniit uumasunut nakorsaatinik tunniussisarnissamik suliassaqalissasoq. Siullermik Ilulissani aamma Qaanaami ingerlasussamik misiligutaasumik suliniut aallartinneqassaaq ingerlaavartumik nalilersorneqartussaaq. Neriututigineqarpoq neqeroorut nunap ilaanut amerlanerusunut ingerlaavartumik atulersinneqassasoq. Narsami ilaatigut toqoraanernut ilaatigullu ukiup ingerlanerani qimminut qitsunullu akiuussutissanik kapisisarnermut atatillugu angalasarnerit arlaqarsimapput, taakkununga ilaalluni kapuisartunik nutaanik ilinniartitsinermut atasut. Qimmit qimuttut 13.000-inut allanngornatik inissisimarpasipput, akiuussusersuisarnerlu naammaginatutut isikkoqarunarpoq, tassami nappaammik tunillaassuuttumik qaqqutigut nalunaaruteqartoqartarmat. UPA 2022-mut atatillugu aalajangiisoqarpoq UNIO kalaallit qimmiisa qimuttut aamma qimussertarnermik kulturip piujuarnissaanut periusissiamut Kultureqarneq suleqatigalugu suliaqassasoq.

2021-mut assersuullugu 2022-mi nunat allamiut angallataasa pisaannik usingiarnerit amerlassusaat appararsimapput. Katillugit 2022-mi tulaassinerit 45-t nakkutilliiffigineqarsimapput 2021-mi 52-iusimasut.

Inatsisilerineq, Aningaasaqarneq Pilersaarusiernerlu:

Immikkoortortaqrifiup inatsisissanut, nalunaarutissanut siunnersuutit kiisalu aningaasarsiornikkut misisueqqissaarnerit suliarisarnerat pingaarnertut suliarisarpai. 2022-p ingerlanerani kingusinnerusukkut Inatsisartuni saqqummiunneqartussanik inatsisinik arlalinnik nutarterilluni immikkoortortaqrifiup suliaqarsimavoq. Tamatumani saniatigut Aalisarnermut Ataatsimiititaliarsuaq immikkoortortaqrifiup nukiisa ilaannik anner-tuumik atuisarsimavoq. JØP ukiup ingerlanerani nalunaarutininik sisamanik nutarterisimavoq, taamaalillutik taakku ullutsinnut naleqqunnerulerlutik, nalunaarutillu marluk immikkut akuersissuteqartarnermut tunngasut suliarisimallugit. Aalisarnermut tunngasuni inatsisinik suliaqarneq naatsorsuutigineqarpoq ukiuni aggersuni Aalisarnerpillugu Ataatsimiititaliarsuup innersuussutai tunngavigalugit annertusissasoq. Tamatumani saniatigut immikkoortortaqrifiup kommunini ileqqoreqqusanik pingasunik nutaanik sulianullu takunnissinnaanermik aammalu naalakkersuisoqarfiup immikkoortortaannut allanut Ombudsmandip suliassaanik isumagisaqarsimavoq.

KANUAANA:

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliivik (KANUAANA) 2022-mi aalisarnermi nakkutilliisoqarnermik piniarnermillu nakkutilliisoqarnermik aqutsineramik ingerlatsinermillu isumaginippoq. KANUAANA-p suliassaanut allattuiffia sutigut tamatigut ukiut ingerlaneranni annertusiartuinaavissimavoq. Ikerinnarsiortunik aalisarnermik nutaaqalersimavoq aamma aalisarnermik pioreersunik nutaanillu killersuinerit nutaat pilersinneqarsimapput - sinerissap qanittuani avataasiorlunilu qaninnerusumik nakkutiginninnissamik pisariaqartitsisunik. Killilersuinerit nutaat inuussutissarsiortuniit paasisstis-sanik katersinnissamut suliarinninnissamullu annertuunik piimasaqarfiusimapput, tassunga ilanngullugit aningaasaqarnikkut paasisstissat. 2022-mi angallatit allattuiffiit 14.000-iusunut paasisstissat, nalunaaruteqarnerit 4.000-t allanneqarsimapput, EU-mullu akuersissutit atugassanngortinneqarsimapput. Qarasaasiatigut aqqiissutissat pitsaanerusut anguniarlugit nakkutilliinermullu nalunaarutissap nutaap atuutilersinnissaanut sulisoqarpoq, KANUAANA-lu qarasaasiakkut nalunaaruteqartarfimmik pilersitsiniarluni aallartissimavoq. Nutaamik ilinniartitaanermi aalisarnermik nakkutilliisussatut ilinniartut siulliit ilinniarnertik december 2021-mi naammassivaat. Alisarnermik nakkutilliisussatut ilinniartussat nutaat 2022-mi ukiakkut aallartipput ilinniarnertu taanna European Credit Transfer System (ECTS) nunanit tamalaanit akuerisaasoq malillugu ingerlanneqarluni. KANUAANA-p angallatit nakkutilliisutit ukiunik 20-nik pisoqaassusillit taarsersorneri 2021-mi aallartippai, december 2021-milu nakkutilliinermi angallatit sukasuut mikinerusut nutaat pingasut inniminnerneqarlutik taakkunannga marluk 2022-mi tunniunneqarlutik. 2023-p aallartinnerani tunniunneqartussanngorlugi politiit angallataata Sisak IV-ip pisarinissaa akileraarnermut aningaasaqarnermullu ataatsimiititaliamit 2022-mi akuerineqarpoq. Angallatit nakkutilliisutit aqqissugaaneq nutaaq peqatigalugu aarlerinartunik tunngaveqartumik suliniarnerit aallaavigalugit isorliunerusuniittut pitsaanerusumik anguneqartalissapput.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinnineq:

Konto pingaarneq 50.01.01 – Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik eqqarsaatigalugu aningaasaliissutit sipporneqarsimangillat. Aalisarnerpillugu ataatsimiititaliarsuup sulineranik malitseqartitsinissamut 1 mio. kr.-it ilassutit aningaasaliissutit akuerineqarsimapput.

Konto pingaarneq 51.01.05 – KANUAANA eqqarsaatigalugu aningaasaliissutit sipporneqarsimangillat. Angallammik nakkutilliisummik nutaamik ingerlatsinerimut inuttallu akissarsiaannut 1,8 mio. kr.-it ilassutit aningaasaliissutit akuerineqarsimapput. Taakku saniatigut upernaq 2022-mi qarasaasiatigut ajutoortoqarneranut atatillugu 329 t.kr.-it ilassutit aningaasaliissutit akuerineqarsimapput.

Siunissamut:

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassisaqarnerup qulaaniittumik siumut sammisumik kingunerlutsitsisoqanngilaq.

Telemedicin eqqunneqassaaq, taamaalilluni peqqinnissaqarfik suleqatigalugu qimmiutilinnut nakorsaatinik tunniussisoqalersinnaalluni. Suliassamut tassunga 2023-mi 550 t.kr.-it aamma ukiuni ikaarsaarfiusuni 450 t. kr.-it aningaasaliissutigineqarsimapput.

AATSITASSANUT NAALAKKERSUISOQARFIK AAMMA INATSISINUT SULIASSAQARFIK

Aatsitassanut Inatsisinullu Naalakkersuisoqarfiup aatsitassanut tunngasuni pingaarnertigut pilersaarusiorneq isumagaa, tassunga ilanngullugit politikikkut oqallinnissanut tunngavissat suliarineqarneri aamma suliassaqarfimmut aalajangiinerit atortussanngortinneqarnerat. Inatsisunik atuutsitsinermi inatsisinut suliniutillu allat inatsisunik atuutsitsinermut attuumassuteqartunut naleqqiullugu Naalakkersuisoqarfiup danskit oqartussaasui peqatigalugit ataqatigiissartarpari. Aatsitassanut Inatsisinullu Naalakkersuisoqarfik aatsitassanut tunngasuni inatsisiliornermut aammattaaq immikkoortumi tunngaviusumik piunasaqaatinut tunngasunut akisussaavoq. Naalakkersuisoqarfik Ujarassiornermut Aatsitassanullu Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorinissamut periarfissanik nittarsaassinermi peqataavoq.

Aatsitassanut Inatsisilerinernullu Naalakkersuisoqarfiup aatsitassarsiornermi inatsit nutaaq suliarisimavaa. Inatsit tusarniutigineqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2023-mi atortussanngortinneqassasoq.

Aatsitassanut Ikummatissanullu Aqutsisoqarfik

Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup Aatsitassanut inatsit naapertorlugu qinnuteqaatit isumagisarpai aatsitassarsiorinissamullu akuersissutit nalunaarutigisarlugit. Aatsitassanut Aqutsisoqarfiup aatsitassaqaarnermut tunngasunik aqutsinera Aatsitassanut Inatsiseqaarnermullu Naalakkersuisoqarfik aammalu Aatsitassanut Oqartussaaffimmiittunik Aatsitassanut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmik qanimut suleqateqarluni pivoq.

2022-mut Aningaasanut inatsit naapertorlugu Aatsitassanut Aqutsisoqarfimmi ukioq naallugu sulisussat quliusussaapput, 2022-milu ukioq naallugu sulisut piviusunngortinneqartut 8,4-iusimallutik.

Ujarassiornermut immikkoortortaqaarfik

Ujarassiornermut Immikkoortortaqaarfik aqqissugaanikkut Aatsitassanut Inatsisinullu Naalakkersuisoqarfimmiippoq, massakkullu ujarassiuunik misilittagalinnik 9-nik sulisoqarluni. Nunap pissusia pillugu siunnersuineq nittarsaassinerlu, tassani siunertarineqarluni Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut aningaasaqaarnermullu iluaqutaasussamik aatsitassanik aningaasaliisussanik siuarsaanissaq immikkoortortaqaarfiup pingaarnertut suliassarai. Nunap pissusia pillugu siunnersuinermi ilaatinneqarput Naalakkersuisunut innuttaasunullu nunap pissusianik ilisimatusarnermut tunngasunik siunnersuineq, matumani pingaartumik nunap pissusianik nalilersuinermi misissuinerlut atuinissamullu akuersissutinut tunngasuni apeqquutit, qinnuteqaatit, avammut tuniniaaneq, atugassarititaasut assigiissaakkat periaatsillu ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Tamatuma saniatigut Ujarassiornermut Immikkoortortaqaarfik qillerinerlut toqqortaasiviup ingerlaneranut, tamannalu aqqutigalugu ilisimatusarnerit aqqutigalugit nunap pissusaanut paasissutissanik nutaanik pissarsiniartarnermut, akisussaavoq.

Ujarassiornermut Immikkoortortaqaarfiup suliassaasa ilaanni nunap pissusaatigut ilisimatuussutsikkut suliniutit ataqatigiissaartarnissaat suliarisarnissaallu ilaapput, tassalu immikkoortortaqaarfimmi immi aammalu ilisimatusartut suleqatigisat avataaneersut suleqatigalugit, soorlu GEUS. Suliniutit makku 2022-mi ingerlanneqarput:

- Ujarassiornermi tulleriiaarinermi paasissutissaasiviup allilerneqarnera
- Aatsitassatigut paasissutissanut internettikkut iserfissap ineriartorteqqinneqarnera (www.greenmin.gl)
- Nuup Kangerluata ujarassiuunut nunap assingata suli digitalinngorsarnera
- Ujarassiuutut ilisimatuussutsikkut paasissutissanut paasissutissaasiviup ineriartortinnera
- Tunup Avannaani Hudson Landimi ujarassiuunut nunap assiliorneq
- Tunup Avannaani Kap Simpsonimi aatsitassanngorsimasut nunap assiliorneri
- CO2-mik pisaqarsinnaanermik toqqortarinissaallu periarfissanik nunap assiliorneq (CCS)
- Uummannami Karrat3-mi qaqqap ilaata aalaakkaanngitsumik nakkutilliissutinik ikkussuineq aallartisarnerlu
- Diamantitigut periarfissaasinnaasut pillugit nalunaarusiap naammassineqarnera
- Ujarassiorit naammassineqarnera

- Aatsitassanut tunngasut taaguutit pillugit kalaallisut-danskisut-tuluttut oqaatsit suliarineqarneri

Ujarassiornermut Immikkoortortaarfik nittarsaassinerni marlunni europamut amerikallu avannaanut sammitinneqartunut peqataavoq, tassani Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermi aningaasaliisartut nunanit tamalaaneersut soqutiginninnerat anguniarneqarluni.

Anguniakkanik naammassinnineq

2021-mi Kalaallit Nunaanni aatsitassanik misissuineranut aningaasartuutit katillugit 379 mio. kr. missaanniissimapput, 2019-imullu (227 mio. kr.) sanilliullugu annertunerullutik. Tassa imaappoq misissuinerit tassungalu atasumik aningaasaliinerit maannakkut nunarsuaq tamakkerlugu covid19-mik nappaalanersuaq taasumalu ingerlanera angalanissanut aneqqusaannginnermullu killilersuinerit siornanut sanilliullugu qaffasinnerusumiittut. 2022-mut misissuineranut aningaasartuutit 2023-p qiteqqunnerata missaani naatsorsorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

2022-mi Aatsitassanut Aqutsisoqarfik ujarlernissamut akuersissutinik arfinilinnik, misissueqqissaarnissamut akuersissutinik pingasunik nutaanik aamma annikitsunut ujarlernissamut akuersissutinik tallimanik nutaanik nalunaaruteqarpoq. 2022-p naanerani annikinnerusumik aatsitassarsiornermi akuersissutit katillugit 44-t pigineqarput, taakkunannga kisermaassilluni annikinnerusumik aatsitassarsiornermissamut akuersissuteqartut 23-iupput aamma kisermaassinani aatsitassarsiornermissamut akuersissuteqartut quliullutik.

2022-mi decembarip naanerani paaanissamut akuersissutit arfinillit tunniunneqarsimapput. Suliniutit arfinillit tassaapput Nalunami guultisiorfik, Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik, Kangerlussuup eqqaanni anorthositimik aatsitassarsiorfik, Citronen Fjordimi zinkimik/aqerlumik aatsitassarsiorfik, Killavaat Alannguanni ujaqqat qaqutigooortut pillugit suliniut kiisalu Moriusami titanium pillugu suliniut. Suliniutit kingullertut eqqaaneqartut marluk 2020-mi paaanissamut akuersissutinik nalunaarfigineqarsimapput.

Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik aamma Kangerlussuup eqqaanni anorthositimik aatsitassarsiorfik marluullutik tunisassiorput.

Inatsilerineri Immikkoortortaarfik

Immikkoortortaarfik ulloq 31. december 2022-mi ataatsimik immikkoortortami pisortaqarpoq. Inatsilerituutut fuldmægtigit atorfik 1. maj 2022-mili inuttalernerqarsimanngilaq.

UKA 2022-mi pinerluttulerinerimik inatsisip allanngortinneranut tunngasunik inatsilerinikkut inatsisit ataatsimoortut saqqummiunneqarput, taamaalilluni akuersinerimik tunngaveqartumik pinngitsaaliinerimik aalajangersagaq ataaseq ikkunneqarluni.

Siunnersuut Inatsisartunit akuerineqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2023-p affaani siullermi Folketingimut saqqummiunneqarumaartoq.

Kalaallit Nunaanni Politiit Danmarkimi politeeqarfiit sinnerinut ulloq 1. januar 2023-mi naligiilersissummik eqqartuussisarnermik inatsimmi allannguutit arlallit akuerineqarnerisa malitsigisaatut nalunaarutit arlallit pissutsinik taakkuninnga erseqqinnerusumik malittarisassaqaartitsisut Naalakkersuisunit akuerineqarsimapput. Tassani ilaatigut pineqarput kommuninut ataasiakkaanut immikkut atuuttut maannakkut politii nut malittarisassanut atuuttunut taarsiullugu Kalaallit Nunaannut tamarmut nakkutiginninnerit pillugit nalunaarutit atulersinnissaa pineqarpoq. Taamaalillutik malittarisassat ataatsimut katersorneqarput, taamaaliornikkut suut atuunnerinut innuttaasut isummernissaat ajornannginnerulerluni.

Inatsilerisoqarfik Justitsministeriaqarfiup Nunanut Avannarlernut Allaffia suleqatigalugu Naalakkersuisut pingaartitaasa oqaasertaliornissaannut atortussanngortinnissaannullu aamma suliaqarpoq.

INEQARNERMUT ATTAVEQAQATIGIINNERMULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Ineqarnermut Attaveqaqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfiup ineqarnermut attaveqaqatigiinnermillu Naalakkersuisut Inatsisartullu nalinginnaasumik politikikkut anguniagaasa piviusunnngortinnissaat qulakkiissavaa. Tassunga atasumik Naalakkersuisoqarfik inuiaqatigiinni nunamilu innuttaasunilu pitsaasumik, patajaatsumik siuariartorfiumik sullissinissap qulakkeerneqarnissaa akisussaaffigaa.

Suliniutissat, takorluukkat naleqartitallu

Naalakkersuisoqarfiup suliassaraa akisussaaffiusup iluani Naalakkersuisup aamma Naalakkersuisut aalajangaannik piviusunnngortitsinissamut tunngavissanik pilersitsinissaq taakkulu iluanni killiliussat ineriartortinnerinut ikiutissalluni. Naalakkersuisoqarfiup takorluugaraa naalakkersuisoqarfiussalluni, qaffasisumik ilinniagaqarsimanikkut ullormut oqaluserisassaliortarnermut piginnaasap akulerutinneqarneratigut aamma aalajangersimasunik angusassanut naalakkersuinikkut anguniakkanut allannngortitsisarnermut ilisarnaatilik. Naalakkersuisoqarfiup pingaartitai tassaapput paasisimasaqarneq piginnaasaqarnerlu, ilanngutitsisineq aamma akisussaassuseqarneq kiisalu anguniakkat anguneqarnissaat.

Inatsisunik ingerlatsineq

Naalakkersuisoqarfiup inatsisit makku ingerlatarai, allannguutit kiisalu tassunga atasut nalunaarutit ilanngunneqarnatik:

Nalinginnaasumik: Ukiumoortumik Aningaasanut inatsimmi suliassaqarfiit 70-72 aamma 80-89

Ineqarneq: Inissiaatileqatigiiffimmik pilersitsinissaq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 28. oktober 1993-imeersoq kingusinnerusukkat allannguutilik; Inissiat nammineq pigisat pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 2, 7. maj 2007-imeersoq; Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu inissiaataannik atartortittakkanik inissiatut imaluunniit illutut nammineq pigisatut tigusisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 12, 19. november 2007-imeersoq; Illulioriternernut aningaasalersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 39, 23. november 2017-imeersoq (20/20/60); Piginneqatigiilluni inissiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 33, 23. november 2017-imeersoq; Tapersiissutitalimmik inissialioriternermut taarsigassar-sititsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 28. november 2019-imeersoq; Inissialiornermut, illunut ataatsimoorussanut, illuliassanut il.il. tapersiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 19. november 2007-imeersoq;

Sanaartugassanut: Sanaartorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 26. maj 2010-meersoq; Sanaartornermi neqeroorteqartitsisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 2. december 2009-meersoq; Sanaartorfissagissaarneq, pisortat kuuffeqarfinnut aqqusersuutaat aamma pisortat aqqusiniutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 16, 17. november 2010-imeersoq; Namminersornerullutik Oqartussat ikual-lajasut pillugit nalunaarutaat nr. 9, 6. marts 1987-imeersoq; Sanaartornermi malittarisassat 2006; AP95 Kalaallit Nunaanni illuliornermi sanaartornermilu sulianut pilersuinnermullu ataatsimut piumasaqaatit;

Attaveqaatit: Imarsiornermik ilinniartitaanerit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 7, 11. november 2000-imeersoq; Inatsisartut inatsisaat nr. 2, 24. april 1986-imeersoq umiartortut isumaqatigiissusioqatigineqartarnerannut tunngasoq; Kalaallit Nunaannut, Kalallit Nunaannit Kalaallit Nunannilu usinik imaatigut assartuineq pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 16, 30. oktober 1992-imeersoq; Umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 3. juni 2015-imeersoq; Immakkut angallatit angallatikullu umiarsualivinniittut peerneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 43, 23. november 2017-imeersoq; SIKUKI Nuuk Harbour A/S aamma Nuummi umiarsualivilliorneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 17, 3. juni 2015-imeersoq; TELE Attaveqaatit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffingortinneqarnera pillugu Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 28. oktober 1993-meersoq; Nalunaarasuartaatitigut atassuteqarneq nalunaarasuartaatitigullu kiffartuussinerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 23. november 2017-imeersoq, Ratiukkat ti-gooqqaanermi akornusersuutit sillimaffigineqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 15. december 1987-imeersoq, Timmisartoqarfiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 5. december 2008-meersoq; Nuummi aamma Ilulissani nunanut tamalaanut mittarfiup aamma Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup sanaartornerinut, ingerlannerinut aningaasalersornerinullu sinaakkutitigut piumasaqaatit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 4, 22. november 2018-imeersoq.

Pingaarnertut suliassat

Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalackersuisoqarfik ineqarnermut, sanaartornermut attaveqateqarnermullu tunngatillugu pingaarnertigut allaffissornermik, pilersaarusionermik aqutsinermik isumagisaqarpoq. Naalackersuisoqarfik 2022-mi makkuninnga immikkoortortaqaqpoq: Aqutsisoqarnermut Allattoqarfik, Sanaartornermut Immikkoortortaqaq, Attaveqatigiinnermut Immikkoortortaqaq aamma Inis-sianut Ataatsimoortumik pilersaarummut sulianut allattoqarfik. Aammattaaq naalackersuisoqarfiup ataanii-ppoq Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomik Ingerlatsivik kiisalu Iluarsaassiner-
nermut Aqutsisoqarfik.

Mittarfeqarfiit suliffeqarfiuvoq namminersortitaq naalackersuisoqarfiup ataaniiittoq, suliassaqarfiit naapertorlugit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit tullinnguuttut naalackersuisoqarfimmut atassuteqar-
parput: INI A/S, Illuut A/S, Tusass A/S, Royal Arctic Line A/S, Sikuki Nuuk Harbour A/S, Air Greenland A/S
kiisalu Kalaallit Airports Holding A/S.

Naalackersuisoqarfiup pingaarnertut suliassai tassaapput:

- Naalackersuisumik Naalackersuisunut, Inatsisartunut, kommuninut, innuttaasunut soqutigisaqatigiinnullu allanut atatillugu sullissineq,
- Maannakkut siunissamilu ilungersunartut qaffasissumik piginnaasaqarfigalugit misissueqqissaarnerit,
- Ilisimasaq suliarnut attuumassuteqartoq tunngavigalugu ingerlaavartumik siunnersuusiortarnissaq isumassarsiortarnissarlu,
- Suliaraqartut oqaloqatigisarneri suleqatiginerilu tunngavigalugit aaqqiissuteqartarnissaq,
- Naalackersuinikkut aalajangikkanik malitseqartitsisarnerit,
- Suliaraqarfiit allat suleqatigalugit suliassanik paasisimasaqarluartumik oqimaaqatigiissumillu naammassinnittarnerit,
- Kinaassusersiunngitsumik tunngaveqarluni ingerlatsinermi suliassanik isumaginnineq, aamma
- Suliassaqarfiup sunniuteqarluarnissaanik nutaaliaanissaanillu qulakkeerinnineq.
- Akisussaaffigisap iluani ingerlaartumik ingerlatsineq.

Sulisut amerlassusaat

2022-p naanerani naalackersuisoqarfimmi, Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisoqarfimmi aamma Radiomik Ingerlatsivimmi kiisalu Iluarsaassinissamut Aqutsisoqarfimmi atorfeqartut 50-upput atorfiillu inut-
taqanngitsut arfineq-pingasullutik.

Naalackersuisoqarfiup immikkoortortai 2022-mi sulisutigut arlalinnik nikiffiusimapput, piffissani arlalinni atorfiit inuttalerneqarsimanatik. Tassunga ilanngutissaaq Namminersorlutik Oqartussat qitiusumik allaffissuarmi isumannaallisaanikkut ajutoortoqarnera. Tamatuma kingunerisaanik suliassanik sukangasuumik tulleriiarinissaq pisariaqalersimavoq, Naalackersuisut anguniagaasa naammassineqarnissaanut atortunik piareersarnerit sularinninnerillu salliutinneqarsimallutik. Tassunga ilanngullugit pingaartumik inatsisit allannguutissaannik inatsisillu nutaat piareersarneri sularinerilu, Inatsisartut ataatsimiinnerini atortus-
sat aamma § 37 tunngavigalugu apeqqutit ilanngullugit. Tassunga ilanngutissapput naalackersuisoqatigiit nutaat malitsigisaanik suliassat tassaasut ilisaritsineq sulianillu ingerlasunik saqqummiussineq, politik-
kikkut anguniakkat nutaat aallartinneri piareersarnerilu aamma siumut ingerlaneq tulluarsaanerlu.

Sulisut taarsersorneqarluartut atorfiillu inuttalerneqanngikkaluartut suliart sularinerini sullissinermilu nunami innuttaasunik Namminersorlutillu Oqartussani immikkoortunik allanik sullissineq ilanngutitsiner-
lu naalackersuisoqarfimmit ingerlatiinnarniarneqarsimavoq, tamannali ilaatigut kinguaattoornermik kingu-
neqarsimalluni. Aammattaaq ineriartortitsinermi suliart allaffeqarfiup pitsanngorsarnissaanut suliniutit ilai kinguartinneqartatiaqarsimallutik.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik naliliineq

Aqutsisunut allattoqarfik

Aqutsisunut Allattoqarfik naalackersuisoqarfimmut tamarmut kiffartuussiviuvoq sulisoqarfiullunilu, ilaa-
tigut Naalackersuisumik naalackersuisoqarfimmi uluinnarni kiffartuussisarlu.

Anguniakkanik naammassinnineq: Allattoqarfiup pingaarnertut anguniakkani ilaatigut angusimavai eq-
quutsissimallugillu. Suliassanilli naammassinnineq ukiup ingerlanerani sulisut taarseraannerujussuan-

nik atorfiillu inuttaqannginnerinik sulisullu pingaarutillit napparsimanagerinik aamma qitiusumik allaffissuup attaveqaataatigut isumannaallisaanikkut ajutoortoqarneranik sunnerneqarsimavoq. Tamatuma kingunerisaanik ineriartortitsinermi suliasat pilersaarutaasimasut kinguaattoorsimapput kiisalu allattoqarfiup sullissinerani kinguaattoortoqarsimalluni. Taamaakkaluartoq 2022-mi Naalakkersuisunut ilaasortat assigiingitsut marluk naammaginatsumik allattoqarfimmit sullinneqarsimapput. Allattoqarfik tusagassiutinut nalunaarutit aqqanillit, Naalakkersuisut suliarisassai suliat 72-it, § 37 tunngavigalugu apeqqutinut akisutit 35-it, nassuiaatit sisamat Inatsisartunut agguaaneri kiisalu Inatsisartuni immikkoortut suliarineqartussat 14-it isumagisimallugit, taakkunannga aqqaneq marluk akuerineqarlutik, ataaseq utertinneqarluni immikkoortullu sinneri UPA 2023-mi aappassaaneerneqassallutik.

Sanaartornermut Immikkoortortaqarfik

Sanaartornermut Qitiusumik Oqartussaqaarfik (SQO): sanaartorneq, ilusilersuineq sanaartugassanillu aaqqissuussineq sanaartukkallu allat pillugit aalajangersakkanik ingerlatsineq nutarterisarnerlu.

Anguniakkanik naammassinnineq: Anguniakkat ilaatigut anguneqarput naammassineqarlutillu, tassunga ilanngullugit Inatsisartunut nassuiaatit marluk, kiisalu sanaartorneq pillugu inatsisip allangortinnissaanut siunnersuutip UPA2023-mut piareersarneqarnera. Tassunga ilanngutissaaq nuna tamakkerlugu annertuumik sanaartortoqarnerata kingunerisimallugu SQO ukioq naallugu kommunini illuliornermi oqartussanik inatsimmut atatillugu siusinnerusumut naleqqiullugu annertunerusumik ikiuisimalluni, tassunga ilanngullugu pingaartumik periutsit nutaat atortullu atorlugit sanaartornermi suliani. Sanaartornermi malittarisassat nutaat atulersinnissaat pillugu anguniagaq naammassineqarsimanngilaq, tusarniaanerup kingorna kiisalu sanaartorneq pillugu inatsimmi allannguisoqarnerani annertunerusumik tulluarsaanissaq pisariaqarsimamat.

Namminersorlutik Oqartussat sanaartornermut atuuffiat: Inissiatigut, ilinniartitaanikkut, kultureqarnikkut, peqqinnissakkut isumaginninnermilu suliasaqaarfii iluanni nutaanik sanaartornerit isumagineqarneri. Isumassarsinermit atulernissaanut ingerlatsinermilu sanaartornermi suliap isumaginera naalakkersuisoqarfik akisussaasoq suleqatigalugu, tassunga ilanngullugit sanaartornermi suliap aningaasaqarnera, pitsaassusaa, ilusaa titarneqarneralu, tamakkiisumik aningaasaqarneq, sumiiffik sanaartorfiusoq, nalunartut, piffissaliussat, sanaartortitsinerup ilusaa aaqqissugaaneralu. Taakku saniatigut nutaaliornissaq ineriartortitsinissarluni kiisalu sanaartortarnerup akikinnerulersinneqarnissaa pisariinnerulersinneqarnissaalu eqqarsaatigalugit pingaarnertut anguniagassat arlallit isumagineqartarput.

Anguniakkanik naammassinnineq: Sanaartortitsisutut sulinermi 2022-mi suliariumannittussarsiuussinissat pilersaarutaasut naammassineqarsimapput, arlalissuit tamanna pillugu anguniakkat naaportorlugit aamma aningaasaliissutit iluanni aalajangersimasumik akeqartillugit isumaqatigiissummik isumaqatigiissuteqarnermik kinguneqarsimallutik. Taamaattorli suliariumannittussarsiuussinerit ataasiakkaat, neqeroorummik pissarsiffiunngitsut, unitsinneqarsimapput kingusinnerusukkut suliariumannittussarsiuuteqqinneqassallutik. Aammattaaq suliariumannittussarsiuussinerit ataasiakkaat qaffasinnerusumik akimik kinguneqarsimapput, taamaattumik suli isumaqatigiissummik isumaqatigiissusiortoqarnani isumaqatigiinniernerillu 2023-mi suli ingerlateqqinneqassallutik.

Inissiat aamma Illuutit (I&I): inissiaqarnermut tunngasut tamaasa pillugit pingaarnertigut periusissiamik suliaqarneq aqutsinerlu, Namminersorlutik Oqartussat sillimasiineri politikkaa aqutsineralu, illuutini atortussatigullu pigisanik Namminersorlutik Oqartussani piginnittuunerannik isumaginnineq (pisineq tunisinerlu), kiisalu inissianik aningaasalersuinissamut taarsigassarsianik aqutsineq.

Anguniakkanik naammassinnineq: I&I anguniakkat taamaallaat ilaannakuusumik anguneqarput naammassineqarlutillu, annertunerusumik sulisut taarseraannerannik peqquteqartoq, piffissami sivisuumi suliasat pingaarnertuut salluutinneqartuunnaat taamaallaat isumaginissaannut nukissaqartoqarsimalluni. Taamaalluni siunissami inissiatigut iluarsaaqinnerup imaa pillugu qulaanissamut atortussanik piareersaaneq, inissiat pitsanngorsarnissaannut suliniutit inissiaqarfinnilu immikkoortortani aningaasaqarneq kiisalu inissiaqarfinnik ingerlatsinermut tunngasunik ingerlaavartumik qulaajaaneq salluutinneqarsimallutik. Taakku saniatigut illuutini tunisinnissamut pilersaarutaasut naammassineqarsimapput, aningaasanullu missingersuutigineqartunut taarsigassarsiat akilernissaannut suliat suliarineqarsimallutik. Aammattaaq 2023-mut sillimasiinerit pillugit isumaqatigiinniernerit pisariaqartut naammassineqarsimapput, kiisalu suliariumannittussarsiuussinissat piareersarneqarlutik.

Aningaasaqarneq aamma HR: Aningaasaqarneq sulisoqarnerlu tassaapput naalakkersuisoqarfimmut sullissisuusut aamma naalakkersuisoqarfiup missingersuutaanut naatsorsuutaanullu akisussaasuupput kiisalu naalakkersuisoqarfimmi aningaasanut inatsisilliornermi sulianik ataqatigiissaarisuusut. Sulisoqar-

nermut tunngasut immikkoortortaqrarfiup aamma isumagisarpai. Aningaasaqarneq HR-ilu S&I aningaasaa-teqarfimmik aqutsinermik aamma isumagisaraa, tamanna Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, akisussaaffeqarfimmi akisussalluni oqartussaasoq tamanna pillugu isumaqatigiissutigineqartoq naaper-torlugu.

Anguniakkat naammassineqarneri: ingerlatat pisariaqartumik malinnaaffiginissaat qulakkeerniarlugu aningaasaqarnikkut aqqissuussap aqqissuunnerata pitsaanerulernissaanik sulineq suli ingerlavoq, taamaallillunilu assaat atorlugit malitseqartitsineq annikillisillugu. Peqatigisaanik aningaasaqarnikkut aqqissuussap (S&I) sulianik aqutsissutaata ineriartortinnera aqqissuuneranillu suli sulisoqarpoq, taassuminnga atuisinnaasut imikkoortortat assigiinngitsut isersinnaanerata atulersitsisinnaanerallu qulakkeerniarlugu.

Ineqarnermut tamakkiisumik pilersaarut

Ineqarnermut tamakkiisumik pilersaarut pillugu suliniut Ineqarnermut tamakkiisumik pilersaarutip ineriartortillugu sulinermik, misissueqqissaarnermi suliarineranillu imaqrarpoq, taanna Naalakkersuisut siunissami inissiaqarnikkut iluarsaasseqqinnissaannut tunngaviussalluni.

Anguniakkanik naammassinninneq: 2022-mut anguniakkat tamakkiusallutik naammassineqarlutillu anguneqarput. Ineqarnermut tamakkiisumik pilersaarut pillugu suliniut naammassineqarpoq 2023-mut aningaasanut inatsisissamut siunnersuummut atortussat tunniunneqarnerisigut, taamaattumik suliniut pillugu allattoqarfik ukiup naanerani atorunnaarluni. Atortut 2023-mut aningaasanut inatsimmik isumaqatigiissuteqarneq tunngavigalugu Naalakkersuisut siunissami inissiatigut iluarsaasseqqinnissaat pillugu sulinerup ingerlateqqinnerani atorneqassapput. Pisortat inissiaataannik aserfallatsaaliinikkut kinguaattoorneq pillugu paasissutissanik nalunaarsuineq ikkussuinerlu naammassivoq, naatsorsuutigineqarluni paasissutisat suli Iserit A/S-imit atorneqartassasut. Taamaallunilu 2016-imiit ingerlataqarfimmi pilersaarutit nutarterneqarput.

Attaveqarnermut immikkoortortaqarfik

Attaveqarnermut immikkoortortaqarfip akisussaaffigai imaatigut silaannakkullu angallannermi, umiarsualiveqarnermi mittarfeqarnermilu, allakkeriveqarnermi nalunaarasuartaateqarnermilu kiisalu qitiusumik umiarsualivinnik oqartussaarnermi oqartussatut inerisaasutullu suliassat.

Anguniakkanik naammassinninneq: Suliassaqrarfiup anguniagai ilaannakuusumik anguneqarlutillu naammassineqarput. Tassunga ilanngullugu Mittarfeqarfii A/S pillugu inatsit akuerineqarluni, suliarineri 2022-mut sunniuteqarsimalluni. Mittarfeqarfii A/S-ip KAIR A/S-imit kattunneqarnissaa eqqarsaatigalugu allangortitsinissamik sulineq 2023-mi nanginneqassaaq. Tassunga ilanngutissaaq mittarfiliornernut tunngasut inuiaqatigiit aningaasaqarnerisigut misissueqqissaarnerit kingorna sulineq, kiisalu piffissamut 2021-miit 2030-mut ilaasunik angallassineq pillugu kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit isumaqatigiissutaasut malitseqartinneri, Kujataani pitsannguinnissamut ilassutitut aningaasaliissuteqarneq anguneqarsimalluni.

Umiarsualivinnik iluarsaassineq aserfallatsaaliinerlu ingerlataqarfimmi pilersaarummik malinnippoq, aamma Maniitsumi Aasiannilu umiarsualiviit pilersaarusioneri aallartinneqarlutik, tak. Al2022-mi tassunga aningaasaliissutit. Decembarimi aamma Kullorsuarmi umiarsualiviup nutaap pilersaarusionissaanut aningaasat immikkoortinneqartut akuerineqarput, 2023-mi aallartinneqartussaq.

Illersornissamut ministereqarfimmik suleqateqarneq, aamma siunissami Kangerlussuarmi mittarfiup atornerqarnera pillugu tunngaviatigut isumaqatigiissutip suliarineqarnera Danmarkimi qinersisoqarnissaanik nalunaaruteqarnermut atatillugu unitsikkallarneqarpoq, kisianni 2023-mi aallarteqqinneqassalluni. Kangerlussuup siunissaanik sulineq Qeqqata Kommunia, Arctic Business Circle, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik il.il. suleqatigiissitami nanginneqarpoq, politikikkullu akuersinissamut inaarutaasumik missingersuut ukiup nikinnerani naammassillugu suliarineqarsimalluni.

Nalunaarasuartaateqarnermut suliassaqrarfimmut inatsimmik nutaamik suliaqarneq nalunaarasuartaateqarnermut politikissamut nutaamut missingiummik kinguneqarpoq, tamannalu nalunaarasuartaateqarnermut inatsisissamik nutaamik nutarteriffiusumik suliaqarnissamik aallartitsiffiusimavoq. Sulineq ajoraluarumik sulisutigut taarseraattoqarnera pissutigalugu kinguaattoorsimavoq. Suliassaqrarfimmut amigartooruteqarfiusunut tapiinissaq pillugu politikikkut kissaateqarneq 2023-mut aningaasanut inatsisini oqaasertaliussat aqqutigalugit pisariaqartumik tunngavissap pilersinnissaanik pisariaqartitsilersimavoq, aalajangersakkap suliassaqrarfimmi inatsimmi nutaami ikkunneqarnissaata tungaanut.

Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut Radiomillu Ingerlatsivik

Nalunaarasuartaateqarnermut Aqutsisoqarfik aamma Radiomut Aqutsisoqarfik akuersissutinut, pilersuisussaatitaanermut allatullu sullissisartunut nakkutilliisuupput. Aqutsisoqarfiup aamma nalunaarasuartaateqarnermi apeqqutini kiisalu nunani tamalaani suliniaqatigiiffinnut attuumassutini Danmarkip aamma Kalaallit Nunaata akornanni attuumassutinik isumaginnippoq. Aammattaaq aqutsisoqarfik nalunaarasuartaateqarnermut tunngasuni ineriartornermik nakkutilliinermik isumaginnittuuvoq. Taakku saniatigut aqutsisoqarfiup radiokkut attaveqatigiinnermik ingerlatsineq isumagisaraa.

Anguniakkanik naammassinninneq: Nalunaarasuartaateqarnermi Aqutsisut aamma Radiomik ingerlatsivik pingaarnertigut anguniagaat naammassineqarsimapput. Aqutsisoqarfiup akisussaaffiata iluani ingerlatat annertussusaat Covid- 19-mi killilersuinerit atorunnaarsinnerisa kingorna 2022-mi nalinginnaasunut qanillismapput. Suliassaqarfinni ataasiakkaani, assersuutigalugu sullissinermut tungasuni, ingerlatat annertusisut misigineqarput, Covid- 19 sioqqullugu qaffasissusermut assersuullugu. Aqutsisoqarfiup radiomik aqutsissut nutaaq atulersimavaa Savalimmiuni nalunaarasuartaateqarnikkut aqutsisoqarfik suleqatigalugu ingerlaavartumik ineriartortinneqarsimasoq. Aaqqissuussamik atuineq ineriartortitseqqinnerlu marts 2022-mi internettikkut saassisoqarnerata kingorna ajortumik sunnerneqarsimavoq, ingerlaavartumillu aaqqissuussamut isersinnaaneq nalinginnaasunngornissaa sulissutigineqarluni. Aqutsisoqarfik 2022-mi aamma aallakaatitsissutinik katiterisunik ineriartortitsineq aallartinneqarpoq, siunissami aallakaatitsiviusunik aqutsineq pisariillisissallugu aallakaatitsivinnullu ataasiakkaanut malittarisassat paasiuminartuuneri annertusillugit.

Iluarsartuussinermut Aqutsisoqarfik

Iluarsartuussinermut Aqutsisoqarfiup suliassaqarfiit uku iluanni iluarsaassinikkut, aserfallatsaaliinikkut isaterinikkullu suliassanik isumaginnippoq; inissiat, ilinniartitaaneq, iliniartut ineqarfii, oqaluffiit, isumaginninnermi sullissiviit kiisalu umiarsualiviit. Sanaartornermi suliap naammassineqarnera isumassarsiamiit atulersitsinermi ingerlatsinermullu isumagineqarpoq naalakkersuisoqarfik akisussaasoq suleqatigalugu, tassunga ilanngullugit sanaartornermi suliap aningaasaqarnera, pitsaassuseq, ilusilersuineq titartarneralu, tamakkiisumik aningaasaqarneq, sumiiffik sanaartorfiusoq, nalunartut, piffissaliussat, sanaartornermi ilusit aaqqissugaanerlu.

Anguniakkanik naammassinninneq: Aqutsisoqarfiup anguniagai ilaannakuusumik anguneqarlutillu naammassineqarput. Suliassaqarfiunni amerlanerni suliassat pilersaarutaasut suliariumannittussarsiuunneqarsimapput isumaqatigiissuteqarfigineqarsimallutillu. Suliariumannittussarsiuussinermi neqeroortoqannginnera pissutigalugu suliariumannittussarsiuussinerit ataasiakkat atorunnaarsinneqarput, taamaatumik taakku kingusinnerusukkut suliariumannittussarsiuunneqassallutik. 2022-mi aaqqissuussinikkut kulturit assigiinngitsut ilanngutinnissaat sammeneqarsimapput kiisalu suliassaqarfinni akisussaaffigisat iluanni suliassanik tulleriarisoqarluni, killiffii aningaasaqarnerilu malinnaaffigineqarlutik, tassunga ilanngullugu pingaartumik ilinniartitaanermut tunngasut. Tamatuma annertunera aamma aqutsisoqarfimmut tunniussinermi paasisimasat amigaataaneri pissutigalugit sulineq taanna naatsorsuutigisamiit sivi-sunerusimavoq, taamaattumik suliassanik nutaanik amerlanerusunik aallartitsinissaq pillugu anguniagaq anguneqarsimanani. Saniatigut suliassat nalinginnaasut naammassineqarsimapput.

Aningaasaqarnikkut anguniakkanik naammassinninneq

Ataavartumik missingersuutitigut malinnaaneq tunngavigalugu naalakkersuisoqarfiup pingaarnertut kontuini tamani naammaginartunik angusanik naalakkersuisoqarfik angusaqarsimavoq. Kontuni pingaarnerni ataasiakkaani annikinnerusumik taamaallaat atuisoqarpoq, atorfiit inuttaqannginnerinik pissuteqarnerusooq.

NUNALERINERMUT, IMMINUT PILERSORNERMUT, NUKISSIUUTEQARNERMUT AVATANGIISUNULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Nunalerinermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiit makku iluanni naalackersuisoqarfisigut sulianik isumagisaqarpoq: Nunalerineq, imminut pilersornermut, nukissiuuteqarnermut, avatangiisit, nuna tamakkerlugu silap pissusaanut naleqqussarneq periusisaqarnerlu, qatserisartoqarnermut oqartussaaffik, upalungaarsimasussat qaartiterisarnerlu. Naalackersuisoqarfiup suliassaqarfiit taakku iluanni Naalackersuisut Inatsisartullu ataatsimut isigalugu naalackersuinikkut anguniagaat aalajangersimasunullu tunngatillugu aalajangiineri tunngavigalugit suliassaqarfinni suliniutit aalajangersimasut arlallit tunngavigalugit pilersaaruserneq, ineriartortitsineq naammassinninerillu aalajangersimasut pingaarnerit suliarisarpai.

Naalackersuisoqarfik makkunanga immikkoortortaqqarfeqqarpoq.

- Kiffartuussinermut, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Immikkoortoaqarfik
- Nunalerinermut, Nukissiornermut Silallu Pissusaanut immikkoortortaqqarfik
- Pinngortitamut Namminerlu Pilersornermut Immikkoortortaqqarfik
- Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqqarfik

Aammattaaq Naalackersuisoqarfik Aatsitassanik suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfinnut, Asiamut, Pinngortitaleriffimmut Nukissiorfinnullu naalackersuinikkut oqartussaasuvoq.

Pingaarnertut suliassat

Pingaarnertut suliassat allaaserineri immikkoortortat katitigaaneri malillugit agguarneqarsimapput.

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu tunngasut

Avatangiisinut upalungaarsimanermullu tunngasunik pingaarnertut allaffissorneq, pilersaaruserneq aqutsinerlu naalackersuisoqarfiup isumagisarai. Avatangiisinut tunngasutigut Naalackersuisut anguniagaraat avatangiisit ullutsinnut naleqquttumik mingutsitsinermut illersorneqartarnissaasa qularnaarneqarnissaat. Inuiaqatigiit ineriartornerat annertunerujartuinnartumillu suliffissuit atugaalernerat sunniutilimmik avatangiisit illersorneqarnerannik malitseqartinneqarnissaat anguniagaavoq, taamaalluni Kalaallit Nunaanni tunisassiornermi nukissat atornerarnerat atuinerlu avatangiisinut tunngatillugu sapinngisamik pitsaanerpaamik pissalluni kiisalu inuit pilersitaannik avatangiisinik mingutsitsineq minnerpaanngortinneqassalluni. Illoqarfiit nunaqarfiillu eqqaanni avatangiisinik illersuineq sapinngisamik kommunit suleqatigalugit pissaasaaq.

Avatangiisinut tunngassuteqartut iluini assersuutigalugu suliassaapput eqqagassat pilersaaruserneqartarnerat, imikup suliarineqartarnera, suliffeqarfiit mingutsitsinerar avatangiisitigut akuersissuteqartarnerat, ASN, imermik imerneqartartumik pilersuinermut nakkutilliineq akuersissuteqartarnerlu, imermut imerneqartartumut killiliussani ingerlatanut immikkut akuersissuteqartarnerq, poortuutissat, Avatangiisinut Aningaasaateqarfiup aqunneqarnera, nunami mingutsitsineq kiisalu imartat avatangiisaat tamatumani saniatigut aamma avatangiisit pillugit upalungaarsimanissaq nunanillu tamalaanik suleqateqarnerq.

Kalaallit Nunaanni upalungaarsimanermut tunngasut ingerlataqarfinni akisussaaffinnut agguarsimapput. Tassa oqartussaasut ulluinnarni nalinginnaasumik ingerlatsinermut akisussaasut aamma akisussaaffigaat suliassarfiup ajutoortoqarnerani ajunaarnersuaqarneranilu ingerlanneqarsinnaanera. Taamaammat Naalackersuisut upalungaarsimanermut tunngatillugu anguniagaraat suliassat upalungaarsimanermut tunngassuteqartut sapinngisamik pitsaanerpaamik isumagineqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat.

Upalungaarsimanermut tunngassuteqartut iluini suliassaapput inatsisit, najoqqutassiorneq, nakkutilliineq, qatserinermut qaartiterutinullu suliassarfiup iluani ilinniartitaaneq paasissutissiisarnerlu, Qatserinermut Atuarfik pillugu ataatsimiititaliami peqataanissaq, kommunini annaassiniarnissamut upalungaarsimanermut pillugu ilinniarsimanikkut qaffasissutsumik nakkutiginninneq kiisalu Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuarmut allattaaneq - tassunga ilanngullugit Upalungaarsimanermut Ataatsimiititaliarsuaq suleqatigalugu sungiusarnerit inerisaanerillu.

Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik

Aatsitassat pillugit inatsit aatsitassarsiornermut atatillugu avatangiisinik illersuinissamut piumasaqaatinik annertuunik aalajangersagaqarpoq, tassunga ilanngullugu atuinissamut pilersaarutitut avatangiisinut sunniutinik nalilersuinissamut piumasaqaatinik aalajangersagaqarluni. Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassanut Aqutsisoqarfik peqatigalugu Kalaallit Nunaanni aatsitassanut oqartussaaffimmik suleqateqarpoq.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup suliassaraa aatsitassarsiornermi suliaqartoqartillugu, tassunga ilanngullugu ujaasiffiusup nalaani, ASN-ip nalaani, sanaartorerup paaanerup matusinerullu nalaani aatsitassatigut suliat, avatangiisit pissusissamisoortumik eqqarsaatiginissaasa qulakkeerneqarnissaa. Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup akisussaaffianut aamma ilaapput annikitsunik ingerlataqarnermi, ujaqqanik sioqqanillu paaanermi, aatsitassarsiorfiusumi ilisimatuussutsikkut misissuinermi kiisalu nunani tamalaani suleqatigiinnermi avatangiisitigut pissutsit ilaapput.

Pinngortitaq Imminullu pilersorneq

Naalakkersuisoqarfiup pinngortitamut imminullu pilersornermut tunngasut iluanni oqartussatut inerisaasutullu suliassat isumagisarai.

Nunat tamat isumaqatigiissutaannut, pinngortitap ingerlanneqarnera pinngortitallu illersorneqarnera pillugit isumaqatigiissutinut suleqatigiiffinnullu tunngatillugu pisussaaffiit arlallit isumagineqartarput. Pinngortitamut tunngasuni immikkoortotaqarfiup ilaatigut Pinngortitamik illersuineq pillugu inatsimmik aqutsivoq, aamma Uumasut assigiinngisitaartuunerinik Naalakkersuisut periusissaannut 2030-mut naleqqiullugu sulisoqarluni. Tassunga ilaatigut ilaapput:

- Pinngortitami sumiiffiit immikkut nakkutigineqartut eqqissisimatinneqarnissaat aquneqarnissaallu (soorlu Ramsar-eqarfik, Nunarsuarmioqatigiit kingornussaata Ilulissat Kangerluanik, Kalaallit Nunaata avannaarsuata kangianiittoq Nuna Allannugtsaaliugaq, nunat allannugtsaaliukkat nutaat il.il. pillugit suliaqarneq.)
- Angalasarnermut nalunaartut naapertorlugu avinngarusimasuni ilisimasassarsiornerit nunamilu sulinerit akuersissutigisarnerat.
- Uumasut naasullu nungutaanissaminut ulorianartorsiorlut pillugit Washingtonimi Isumaqatigiissut (CITES) pillugu sulianik suliarinnittarneq.
- Uumasut Assigiinngiaarnerat pillugu Isumaqatigiissutip atulersinnissaanut kiisalu nunatta oqartussaaffiginngisaani uumasut assigiinngiaarnerannik illersuinissaq aamma isumannaatsumik atuinissaq pillugu Naalagaaffiit Peqatigiinni (BBNJ – Biodiversity Beyond Areas of National Jurisdiction) sulinermut naleqqiullugu Kalaallit Nunaata pisussaaffiinik isumaginnippoq.
- Issittumi Siunnersuisoqatigiit Uumasut assigiinngisitaartuunernut suleqatigiissitaani (CAFF) Kunngearfik sinnerlugu Issittumi Siunnersuisoqatigiinni aallartitani siuttutut sulinerup isumaginera.
- Atlantikup Avannaata Kangiani imaani avatangiisinik illersuineq pillugu isumaqatigiissummi (OSPAR) sulinermi Kunngearfiup peqataamerani Kalaallit Nunaata sulineranut immikkoortotaq sinniisuvoq.
- Immikkoortotaqarfiup nunani avannarlerni uumassusillit assigiinngisitaarnerannut (NBM) suleqatigiissitami kiisalu Avatangiisinut Silallu Pissusaanut apeqqutinut Nunani Avannarlerni Atorfilittanut Komitemi Nunat Avannarliit Ministerrådip ataaniittumut peqataavoq.
- Amerikami pinngortitamut aqutsisoqarfik National Parks Service peqatigalugu pinngortitamik aqutsineq pillugu USA-mik suleqateqarnerup isumagineqarnera.

Imminut pilersornermut tunngasuni tunisinermi tapiissutinik aqutsinermik, suliffeqarfissuaq KNI pillugu kiffartuussinissamik isumaqatigiissutinik aqutsinermik aamma imminut pilersornissamut politikkip ineriartortinneranik naalakkersuisoqarfik isumaginnippoq.

Nunalerineq, Nukissiorneq aamma Silap pissusaa

Naalakkersuisoqarfiup nunalerinerup, nukissiornerup aamma silap pissusaata iluani oqartussatut inerisaasutullu suliassat isumagisarai.

Nunalerinerup tunngasuni naalakkersuisoqarfik nunalerinerup tunngasuni aamma uumatitsivinnut tunngasuni aqutsinermi ineriartortitsinermillu kiisalu nunalerinerup inuussutissarsiuutinut tapiissutinik tunniussisarnermik naammassinnittarpoq.

Silap pissusaanut tunngasuni naalakkersuisoqarfik nuna tamakkerlugu silap pissusaatigut tulluarsarluni suliniutinik aamma nunani tamalaani silap pissusaatigut isumaqatigiinniarnernik isumaginnippoq.

Tassunga ilaapput nuna tamakkerlugu silap pissusaatigut periusissiorneq, akuersinikkut inuiaqatigiinnut kalaallinut Parisimi isumaqatigiissutip kingunissaanik misissuineq kiisalu nunani tamalaani silap pissusaa-nik oqalliffinni peqataaneq, assersuutigalugu Silap pissusaa pillugu isumaqatigiissummut (COP) peqataa-sutut ukiumoortumik ataatsimiinnerit. Kalaallit Nunaanni silap pissusaata allanngoriartornerata paasitit-siniutigineqarneranik naalackersuisoqarfik suliartoqarportaaq matumani silap pissusaanut immikkoor-titat aqunneri. 2020-mi aamma 2021-mi silap pissusaanut immikkoortitat Covid- 19-imut tunngasunik sipaarniarnerit pissutigalugit piviusunngortinneqarsimangillat, kisianni 2023-miit silap pissusaanut iluaqutaasunut suliniutinut innuttaasut, suliffeqarfiit, peqatigiiffiit allallu aningaasani qinnuteqarnissamut periarfissaqaqqilissapput. 2022-mi Nunanut Allanut Naalackersuisoqarfimmiit nunani tamalaani silap pis-susaanut akisussaaneq naalackersuisoqarfimmit tiguneqarpoq. Tamatuma kingunerisaanik Silap pissusaa pillugu isumaqatigiissutip ataani ukiumoortumik silap pissusaa pillugu isumaqatigiinniarnit saniatigut kissattoornermit gassinik kalaallit nunaani aniatitsinerit, kissattoornermi gassinik aniatitsinerit annikilli-sinnissaanut suliniutit kiisalu nunami silap pissusaaatigut artorsartitsinerit pingaaruteqartut nunani pisu-ni allaaserineri pillugit FN-ip Silap pissusaata allattoqarfianut nalunaarusiortoqassaaq.

Nukissiornermut tunngasuni innaallagiamik/nukimmik, imermik kiassarnermillu pisortat pilersuinerinik naalackersuisoqarfik aqutsinerinik ineriartortitsinerimillu isumaginnippoq, tassunga ilanngullugit imissap pitsaassusaata pitsaanerulernissaanut suliniutit, aamma piujuartitsisumik allannguneq anguniarlugu Ka-laallit Nunaanni nukiup ataavartup atornerqarnerata annertusinissaa. Kalaallit Nunaanni piujuartitsiniarluni aningaasaliinernut suliassaqaqarfiup aqunneqarnera ineriartortinneralu, taakkununga Kalaallit Nunaanni erngup nukinga atorlugu piukkunnaatinut annertuunut aningaasaliinnaasut immikkut piniartarnissaat ilanngullugu aamma Naalackersuisoqarfiup akisussaaffigai. Tasersiap eqqaani qanittuanilu periarfissani erngup nukinganik nukissiornermut periarfissat unamissutiginnissaat UKA2021-mi Inatsisartunit aala-jangiiffigineqarpoq, tak. UKA2021/85.

Sulisut 2022-p naanerani amerlassusaat:

Sumiiffimmi	Sulisut amerlassusaat (aqutsisut ilanngullugit)	Sulisussarisat
Avatangiisit Upalungaarsimanerlu	10	14
Pinngortitaq Imminullu pilersorneq	8	9,5
Nunalerineq, Nukissiorneq aamma Silap pissusaa	8,5	8,5
Aatsitassarsiornermi Avatangiisinut Aqutsisoqarfik	4	5
SØP	5 (aamma ilinniartoq ataaseq)	5

Immikkoortortani tulluuttuni piffissani sulisut amigartarsimapput: Avatangiisit Upalungaarsimanerlu Imm., Pinngortitamut Imminullu Pilersornermut imm., Nunalerinerimut Nukissiornermullu imm. aamma Avatangiis-inut Aqutsisoqarfik. Naalackersuisoqarfimmi sulisut amigarnerat suliassat isumaginerinut sunnuteqarsi-mapput kiisalu sulisunut annertuumik tatisimatitsisimallutik.

Anguniakkat naammassineqarneri

Avatangiisinut Upalungaarsimanermullu Immikkoortortaqaqarfik suliniutinik aamma suliffeqarfinniit kom-muniniillu qinnuteqaatinik assigiinngitsunik ingerlaavartumik suliassanik isumaginnippoq. Avatangiisinut upalungaarsimanermullu immikkoortortaqaqarfik ingerlaavartumik saaffiginnissutinik taakkuninnga akissu-teqartarmat aamma ingerlatanut sanaartukkanut assigiinngitsunut akuersissutinik atulersitsisarmat nali-lisoqarpoq anguniakkanut annertuumik naammassinnittoqarsimasoq.

Nuna tamakkerlugu eqqakkanut tunngatillugu Nuummi Sisimiunilu qitiusumik ikuallaavinnik marlunnik pi-lersitsinikkut nuna tamakkerlugu eqqakkatigut aaqqiinermik pilersitsinissap piviusunngortinneratigut Naalackersuisut eqqakkanik passussinerinik pilersaarutaa (ingerlataqarfimmi pilersaarut) naapertorlugu sulisoqarpoq. Upalungaarsimanermut Immikkoortortaqaqarfimmi suliatigut anguniagassat annertuutigit anguneqarsimapput.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup suliap pingaartumik ukununga eqiterussimapput:

- Akuersissutinik tunniussinerimut atatillugu avatangiisinut pissutsit nalilersortarnissaat
- Nunaannarmi suliqaarnerup avatangiisitigut naliliiffiginissaanut tunngatillugu sulianik suliarinnittarneq
- VVM-nassuiaatit suliarinissaasa ataqatigiissaarnerat
- Inatsisit ilitsersuutillu atuuttut nutarteriffigerat

Aammattaaq Avatangiisinut Aqutsisoqarfik Aatsitassat pillugit inatsisip nutarterneqarnerani ikiuussimavoq naatsorsuutigineqarluni 2023-mi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqassasoq. Tamatuma saniatigut aatsitassatigut avatangiisitigut malittarisassaliornermut periusissiasamat pilersaarut nutaamut siunnersuut piareersarneqarluni.

Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup 2022-mut anguniakkat amerlanersai naammassisinnaasimavai. Tassunga ilanngullugit:

- Suliniutissat qinnuteqaatillu aatsitassarsiorfinneersut suliatigut peqqissaartumik piginnaasaqartuniillu suliarineqarnerat, tassani aalajangersimasumik piffissaliussat eqqortinneqarsimallutik.
- GN aamma DCE suleqatigalugit ilisimatuussuseq tunngavigalugu ineriartortitsineri suliniutit nanginneqarneri, pingaartumik Kujataani nunap immikkoortuani tunuliaqutaasunik misissuinerit naammassisneqarneri kiisalu Naturemap-ip nutarterneqarnera.
- Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfiit marluk ingerlasut avatangiisinut tunngasutigit nakkutigineri:
 - o Qeqertarsuatsiaat eqqaanni rubinisiorfik (Greenland Ruby A/S),
 - o Kangerlussuup eqqaanni anorthositsisiorfik (Huson Greenland A/S)

2022-mi aatsitassarsiornermi siuariarfiit:

- *Narsap eqqaani Kuannersuarni suliniut (Greenland Minerals)*. Avatangiisinut Aqutsisoqarfiup itinerusumik nalunaarusiornera GM-imit suliassiissutigineqartup isumaqatigiissitsiniarnermi suliamut atatillugu unitsikkallarneqarpoq.
- *Nanortallip eqqaani guultisiorfik (Amaroq Minerals siusinnerusukkut AEX GOLD)*. ASN pillugu nasuiaat piareersarneqarpoq 2023-milu upernaami tamanut tusarniutigineqarnissaa naatsorsuutigineqarluni.
- *Moriusap eqqaani ilminetiliorkfik (Dundas Titanium A/S)*. Ingerlatseqatigiiffiup juni 2021-mi paaani samut matusinissamullu pilersaarutai akuerineqarput. Aatsitassarsiornerup aallartinnaasanut killeqarfinnik misissuinerit nutaat aamma aaveqarfiit nakkutilliinissallu pillugit isumaqatigiissuteqarnissaaq utaqqineqarpoq.
- *Nerlerit Inaanni Malmbjergip eqqaani Molybdæn pillugu suliniut (Greenland Resources Inc.)* Sulinissamut najoqqutassaq (ToR) tamanut tusarniutigineqareerpoq, itinerusumillu nalunaarusiaq suliaralugu aallartinneqarsimavoq.
- *Qeqertarsuatsiaat eqqaani Majoqqap Qaavani anorthorsit pillugu suliniut (Greenland anorthorsite Mining)* Suliniutip allaaserinera aamma ASN aama IPISN pillugit suliassamut tunngavissiaq politikkikkut juni 2022-mi akuerineqarput. ASN aallartinneqarpoq.
- *Narsap eqqaani Killavaat Alannguani ujaqqat qaqtigoortut (Tanbreez Mining Greenland A/S)* Aatsitassanik eudialyt-imik aamma affvedsonit-imik 500.000 tonsinik ukiumut paaanissamut ingerlatseqatigiiffik akuerineqarsimavoq, ukiuni siullerni qulini Kalaallit Nunaata avataani suliarineqarsinnaasut. Ingerlatseqatigiiffiup paaanissamut matusinissamullu pilersaarutit akuerinissaannut piffissaliussa q ukiumik ataatsimik sivitsortissimavaa, 2023-p naanissaata tungaanut.
- *Kitaata avataani imartami diamantisiorfik (De Beers)* Pitsaaliuinissamut suliniutinik naliliineq (VFT) tamanut ammasumik tusarniutigineqarsimavoq (2021), aalajangiisoqarsimallunilu Store aamma Lille Hellefiskebankimi aalisarfiit pingaaruteqartut ingerlatsiviussanngitsut. 2021-mi sajupillatsitsilluni misissuisoqarsimavoq.

Pinngortitamut Imminullu Pilersornermut Immikkoortortap 2022-mi anguniakkani annertuutigit naammassisimavai.

Pinngortitaq

Immikkoortortaqqarfik Pinngortitamik illersuineq pillugu inatsit il.il. naapertorlugit suliniutinik, paasisarsiorluni angalanissamut akuersissutit pillugit qinnuteqaatinik assigiinngitsunik, CITES-imi akuersissutit, immikkut akuersinernik tusarniaanernillu ingerlaavartumik sulianik suliarinninnermik isumaginnippoq. Taakku saniatigut ineriartortitsineri suliassat naammassineqarnerinut assersuutit aalajangersimasut eqqaaneqarsinnaapput. 2022-mi immikkoortortaqqarfik taamaalluni isumaqatigiinniarnerni ukunani isumaqatigiissuteqarsimavoq peqataasullu ataatsimeersuarneranni ilanngusaqarsimalluni:

- Uumasut Assigiinngisitaartuuneri pillugit Isumaqatigiissummi nunarsuaq tamakkerlugu pingortitaq pillugu isumaqatigiisut nutaaq (CBD), december 2022-mi COP15-imi naammassineqartoq.
- Nunap inatsisitigut oqartussaaffigisaata avataani imaani uumasunik assigiinngitsunik illersuineq puijuartitsinissamillu tunngaveqarluni iluaquteqarneq pillugit inatsisitigut pituttuisoq isumaqatigiisut nutaaq, marts 2023-mi naammassineqartussatut naatsorsuutigineqartoq.
- CITES COP19
- Ramsar COP14

Imminut pilersorneq

Imminut pilersorsinnaanermut periusissiap pingaarnep suliarinissaa aallartinneqarpoq. Naatsorsuusior-tarnikkut naapertuuttoqannginneranut KNI A/S-imi tassanilu immikkoortuni paasineqartunut atatillugu imminut pilersorsinnaanermut immikkoortortaqaarfik ukiup affaata aappaani KNI-mi immikkoortunut assi-giinngitsunut tunngatillugu qulaajaanermik aallartitsisimavoq. KNI-mi immikkoortunut taakkununga tunngatillugu atuuttoq tassaavoq Namminersorlutik Oqartussanik kiffartuussinissamik isumaqatigiisusior-toqarsimaneq, nammineq pilersornermut immikkoortortaqaarfimmit aqunneqartut. Tamatuma saniatigut imminut pilersorsinnaanermut immikkoortortaqaarfik nunaqarfinni isorliunerusunilu tunisassiorfinnut assi-giinngitsunut tapiissutinik aamma aqutsisuusimavoq. Tunisassiorfinnut pingasunut ilaatigut aalisakkanik, qeqqussanik savaaqanillu pisiaqartartunut suliarinnittartunullu katillugit tallimanut Namminersorlutik Oqartussat neriorsuuteqarsimapput. Taakku saniatigut immikkoortortaqaarfik puijuartitsisumik umiarsuit ingerlanneri pillugit nunani tamalaani ataatsimeersuarnermik ingerlatsisimavoq.

Nunalerinnermut, nukissiornermut silallu pissusaanut tunngasuni 2022-mut anguniakkat annertuutigit anguneqarsimapput.

Nunalerineq

- Nunalerinnermi periusissiap atulersinnissaanut sulii ikorfartuisoqarpoq.
- Inuusutissarsiuutinik siuarsaneq pillugu inatsisip nutarternissaanut/pitsaanerulersinnissaanut tamakkiisumik allattuiffilliorneq.
- Nerukkaatissanut ilitersuusiorneq aamma nunap pitsanngorsarnissaanut periusissiorneq.
- Uumatitsiviit pillugit aqutsinissamut sinaakkutissanik ineriartortitsineq aallartinneqarpoq.

Silap pissusaa

- Ingerlataqartut assigiinngitsut amerlasuut peqataatillugit Parisimi isumaqatigiissummut Kalaallit Nunaata akuersinerani kingunissat pillugit nassuiaasiorneq.
- Sharm el Sheik-imi COP27-mi peqataaneq
- Silap pissusaata allanngornera pillugu innuttaasunut nutaamik siunnerfeqartumillu ilisimatitsisarnerup aallartinnera

Nukissiuuteqarneq

Pilersuinnermut suliaasaqarfik ataatsimut isigalugu

- Qaarsuni, Narsarsuarmi Kangerlussuarmilu ulloq 1/1 2023-mi pilersuinissamut pisussaaffimmik Mit-tarfeqarfimmiit Nukissiorfiit tiguserat.
- Oqimaaqatigiisitsilerneramik Nukissiorfiit angusaqarnissaannut iluarsaassinissakkullu kinguaattoor-nerit pitsaaliornissaannut suliniutit aallartinneri. Pilersaarusiortoqarsimavoq immikkoortualu siulleg naammassineqarsimalluni, tassa 2022-mi ulloq 1. februar 2023-mi atuutilersumik atuisunut innaalla-gissamut, imermut kiassarnermullu akigitat 6 pct.-imik qaffanneqassasut akuersissutigineqarmata.
- Sulinerup Nuummi pilersuinnermik sillimmatip iluarsinissaata pitsaaliuinissamillu qulakkeerinnissaaq.

Erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut aningaasaliinerit annertuut

- Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani nukissiorfimmik allilerilluni aamma Qasigiannugit Aasiaallu pilersor-lugit erngup nukinganik nukissiorfimmik pilersitsilluni erngup nukingitigut pilersaarutit piviusunngor-tinnissat pillugu Nukissiorfiit Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmik suleqatigiinnerat (tak. UKA2021/185), tassunga ilanngullugu taarsigassarsineq. Erngup nukinganik nukissiorfinni suliniutit pi-sortat pilersuinneranni nukimmik puijuartitsineq annertusissavaa.

Erngup nukinganik nukissiortussarsiorneq

- Capacity Facility aamma Green Growth aqutugalugit EU-mi aningaasat pillugit qinnuteqartoqarsimavoq, tassunga ilanngullugu tamanna pillugu EU-Kommissionimik ataatsimeeqateqarnerit arlallit.
- Tasersiap eqqaani sumiiffinnilu eqqaaniittuni erngup nukingatigut periarfissat annertuut unammissutigisassatut nalunaarutigineqarsimapput, tak. UKA2021/85-imi Inatsisartut aalajangiinerat, aamma tamanna pillugu UKA2022-mi Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliamut ilisimatitsisoqarsimalluni (aamma tak. UKA2021/85). Aammattaaq unammissutigisassat iluani uku anguneqarsimallutik:
 - o Nittarsaaneq, tassunga ilanngullugu digitalikkut oqalliffimmik pilersitsineq (www.hydropower.gl)
 - o Kalaallit Nunaanni erngup nukingatigut periarfissanut aningaasaliisnaasunut annertuunut arlalinut oqaloqateqarnerit naammassineqarneri.
 - o Sumiiffimmiit Alcoami paasissutissat pisarineqarneri saqqummiunneqarnerilu.
 - o Erngup nukinganik periarfissanik misissueqqaarnissamut akuersissutit pingasut atulersinneqarlutik.
 - o Nukissiutinik tunisassiornissamut erngup nukinganik misissueqqaarnissanut atuinissanullu akuersissutinut atatillugu oqartussaasut akiliuteqartarnissaat pillugu nalunaarummik suliaqartoqarsimavoq. Nalunaartut 2022-mi tamanut tusarniutugalugu nassiunneqassaaq.
 - o Aningaasaliisartunik niuerfinni oqaloqatiginninnerit naammassineqarneri
 - o Naalakkersuisut tigusinissaannut periutsinik misissueqqissaarnerit
 - o Imissaq pillugu naatsorsueqqinnerit naammassineqarneri

MEEQQANUT, INUUSUTTUNUT ILAQTARIINNULLU NAALAKKERSUISOQARFIK

Siunertaq

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalakkersuisoqarfiup isumaginninnermi suliassaqaqarfiup ilaa meeqqanut, inuusuttunut, ilaqtariinnut, innarluutilinnut kiisalu ilaqtariinnut inatsiseqartitsinnermut tunngassuteqartoq isumagisaraa. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik tassaavoq Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalakkersuisoqarfimmu immikkoortorta. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik isumaginninnerup iluani ingerlatsinnermut suliassanik suliassanullu innuttaasunut tunngasunik isumaginnittuuvuq.

2022-mi suli atualingitsunut tunngasuni akisussaaffimmik allannguisoqaqqippoq, taamaalilluni Ilinniar-titaanermut Aqutsisoqarfimmi suliassat sulisullu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmu nuunneqarlutik, tassani immikkoortortamik nutaamik pilersitsisoqarluni. Meeqqanik Inerisaanermut immikkoortortaqaqarfik

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalakkersuisoqarfiup kiisalu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup AI2022-mi allaaserineqartut suliassat arlallit isumagisimavaat.

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalakkersuisoqarfimmu kiisalu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmu anguniakkanik annertussuilerneqartunik saqqummiussisoqarsimangilaq.

Pingaarnertut suliassat

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqtariinnullu Naalakkersuisoqarfik

- Meeqqanut, inuusuttunut ilaqtariinnermullu tunngasuni aamma innarluutilinnut tunngasuni isumaginninnermi iluarsaasseqqinnerit.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanerumik suliniuteqarnissaq pil-lugu kalaallit qallunaallu oqartussaasoqarfiisa assigiinngitsunik suliallit akornanni ataqatigiissaarineq 2020-2023.
- Isumaginninnikkut inatsisitigut inatsisissatut siunnersuutit allannguutillu kiisalu inatsisitigut ajornar-torsiutinut ilitsersuusernerit - taakkununga pissaanermik atuisarnermut inatsit, meeqqat taperser-sorneqarnissaannut inatsit kiisalu innarluutillit tapersersorneqarnissaat inatsit ilanngullugit.
- Meeqqat pisinnaatitaaffiit sullissivimmu, Innarluutillit illersuisuanut sullissivimmiut kiisalu Inuit Pi-sinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaanni Siunnersuisoqatigiinnut atasut suliassat.
- Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni aamma inunnut annertuumik innarluutilin-nut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni kommunit isumaginninnerannik inatsisitigut pisussaaffiusumik nakkutilliinerit.
- Oqartussaaffeqarfinni periusissat iliuusissatullu pilersaarutit ineriartortinnerat.
- Isumaginninnikkut inatsisitigut inatsisissatut siunnersuutit allannguutillu kiisalu inatsisitigut ajornar-torsiutinut ilitsersuusernerit, taakkununga pissaanermik atuisarnermut inatsit, meeqqat taperser-sorneqarnissaannut inatsit, innarluutillit tapersersorneqarnissaannut inatsit aammalu isumaginninner-mut inatsisini kommunalbestyrelsinut pikkorissartitsinerit inatsisitigut pisussaaffiusut ingerlattarnis-saat ilanngullugit.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

- Kommunit suleqatigalugit isumaginninnikkut suliffeqarfiit inerisarnissaat.
- Isumaginninnikkut ajornartorsiutit pinaveersaartinnerat suliarinerallu.
- Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu paaqqinnittarfiit kiisalu innarluutilinnut inissamik ne-qeroorutit.
- Ilitsersuineq kiisalu kommuninut, paaqqinnittarfinnut il.il. pikkorissartitsisarnerit.
- Kalaallit Nunaanni meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut pitsaanerumik suliniuteqarnissamut Kalaallit danskullu suliassaqaqarfiit assigiinngitsut aqutigalugit sulinerannut 2020-2023-mut suliniutis-sat atortussanngortinnerat.
- Meeqqat, inuusuttut ilaqtariillu isiginiarlugit pitsaaliuinnermi suliniutit soorlu Klinik Killiliisa, Tusaan-ga, Alliaq, Meeqqat 0-18 aamma inuit peqqissuunerannik suliniut Inuuneritta III.

Sulisut amerlassusaat

Konto pingaarnemit 30.01.01-imit Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik 2022-mi atorfeqartut 16-it sulisussarineqarput, taakkunanga atorfiit 15-it inuttaqarlutik.

2022-mi Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik atorfeqartut 97-it sulisussarineqarput, 108-illu atorfinitsineqarsimallutik. Katillugit atorfeqartunit 108-nit *Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu atugarliortut pillugit kalaallit danskillu sulineranni suliniummi atorfeqartut inuit 24-upput*. Suliniummi atorfeqartut 24-t sulisussarititaasunut ilaangillat.

Anguniakkanik naammassisaqarnermik nalililineq

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik

Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu atugarliortut pillugit kalaallit danskillu 2020 - 2023-mi sulineranni suliniutinik 2022-mi Naalakkersuisoqarfik ataqatigiissaarisuusimavoq, kiisalu Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit 2021-mi ukiumoortumik nalunaarusaannik suliaqarluni. Taakku saniatigut Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik meeqqanut tapersiisarnermi inatsisip allangortinnissaanut kiisalu innarluutilinnut tapersersuisarnermi inatsimmut inatsisissatut siunnersuutinik, nalunaarutinik arlalinnik, sulit atualingitsut pillugit inatsit nutaaq, periusissiat iliuseqarnissamullu pilersaarutit atulersinnerinik suliaqarsimavoq, tak. meeqqanut, inuusuttunut ilaqutariinnullu Naalakkersuisut sulinissaannut pilersaarut, pissaanermik atuineq pillugu inatsisissatut siunnersuut aamma ilaatigut kingornussineq pillugu inatsit pillugu peqqussut pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut kiisalu Istanbulimi isumaqatigiissutit akuerineqarnera pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut.

Qanigisani persuttaasarnerup akiornissaanut iliuseqarnissamut pilersaarut 2022-mi Upernaakkut ataatsimiinnermiit 2023-mi Upernaakkut ataatsimiinnissamut kinguartinneqarsimavoq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik

Allattoqarfik

2022-mi ilaqutariinnik siunnersuisarnermi pikkorissartitsisoqarsimavoq, ilaqutariinnut paarsisartunut tunngaviusumik pikkorissartitsisoqarluni, akerleriinnermik passussinnermi, tunngaviusumik ingerlatsinnermi inatsisini aamma innarluutilit pillugit inatsisini assigisaanilu. Aammattaaq kommunit, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit ilaqutariinnillu katsorsaaviit ilaatillugit pisariaqartitsinnermik matussusiusumik pikkorissartitsisoqarlunilu piginnaanngorsaannissamut neqerooruteqarsimalluni. Tamanna aallaavigalugu maannakkut pikkorissartitsinissamut neqeroorutit iluarsineqassapput pikkorissarnerillu nutaat pilersinneqassallutik. Tassunga ilanngutissaaq internettikkut pikkorissarnermut iserfissap pilersinneqarnera.

Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik aamma Isumaginninnermut Sulisoqarnermullu Nunami Namminermit pissutsinut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugit isumaginninnermi ikiortitut ilinniarneq nutaaq ukiumi ataatsimi ingerlasartussaaq aallartinneqarpoq PI/SPS-mi ingerlanneqartassalluni.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut suliaqarfik

2022-mi kommunini namminerlu pigisuni ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnik akuersisarnermut tunngasuni sulineq nanginneqarpoq, 2023-mi ataasiakkaat naammassisutut akuerineqarlutik. Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartunut ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut sulineq 2022-mi aallartinneqarpoq naatsorsuutigineqarlunilu 2023-mi naammassineqassasoq.

Forstanderinit aqutsinnermi pikkorissaasoqarsimavoq, kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni sulisunut akerleriinnik passussinnermi 2022-mi pikkorissasoqarluni.

Meeqqanik Inerisaanermut immikkoortortaqarfik

Meeqqanik Inerisaanermut immikkoortortaqarfik ulloq 1. august 2022-mi atulersinneqartut akisussaafiup allangortinnerata malitsigisaanik immikkoortortaavoq nutaaq. MANU. Siusissukkut Suliniut kiisalu Meeqqat 0-18. siusinnerusukkut Paarisami inissimasat immikkoortortamut nutaamut nuunneqarput. Aamma taamaapput siusinnerusukkut Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfimmiissimasoq sulit atualingitsunut siunnersortit.

2022-mi Meeqqanik Inerisaanermut immikkoortortaqarfiup ilaatigut pingaarnertut sammisat sisamat sammisimavai: 1) MANU angajoqqaat piginnaasaannut nukittorsaanissami siunertaqartoq, ilanngullugit angajoqqaat sanngiitsut, 2) Siusissukkut Suliniut, Siusissukkut Suliniuteqartartut eqqarsaatigalugit nuna tamakkerlugu suliaqarfinni assigiinngitsuni suleqatigiinnerup nukittorsaanissaanik siunertaqartoq, 3)

Meeqqat 0-18, isumaginninnermut, ilinniartitaanermut peqqinnissamullu tunngasut akornanni suleqatigiiffiusoq, angerlarsimaffimmiit ulluunerani neqeroorutitut atuarfiullu akornanni ikaarsaanermi meeraq pillugu ilisimasanit attuumassuteqartunik tunniussinissap qulakkeernissaanik siunertaqartoq, 4) Piginnaanngorsaneq isiginiarlugu ulluunerani paarsisartunut sulisut pikkorissarneqarneri.

Innuttaasunut immikkoortortaarfik

Kalaallit danskullu sulinerat: Suliniut 8: Meeqqat ornittagassaannik pilersitsinissamik misiliinerit.

2022-mi meeqqat ornittagaat pillugit suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut imatut allanngortinneqarpoq taamaalilluni kommunit piffissami sumiiffinni pisariaqartitsineq malillugu meeqqat ornittagaannik nammineq aaqquissuussinnaallutik.

Kalaallit danskullu sulinerat: Suliniut 9: Ilaqtariit illuini suliniutit meeqqanut inuusuttunut taakkualu ilaqaataannut siunnerfeqartinneqassapput.

Maj 2022-mi Ataatsimoorussamik Suliatigut IIsarnaateqarnek isiginiarlugu isumasioqatiginneq, pingaarnertut suliassat killilernerani aamma ilaqtariinnut katsorsaavinnut taakkulu pisortaannut piginnaasatigut pisariaqartitsinermik qulaajaasoqarluni. Ataatsimoorussamik Suliatigut IIsarnaateqarnermik sulinerup nanginnerani kommunini assigiingitsuni ilaqtariinnik katsorsaavinni sulisunik sanilerlugit ilinniartitsineq misilinneqarsimavoq. Inuusuttunut suliniutimmi sanileqarluni ilinniartitsineq kiisalu meeqqanik inuusuttunillu angerlartitsinnermut tapersersuineq naammassineqarsimavoq.

Kalaallit danskullu sulinerat: Suliniut 10: Meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasunut katsorsaannissamut neqeroorutit pitsanngorsarneqassapput.

Meeqqat pillugit angalasartut Sisimiuni, Upernavimmi aamma Nanortalimmik katsorsaajartorlutik 2022-mi angalasimapput. Kinguaassiutitigut atornerlugaasimasunik meeqqanik katsorsaanerit 30-t naammassineqarsimapput kiisalu illoqarfinni taakkunani pingasuni aallartisarnermi ataatsimiinnerit, qulaajaalluni oqaloqateqarnerit katsorsaanermilu oqaloqateqarnerit 40-t ingerlanneqarsimallutik. Aammattaaq Meeqqat pillugit angalasartut inunnut isumassuisunut (angajoqqaat aamma/imaluunniit angajoqqaarsiat) siunnersuinerit 30-it ingerlassimallugit kiisalu imaarsaanerit naammassisimallugit.

Meeqqat pillugit angalasartut 2022-mi illoqarfinni taakkunani pingasuni sammisat attuumassuteqartut 16-it tikillugit atuartitsisimapput, peqataasut amerlassusaat inuit sulisut 16-it aamma 89-it akornanni allanngorarsimallutik. 2022-mi aamma suliniutip nalilersorneranut paasisutissanik katersisoqarpoq.

Kalaallit danskullu sulinerat: Suliniut 16: Inersimasunut, meeqqanik inuusuttunillu 18-it inorlugit ukiulinnut kinguaassiutitigut kannguttaatsuliornermik pissusilersortartunut katsorsaanermik sullissivimmik pilersitsinissaq.

Januar 2022-mi Klinik Killiliisa sullitassanut ammarpoq, Inissiisarfimmit innuttaasunillu nammineq kajumissutsimikkut saaffiginninnerit 20-usimallutik. Sullitanit 19-it nammineq kajumissutsiminnik saaffiginittuupput, akerlianilli ataaseq katsorsarneqartussatut eqqartuussaasimalluni. Katsorsaasut sullitanit 155-eriarlutik oqaloqateqarsimapput, Nuummi kiisalu oqarasuaatikkut aamma Sinerissami illoqarfinni allani sisamani videokkut oqaloqatigiinnerit ingerlanneqarsimallutik. Aammattaaq allaffeqarfimmi oqaloqateqarnerit 27-t ingerlanneqarsimapput.

Klinik Killiliisami siunnersuinermi oqarasuaat ulloq 1. juli 2022-mi ammarneqarpoq, aamma sisamangornikkut nal. 12.00-14.00-mi ammasarluni. Tassani suliatigut ilinniarsimasut kiisalu innuttaasut akeqanngitsumik pisariaqartitsineq malillugu attaveqarsinnaallutik. Aammattaaq Klinik Killiliisa kinguaassiutitigut innarliinerit, saaffiginninnermi suleriaatsit pillugit saqqummiarsimavoq aamma Nuummi, Aasianni, Sisimiuni, Maniitsumi, Ilulissani aamma Upernavimmi innuttaasunik suliatigullu ilinniarsimasunik attaveqarsimalluni.

Inersimasut pillugit angalasartut

2022-mi inersimasut pillugit angalasartut illoqarfinni arfineq-marlunni katsorsaanerit naammassisimavaat, ukiumi ataatsimi qaammat allortarlugu tikeraartarlutik. Inersimasut pillugit angalasartut kingorna illoqarfinni pingasuni nutaani katsorsaanerit aallartissimavaat, qaammammut ataasiarlutik illoqarfiit ataa-siakkaat tikeraartarlutik. Aammattaaq inersimasut pillugit angalasartut tikeraarnerminni suliatigut ilinniarsimasunik atuartitsisarlutik.

Alliaq

2022-mi Alliap sullitassat 119-it katsorsagassanngorlugit innersuussimavai, tamannalu 2021-miit sulliatigut 40-nik amerleriannerulluni. Sullitanit taakkuninnga angutit 60 %-it missaaniippat arnallu 40 %-it mis-

saaniillutik. Ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq sullitat amerlanerpaartaat Kommuneqarfik Sermersuumeer-summata.

Alliaq 2022-mi kommunini pisortallu sullissiviini assigiinngitsuni suliatiqut ilinniarsimasunut isumasioqatigiissitsisimavoq. Tassani kommuniniit, politiiniit, Pinerluttunik Isumaginnittoqarfimmiit, Allorfimmiit il.il. ingerlataqartut peqataasimapput.

Ikiugasuarnissamut qitiusumik upalungaarsimaffik (DCK)

2022-mi DCK Upalungaarsimanermut ataatsimiititaliarsuarmi ilaasinnaanissaq pillugu sulineq aallartissimavaa², nunami ajornartoornerit eqqarsaatigalugit upalungaarsimanissaq pitsaanerusoq qulakkeernarlugu. 2022-mi DCK inunnut innarlutilinnut ulloq unnuarlun neqeroorummi ajornartoornermut atatillugu atornerqarsimavoq, pingasoriarluni orniguttarsimalluni.

Ilaqutariinni isumasioqatigiinneq

Ilaqutariinni isumasioqatigiinneq 2022-mi allineqarsimavoq kiisalu ilaqutariinni isumasioqatigiinneq pillugu pikkorissarnerit tallimanik immikkoortulik naammassisimallugu, Aasiaat illoqarfiusimalluni misiliifiusoq. Pikkorissarnerit ilaqutariinnik katsorsaavinni, Isumaginninnermut Ingerlatsivinni, Atuarfimmi meeqqanillu sullissivinni sulisunit naammassineqarsimapput.

Suliniut Meeqqat illui

Danskit aningaasanut inatsisaanni meeqqat illuisa pingasut pilersinnissaannut 2022-2024-mi piffissami suliniuteqarfiusumi aningaasanik aningaasaliisoqarsimavoq illoqarfinni Maniitsumi, Ilulissaani aamma Ta-siilami ilaqutariinnut katsorsaavinnut atasuteqartussat. Illuliorneq aallartinneqarpoq. Suliniut eqqarsaatigalugu siumukarneq kiisalu torersumik ilisimasatigut tunngaviit qulakkeernarlugit aqutsisussanik suleqatigiissitamillu pilersitsisoqarsimavoq. Suliniummi piffissap nalaani kingornalu ataqatigiinneq qulakkeernarlugu suliffimmi avataaneersunillu ingerlataqartunik suleqatigiinneq pilersinneqarsimavoq.

Aammattaq 2022-mi kalaallit nunaanni atasumik meeqqat illui pillugit najoqqutamik pilersitsinissaq aallartinneqarpoq, 18-it inorlugit ukiulinnut meeqqanut persuttaasoqartillugu atornerluisoqartillugulu kinguneqarluarnerusumik suliamik sullissinissamut nuna tamakkerlugu anguniagaqarnissamut sinaakutissanik pilersitsisussa.

Tusaannga

2022-mi Tusaannga meeqqaniit, inuusuttuniit inersimasuniillu saaffiginnissutinik 3.825-nik tigusaqarsimavoq, tamannalu 2021-mi saaffiginnissutinik 2.581-iniit annertuumik qaffariarnerulluni. Aammattaq Tusaannga ilaatigut KNR-imi takutinneqartumik filmimik ussassaarusiorsimavoq, 2022-mi ukiup affaani kingullermi qaammammut marloriarluni TikTok-imi takutinneqartartumik suliaqarsimalluni kiisalu inoqutinut attaveqaatini neqeroorut pillugu ussassaarisimalluni. Suliniutit taakku qularnanngitsumik 2021-miit 2022-mut meeqqaniit inuusuttuniillu saaffiginnissutit katillugit 101-inik qaffannerinik kinguneqarsimagunarluni.

Sullissisunut Siunnersuisarfik

Sullissisunut Siunnersuisarfik 2022-mi annerusumik ESDH-mik aqqissuussinerimik nutaamik *kommunit atulersitsinerani isumaginninnikkut sullisinermit ikorfartuisimavoq, tassaasoq Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu atugarliortut pillugit kalaallit danskillu sulineranni* kommunimi sullissisunut ikorfartuinnermut tunngasoq suliniutip 6-ip ilaa. Atulersitsinissaq sioqullugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni sullissinerup suliamut tunngasutigit imarisaanik ineriartortitsisoqarlunilu aamma pitsaassusia qulakkeerneqarsimavoq kiisalu ilitersuinerim atortussat suliarineqarsimallutik.

ESDH-mik aqqissuussinerup atulersinnissaa eqqarsaatigalugu 2022-mi aqutsinerimik allanngortitsineq pillugu pikkorissaasoqarpoq kiisalu kommunini sisamani atuisunik ilinniartitsisoqarluni. Kommunini pingasuni katillugit illoqarfinni qulini sanileqarluni ilinniartitsisoqarsimavoq. Qeqqata Kommunian, kommunimi misileraaffiusoq eqqarsaatigalugu malitseqartitsilluni naggasiisumillu sanileqarluni ilinniartitsisoqarsimavoq. Kommunini pingasuni taakkunani aqutsisunut malitseqartitsinerit internettikkut naammassineqarsimapput. Tamatumani saniatigut ESDH-mi aqqissuussami iluarsisoqarsimavoq, suliap pitsaassusianut annertuumik pingaaruteqartumik.

Sullissisunut Siunnersuisarfiup Kangaatsiamut sullissinerim ikiuinerimik ataqatigiissaarisimavoq, sulisut avataaneersut aqutagalugit. Immikkoortortap aamma kommunimi sullissisunut aamma meeqqanut inuus-

2 Kalaallit Nunaanni annaassiniarnissamut upalungaarsimaneq aamma ikuallattoornissamik qaartoornissamillu pitsaaliuinerim iliuusissat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr 14, 26 maj 2010-meersoq.

suttunullu tunngasuni aqutsisunut siunnersuinerit ilitersuinerillu eqqarsaatigalugit ingerlatsinermi suliasanik isumaginissimavoq, kiisalu meeqqanut ikiortinut (Najorti) imaarsaasimalluni.

Ilaqutariinnik paarsisartunut tunngasuni 2022-mi atorfinnik marlunnik sulisut amerlineqarput aamma ulloq 1. maj 2022-mi atorfiit marluullutik inuttalerneqarlutik. Tassani siunnersortit ilaqutariinnut paarsisartunut tunngaviusumik pikkorissarnernut nutaanut atuartitsinermi atortunik inerisaasimapput. Tunngaviusumik pikkorissarnerit pingasut naammassineqarsimapput ilaqutariinnik paarsisartut nutaat katillugit 35-t peqataallutik. Aammattaaq meeqqanut/inuusuttunut paarineqartussanut angajoqqaatut paarsisartunut pikkorissartitsisoqarsimavoq, meeqqap/inuusuttup kinguaassiutitigut atonerlugaasimasnera pillugu ilisimannittoqarluni imaluunni pasitsaassisoqarluni. Angajoqqaatut paarsisartut 14-it pikkorissarnermi tassani peqataasimapput. Ilaqutariinni paarsisartuni aamma ilaqutariinnut paarsisartunut siunnersortinut aamma meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni sullissartunut meeqqanut tapersersuisarneq pillugu inatsimmut kiisalu ilaqutariit paarsisartut pillugit nalunaarummut tunngasunik internettikkut pikkorissaasoqarsimavoq. Tamatuma saniatigut kommunimi ilaqutariinnut paarsisartunut siunnersortinut attaveqartartunut ataatsimiisitsisoqarsimavoq..

Paarisa

Inuit peqqissuunerannik suliniut Inuuneritta III 2020-2030 aallaavigalugu Paarisa sulivoq. Angajoqqaanik isumaqatigiissuteqarnissamut nunaqarfinnilu isumaqatigiissuteqarnissamut atortussanik Qeqqata Kommuni aamma SIF peqatigalugit suliaqartoqarsimavoq. Taakkunani siunertaq tassaasimavoq ataatsimoorfiusut peqqinnartut ilaalersitsisullu siuarsarniarlugit kiisalu aanngajaarniutinik atuineq pitsaaliorniarlugu angajoqqaat akisussaanerannik inissisimaneranillu nukittorsaanissaq.

Sex og Samfund suleqatigalugu Paarisa kinguaassiutitigut peqqissuunermut tunngasumik atuartitsinermi atortussanik saqqummiisimavoq. Aammattaaq Paarisap, Brugsenip, Pilersuisup aamma Pisiffiup akornanni suleqatigiinneq pitsaasunik peqqinnartumik ileqqoqarneq pillugu ilisimasanik siaruarterisoqarsimavoq kiisalu peqqinnartumik periarfissaqarnerup ajornannginnerusumik qinigassaalersillugu. Suliniutit uku 2022-mi aamma ingerlanneqarsimapput: Maligassiusiusut Takutitsinerat, Timip Aalatinnissaanut Nunani Avannarlerni Attaveqarfiit ataatsimeersuarnerat, Ataatsimoorluta Aalasma piginnaangorsaanerit, timi, tarneq anersaarlu pillugit tv-kkut aallakaatitassiaq, inuusaqartitsineq aamma kajumissutsiminik suleqataaneq pillugu isumasioqatigiinneq.

Innarluutilinnut Immikkoortortaq

2022-mi *innarluutilinnut nuna tamakkerlugu ulloq unnuarlu neqeroorutit pillugit 2022-2025-mut* periusissiamik missingersuut aamma Danmarkimi inissineqartunik eqqarsartaatsikkut kinguaarsimasunik eqqartuussaasimasut pillugit ilitersuummut missingersuut, Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu suliarineqartoq saqqummiunneqarput. Taakku saniatigut inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersumut ilitersuusiorortoqarpoq, kiisalu kommunini sullissisunut eqqarsaataasumik najoqqutassaliortoqarluni.

2022-mi ingerlatsivimmi inatsisinut tunngaviusunut tunngasumik kommunini sullissisunut aqutsisunullu pikkorissaasoqarpoq, ikiortinngortussanik pikkorissaasoqarluni kiisalu inuit innarluutillit tapersersorneqarnissaat pillugu pikkorissaasoqarluni.

Aningaasatigut anguniakkani angusanik nalilersuineq

Missingersuutit malinneqarput.

Oqartussaaffiit allanngornerat Inatsisartunilu aalajangiunneqartut politikikkut suliassanik peqqussutaasunik allatut pilersaaruisiorfiginissaannik pisariaqartitsilersimapput.

Siunissamut:

Qaammatini aprilimi aggustimilu 2021-mi annertuumik oqartussaaffinnik allannguinerit kingunerisimavaat siusinnerusukut isumaginnittoqarfimmi katersuunnerisigut sunniiveqatigiinnerit kontup pingaarnerup 30.01.01-ip iluani anguneqarsinnaajunnaarsimaneri.

2022-MUT ANINGAASALIISSUTINUT NAATSORSUUTIT ANINGAASANUT INATSIMMI KONTUNUT AGGUATAARLUGIT

Aningaasanut Inatsimmi kontut

Mio. kr.	Aningaasanut Inatsit	Illassutit aningaasal-iissutit	Aningaasaliissutit iluarsisat	Atuineq	Nuussinerni immikkoortitsinermillu allannguit	Atuinerit iluarsisat	Nikingasutit kr.-inngorlugit	Nikingasutit %-inngorlugit
01	Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	97	101	89	5	94	7	7%
10	Naalakkarsuisut Siulittaasuat	58	79	32	5	37	42	53%
12	Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia	0	14	14	0	14	0	0%
20	Aningaasaqarnermut Naligiisitaanerimullu Naalakkarsuisoqarfik	-2.399	-2.222	-2.221	-9	-2.231	9	0%
24	Akilerartarnermut Aqutsisoqarfik	-2.387	-2.389	-2.699	0	-2.699	311	-13%
30	Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkarsuisoqarfik	176	179	185	-6	179	0	0%
31	Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu Naalakkarsuisoqarfik M aamma I.	747	771	797	2	799	-29	-4%
34	Peqqissutimut Naalakkarsuisoqarfik	1.553	1.561	1.552	5	1.557	4	0%
40	Ilinniartitaanerimut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkarsuisoqarfik	1.172	1.175	1.161	-4	1.156	18	2%
50	Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkarsuisoqarfik	23	24	22	2	24	0	0%
51	Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkarsuisoqarfik	-101	-99	-104	0	-104	5	-5%
62	Nunanut Allanut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Aqutsisoqarfik	9	9	7	1	9	0	0%
64	Inuusutissarsiornermut Niuernermullu Naalakkarsuisoqarfik	116	102	94	1	95	7	6%
66	Aatsitassanut ikumattissanullu Aqutsisoqarfik	-2	-2	-3	0	-3	1	-40%
67	Aatsitassanut Inatsisinillu atuutsisinerimut Naalakkarsuisoqarfik	26	35	35	2	37	-2	-5%
70	Ineqarnermut Attaveqaqatiginnermullu Naalakkarsuisoqarfik	18	18	6	10	17	1	4%
72	Inissiat	227	227	229	0	229	-2	-1%
73	Nunalerinnerimut Imminullu Pilersornerimut Nukissiuuteqarneq Avatangisillu	27	48	43	1	44	4	9%
77	Pinnagortitaq Avatangisillu	98	101	125	-24	101	0	0%
80	Sanaartornerimut tunngasut	63	55	48	0	48	7	12%
82	Sanaartornerimut, IT-qarnermi atorlut	11	11	11	0	11	0	0%
83	Sanaartornerimut, Inunnik Isumaginninnerimut	25	20	20	0	20	0	0%
84	Sanaartornerimut, Kultureqarneq aamma Ilinniartitaaneq	102	102	102	0	102	0	0%
85	Sanaartornerimut, Inuusutissarsiornerimut	0	7	7	0	7	0	0%
86	Sanaartornerimut, Peqqinnissaqarfik	51	62	62	0	62	0	0%
87	Sanaartornerimut, Inissiat, Attaveqaatit aamma Immikkut siunertat	72	69	69	0	69	0	0%
89	Sanaartornerimut inissianullu taarsigassarsititsisarneq	201	203	203	0	203	0	0%
Aningaasanut Inatsimmi kontuniittut katillugit		-18	259	-114	-9	-123	382	0%

2022-MI ANINGAASALIISSUTINI ANGUSAT SIUNERTANUT AGGUATAARLUGIT

Mio. kr.	2022 Naatsor- suutit	2022 Missinger- suutit	2022 Nikingassut
Isertitat			
Akilaraarutit akitsuutillu	-2.868	-2.578	-290
Pisortat oqartussaaffeqarfiinit nuussinerit	-4.416	-4.407	-9
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	-10	-10	0
Inuussutissarsiutit ineriartortitsinerit	-232	-191	-41
Pilersuineq	-220	-220	-1
Allaffissorneq	118	130	-12
Isertitat	-7.628	-7.276	-353
Ingerlatsinermit aningaasartuutit			
Akilaraarutit akitsuutillu	81	84	-4
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerlu	111	103	8
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	404	446	-41
Inuussutissarsiutit ineriartortitsinerit	88	143	-55
Isumaginninnermi siunertat	88	121	-33
Peqqinneq	1.517	1.516	0
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	106	91	15
Sunnigiffik, kulturi upperisarlul.	97	96	1
Attaveqaasersuutit	18	20	-2
Pilersuineq	16	16	0
Nunanut allanut sullissiveqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	45	22	23
Allaffissorneq	531	464	67
Siunertat allat	1	1	0
Ingerlatsinermit aningaasartuutit	3.103	3.124	-21
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut			
Akilaraarutit akitsuutillu	86	86	0
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	356	359	-3
Isumaginninnermi siunertat	660	610	50
Peqqinneq	41	54	-13
Allaffissorneq	9	8	1
Siunertat allat	2	2	0
Aningaasartuutit inatsisitigut pisussaaffiusut	1.153	1.118	35
Tapiissutit			
Pisortat oqartussaaffiisa akornanni nuussinerit	1.617	1.619	-2
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataanerlu	26	26	0
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	113	117	-4
Inuussutissarsiutit ineriartortitsinerit	284	284	0
Isumaginninnermi siunertat	123	103	20
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	16	17	-2
Sunnigiffik, kulturi upperisarlul.	182	183	-1
Attaveqaasersuutit	74	74	0
Pilersuineq	266	316	-51

Nunanut allanut sullissivimmi/nunani tamalaani sammisat	6	26	-20
Allaffissorpeq	21	0	21
Siunertat allat	0	-3	3
Tapiissutit	2.727	2.764	-37
Sanaartornermi aningaasartuutit			
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	100	100	0
Inuusutissarsiutinik ineriartortitsinerit	7	7	0
Isumaginninnermi siunertat	26	11	14
Peqqinneq	62	62	0
Teknikimut, avatangiisinut pilersaarusiornermullu tunngasut	55	55	0
Sunnigiffik, kulturi upperisarlut	4	4	0
Attaveqaasersuutit	56	56	0
Pilersuineq	208	208	0
Siunertat allat	5	26	-21
Sanaartornermi aningaasartuutit	522	529	-7
IST-imi ANGUSAT	-123	259	-382
IS-imi ANGUSAT	-113	269	-382

ANGUSAT NALUNAARSORNEQARNERI, 2022

Oqaaseqaat		2021	2022
	Mio. kr.		
	Akileraarutitigut isertitat	-1.283	-1.473
	Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutinik Aningaasaateqarfimmut nuussat	29	66
	Nioqqutissanut, sullissinernut nukissanullu akitsuutit	-1.226	-1.389
1	Tapiissutit naligiissaarinerlu	-4.148	-4.396
	Akileraarutinit, akitsuutinit nuussinernillu isertitat katillugit	-6.628	-7.192
	Akiliutinit isertitat	-198	-222
	Nioqqutissanik kiffartuussinernillu tuniniaanermi isertitat	-498	-539
	Isertitat allat	-61	-92
	Isertitat allat katillugit	-757	-853
2	Pissarsiassanik nalikillilineq	94	88
	Isertitat katillugit	-7.291	-7.957
	Innuttaasunut nuussinernit inatsisitigut maleruagassiukkat	179	161
	Innuttaasunut nuussinernut inatsisitigut maleruagassiukkanut utertinneqartut	600	645
	Inatsisitigut aaqqiissutit nuunneqarnerinut ilanngaatisat ilanngaatigereerlugit aningaasartuutit	779	806
	Suliassat naammassinissaanut toqqaannartumik aningaasartuutit	561	621
	Ukiut arfineq-pingasut angullugit	255	133
3	Suliffeqarfimmut peqatigiiffinnullu tapiissutit	1.093	1.197
4	Kommuninut tapiissutit	1.530	1.617
	Aningaasartuutit tapiissutillu atuisunit aamma suliassanik allannorartunit pilersinneqartartut	3.439	3.568
	Atuisunut toqqaannartumik aningaasartuutit katillugit	4.218	4.374
5,6,7	Sulisunut taartaasartunullu aningaasartuutit	2.460	2.540
7	Allaffinni sulisunut aningaasartuutit ataatsimullu aningaasartuutit allat	83	83
	IT-mut data-mullu aningaasartuutit	193	196
	Atortunut, pequtinut il.il. aningaasartuutit	53	59
	Atortorissaarutinut assakaasulinnut, angallatinut timmisartunullu aningaasartuutit	31	67
	Illunut, nunaminertanut aqqusinernullu aningaasartuutit	305	269
	Isumalluutitut aningaasartuutit katillugit	3.125	3.214
	Innuttaasumut aningaasartuutit katillugit	7.343	7.588
	Sanaartornermi isertitat	0	0
	Sanaartukkatigut aningaasartuutit (sanaartukkanut aningaasaliissu- tit ingerlatsinermut tunngasut)	445	467
	Aningaasaliinernut aningaasaliissutit sioqullugit angusat	497	98
	Aningaasaliinikkut isertitat	-398	-433

	Aningaasaliinikkut aningaasartuutit	13	148
	Ukiunut kingusinnerusunut nuussinissat sioqqullugit angusat	112	-187
	Atuinerussutinik/atuinikinnerussutinik nuussinirit	-10	-9
	UKIUMI ANGUSAT	102	-196
	Suliffeqarfinni aningaasaliinerit	252	275
	Taakkunangga piffissamut ungasinnerusumut aningaasaliinernut aningaasaateqarfimmiit aningaasaliinerit	-137	-151
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerni nikinganerit	-27	-16
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerni nikinganerit	-50	-35
8	IST-imi ANGUSAT	140	-123
9	Atuisunit aningaasalersorneqartumik taarsigassarsiat kingumut nuunneqarnerat	10	10
	IS-imi ANGUSAT	150	-113

KILLIFFINNUT OQIMAAQATIGIISSITSINEQ, 31. DEC. 2022

Oqaaseqaat	Mio. kr.	2021	2022
10	Piginnittut pissarsiassat	4.867	5.142
11	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	1.865	1.849
12	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	609	579
13	Allanut taarsigassarsititsineq	5	0
	Sanaartornermi aningaasalersuinikkut pigisat nalillit	7.346	7.570
24	Sanaartukkanik pigisat	7.346	7.570
	Innuttaasunit suliffeqarfinniillu pissarsiassat	870	993
	Kommunini pissarsiassat	127	75
15	Suliffeqarfinnit pigisat pissarsiassat	74	22
	Nunanit allanit pissarsiassat	30	41
	Pissarsiassat allat	23	6
	Nalunaakkat piffissamut killilikkat	84	93
	Pissarsiassat katillugit	1.208	1.230
	Pappiaqqat nalillit	744	672
	Aningaasaatit tigorianaanaat	420	416
15	Pappiaqqat nalillit aningaasallu tigorianaanaat katillugit	1.164	1.088
	Kaaviiartitsinermi pigisat nalillit	2.372	2.318
	PIGISAT NALILLIT KATILLUGIT	9.718	9.888
	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup aallartinnerani	7.228	7.126
	Ukiumi angusat toqqaannartumik nammineq aningaasaatinut nalunaarsorneri	0	-17
	Ukiumi angusat angusanut naatsorsuinerneersut	-102	196
16	Nammineerluni aningaasaatit - ukiup naanerani	7.126	7.305
17	Sanaartornermut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik	1.000	937
18	Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqarnisamut Aningaasaateqarfik	160	243
19	Aatsitassarsiornermi Aningaasaateqarfik	8	8
20	Avatangiisinut aningaasaateqarfik	43	19
21	Ukiut akornanni nuussinerit allat	125	161
	Immikkoortitsinerit katillugit	1.336	1.368
	Nunanit allanit taarsigassarsiat	95	71
22	Akiitsut sivisuumik taasersugassat katillugit	95	71
	Innuttaasunut suliffeqarfinnullu akiitsut	119	123
	Kommuninut akiitsut	7	23
	Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut akiitsut	120	104
	Nunanut allanut akiitsut	165	139
	Akiitsut allat	133	124

Nalunaakkat piffissamut killilikkat	617	631
Akiitsut piffissami sivikitsumi akilersugassat katillugit	1.161	1.144
Akiitsut katillugit	1.256	1.215
AKILIGASSAT KATILLUGIT	9.718	9.888

AKILIISINNAASSUTSIMIK NAATSORSUINERIT, 2021-22

Mio. kr.	2021	2022
INGERLATSINERMI ANGUSAT	-102	196
Sanaartornermut aningaasaliissutinik aningaasartuutitut nalunaarsukkanik kingumut nuussineq	445	467
Pisassat isumakkeerneqartut kingumut nuunnerat	94	88
Pisassani nikerarnerit	-7	-110
Akiitsuni piaartumik taarsersugassani nikerarnerit	196	-17
Ingerlatsinermi akiliisinnaassuseqarneq	626	624
Ukiumi sanaartornermut aningaasaliissutit ingerlatsinermit nalunaarsukkat	-445	-467
Suliffeqarfinnut attuumassutilinnut taarsigassarsititsinerit	27	16
Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsititsinerit	50	35
Piginnittutut agguagarsiassat takkuttut	-252	-275
Aningaasaliissutinit akiliisinnaassuseqarneq	-620	-691
Namineerluni aningaasaatinut toqqaannartumik nikerarnerit	0	-17
Immikkoortitsinerni nikerarnerit	-65	32
Namineerluni aningaasaatinut nikerarnerit Illikartitallu	-65	15
Akiitsut piffissami sivisuumi akilersugassat	-24	-24
Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq	-24	-24
UKIUMI UNINNGASUUTEQARNERNUT SUNNIUTIT	-83	-76
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	1.248	1.164
Ukiup naanerani uninngasuutit	1.164	1.088

NALUNAARSUKKAT

1 TAPIISSUTIT NALIMMASSAANERILLU

Mio. kr.	2020	2021	2022
Nuussinerit Qallunaat Naalagaaffianit isertitat			
Naalagaaffimmit ataatsimoortumik tapiissutit	-3.911	-3.943	-3.986
Nationalbankenip sinneqartoorutaanit pissarsiassat	-	-	-
Mittarfiliortiternernut nukittunerusumillu inuussutissarsiuti-tigtut suleqatigiinnissamut naalagaaffiup tapiinera	-	-	-
Danske Spil A/S-imi kaaviiartitsinermit pissarsiassai.	-37	-37	-38
Isertitat nuunneqartut allat	-2	-	-
Katillugit	-3.950	-3.980	-4.024
EU-mit nuussinernit isertitat			
EU-mik suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut	-245	-45	-223
Aalisarneq pillugu EU-mik isumaqatigiissutit	-114	-123	-149
Katillugit	-359	-168	-372
Danmarkimit EU-millu nussinerit katillugit	-4.309	-4.148	-4.396

2 PISASSAT NAAMMASSINEQARNERI

Mio. kr.	2020	2021	2022
Ukiup aallartinnerani annaasat iluarsiihfiginissaannut immik-koortitat	-342	-274	-348
Ukiumut nalikilliliinerit	152	20	50
Ukiup naalernerani annaasat iluarsiihfiginissaannut immik-koortitat	274	348	386
Pissarsiassanik nalikilliliinerit katillugit	84	94	88

3 PEQATIGIIFFINNUT SULIFFEQARFINNULLU TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2020	2021	2022
Naalakkersuisoqarneq tamallu oqartussaaqataaernerat	18	20	24
Ineriartortitsineq ilinniartitaanerlu	205	234	258
Inuussutissarsiutinik ineriartortitsinerit	181	102	141
Isumaginninnermi siunertat	102	122	131
Peqqinneq	224	3	1
Teknikumut, avatangiisinut pilersaarusionermullu tunngasut	1	29	40
Sunngiffik, kulturi upperisarlu	160	170	181
Attaveqaasersuutit	85	95	94
Pilersuineq	268	263	275
Nunanut allanut sullissimeqarfik/Nunani tamalaani ingerlatat	12	6	6
Allaffissorneq	21	49	46
Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu tapiissutit katillugit	1.276	1.093	1.197

4 KOMMUNINUT TAPIISSUTIT

Mio. kr.	2020	2021	2022
Kommuni Kujalleq	229	236	248
Kommuneqarfik Sermersooq	441	449	488
Qeqqata Kommunian	280	289	301
Kommune Qeqertalik	229	228	231
Avannaata Kommunian,	321	328	349
Kommuninut tapiissutit katillugit	1.500	1.530	1.617

**5 SULISUNUT, NUTSERISUNUT/OQALUTSINUT
TAARTAASARTUNULLU ANINGAASARTUUTIT**

Mio. kr.	2020	2021	2022
Akissarsiat katillugit	2.043	2.122	2.118
Sulisut amerlassusaat	7.444	7.576	7.706
Ukioq naallugu suliffiit	4.130	4.176	4.126
Ukioq naallugu sulinermut akissarsiat agguaqatigiissillugu, t.kr.-ninut	495	508	513
Akissarsiaqartitsinermut katillugit ajunngitsorsiassat ukununnga:			
Inatsisartuni ilaasortat *			24
Naalakkersuisuni ilaasortat			12
Namminersorlutik Oqartussani naalakkersuisoqarfinni pisor- tat			14

* Inatsisartuni ilaasortanut ilaasortaanermusiani ilaapput ilaasortaajunnaarnermusiat pen-
sionisiallu.

6 SIUNNERSORTINUT ANINGAASARTUUTIT

Mio. kr.	2020	2021	2022
Eqqartuussissuserisoq	11	7	10
Ingeniørit	1	2	0
Illussanik titartaasartoq	7	6	0
Oqalutsit	15	15	14
Sanatitsisunut siunnersorteqarneq	3	1	0
Sanaartugassanik suliassinneqartartut sanasullu	30	39	5
Taartaasunut aningaasartuutit	22	25	42
Taartaasartunut angalanermut aningaasartuutit	-	-	1
Siunnersortit suliatigut ilisimasallit	51	49	50
Siunnersortinut suliatigut ilisimasalinnut angalanermut aningaasartuutit	2	1	3
Siunnersortit allaffissornermik suliallit	5	8	8
Qarasaasianut siunnersorteqarneq	35	36	44
Siunnersortit allat	93	87	83
Siunnersortinut allanut angalanermut aningaasartuutit	2	2	2
Siunnersortinut aningaasartuutit katillugit	277	278	262

**7 ANGALANERNUT ILASSINNINNERNULLU ANINGAASAR-
TUUTIT**

	2020	2021	2022
Sulinermut atatillugu angalasarnerit	35	42	54
Sulinngiffeqarnermi akiliunneqarluni angalaneq	2	2	3
Tunissutit nerisitsinerillu (Illassinninnerni)	2	2	2
Angalanernut, ilassinninnernulu aningaasartuutit katillugit	39	46	59

8 IST

Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu
pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersumi §18 imm.
3 naapertorlugu nunatta karsiata naatsorsuutaanit sinneqartoorutit, Inatsisar-
tut nunatta karsiata naatsorsuutaanik akuersinerisa kingunitsianngua pjaar-
nerpaamik Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissuteqar-
nissamut Aningaasaateqarfimmut nuunneqartussaapput.

**9 ATUISUNIT ANINGAASALERSORNEQARTUMIK
TAARSIGASSARSIANIK KINGUMUT NUUSSINEQ**

Mio. kr.	2020	2021	2022
Sanaartornermut taarsigassarsiarititat Nukissiorfiit	-233	60	60
Nukissiorfinnut nunagissaanissamut taarsigassarsiarititat	-	-	-
Nukissiorfinni sanaartugassanut taarsigassarsianut akilersuutit	-70	-70	-70
Kommuninut taarsigassarsisitsinerit	-	-	-
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsiat katillugit	-303	-10	-10

10 PIGINNEQATAASSUTIT

Mio. kr.	Piginneqataassutit %-inngorlugit	Ukiup aallartinnerani	Pisineq/ tunisineq	Ukiup naanerani *)	Namineq pigisat nalillit **)
KNI A/S	100	613	0	613	1.535
Royal Greenland A/S	100	1.249	0	1.249	1.797
Tusass A/S	100	310	0	310	1.198
Royal Arctic Line A/S	100	125	0	125	686
INI A/S	100	33	0	33	71
Visit Greenland A/S	100	15	0	15	5
Great Greenland A/S	100	135	0	135	20
Greenland Holding A/S	100	110	0	110	394
Greenland Oil Spill Response A/S	100	0	0	0	11
NunaOil A/S	100	102	0	102	6
Air Greenland A/S	100	475	0	475	648
Illuut A/S	100	0	0	0	231
Sikuki Nuuk Harbour A/S	100	70	0	70	138
Kalaallit Airports Holding A/S	100	1.630	275	1.905	1.532
Piginneqataassutit katillugit		4.867	275	5.142	8.272

- 1) Illut A/S ullormi 22. december 2009 pilersinneqarpoq pigisanik nalilinnik akiliuteqarnikkut.
- 2) Ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik nalinga ingerlatseqatigiiffiup 2021-mut ukiumoortumik naatsorsuutai naapertorlugit naatsorsorneqarsimavoq, tamatumunngalu 2022-mut ukiumoortumik naatsorsuutit suli pigineqannginnerat pissutaavoq.
- 3) 2022-mi 252 mio. kr.-inik amerlanernik aallarniutissatut aningaasaliisoqarsimavoq. Kalaallit Airports Holding A/S-imut ingerlatseqatigiiffimmi 2,1 mia. kr.-nit angullugit ataatsimut aallarniutaasumik aningaasaliinissap inissinnissaanut ilaasumik.
- 4) Namminersorlutik Oqartussat 2022-mi piginneqataassutiminniit pissarsianik 214,5 mio. kr.-inik tigusaqarsimapput. Tusass A/S 87,6 mio. kr.-inik tunniussaqaarsimavoq, Royal Greenland A/S 112,9 mio. kr.-inik tunniussaqaarsimavoq, KNI A/S 11,5 mio. kr.-inik tunniussaqaarsimavoq, Royal Arctic Line A/S-ilu 2,6 mio. kr.-inik tunniussaqaarsimalluni.

*) Pissarsiarinninnermi naligitinneqartoq atorlugu ingerlatseqatigiiffiit naatsorsuutitut ilanngunneqarput.

**) Suliffeqarfiup namminerisamik nalingata nalilersornerani ingerlatseqatigiiffiit 2021-mut ukiumoortumik naatsorsuutaat tunngaviupput, taakkulu ingerlatseqatigiiffiup namminerisamik aningaasaatai Namminersorlutik Oqartussat piginneqataassutaannut naapertuuttumik kisitsinnermi atorneqarput.

**11 SULIFFEQARFINNUT ATTUUMASSUTILINNUT
TAARSIGASSARSITITSINERIT**

Mio. kr.	2020	2021	2022
Nukissiorfiit	1.628	1.618	1.608
Sikuki Nuuk Harbour A/S ¹⁾	132	115	109
Kalaallit Airports International A/S	132	132	132
Suliffeqarfinnut taarsigassarsiaritit katillugit	1.892	1.865	1.849

1) Erniaritinneqartut akiligassavinnut 2021-p naanissaa tikillugu ilanngunneqassapput.

**12 INNUTTAASUNUT SULIFFEQARFINNUT
AARSIGASSARSARITINNEQARTUT**

Mio. kr.	2020	2021	2022
a) Nammineq inissamat aningaasaliinerit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	484	405	351
Ukiumi nikerarnerit			
Akilersuut	0	0	0
Ernialiinerit	0	0	0
Erniat akilerneqarsimasut	0	0	0
Taarsigassarsiat isumakkeerneqartut nalikilliliiffiqineqartullu	-20	-11	-5
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	-59	-43	-22
Regulering	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-79	-54	-27
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	405	351	324
Taakkunanga neriorsuutit	26	2	0

Taarsigassarsiaritit taakku 324 mio. koruuniusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat 1.121 mio. koruuninik nalilinnik ernialersugassaangitsunik akilersugassaangitsunillu taarsigassarsitsisimapput, taakkunanga 774 mio. kr.-it Illuut A/S-imut taarsigassarsitutigineqarlutik.

b) Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsitsinerit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	108	78	81
Ukiumi nikerarnerit			
Illut utertillugit tunniunneqarsimasut	-3	0	0
Erniat	5	4	4
Tapiissutit	-4	-3	-3
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-2	-2
Sullissinerit akilerneqarsimasut	-9	-6	-5
Akit allangorarneranni annaasat/ iluanaarutit	4	1	0
Ilanngaaseereerluni taarsigassarsititsinerit	0	0	0
Annaasaqarsinnaanissamat immikkoortit	3	-1	0
Nalikilliliinerit	-23	10	0
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-30	-3	-6
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	78	81	75

Taarsigassarsiaritit taaneqartut taakku 75 mio. kr.-iusut saniatigut Namminersorlutik Oqartussat erniaqaratillu taarsersugassaangitsunik 179 mio. kr. nalinginut namminersortunut taarsigassarsitsinikuupput.

Ineqarnermut tapersiissuteqartarnermi taarsigassarsiaritit katillugit	2020	2021	2022
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	592	483	432

Ukiumi nikerarnerit	-109	-51	-33
Ukiup naanerani Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiarititat	483	432	399

TAARSIGASSARSARIKITITAT ALLAT

Mio. kr.	2020	2021	2022
a) ESU-mit taarsigassarsiat			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	96	96	99
Ukiumi nikerarnerit			
Erniat	2	3	2
Erniat akilerneqarsimasut	-2	-2	-1
Akilersuut	-10	-7	-7
Nalikilliliinerit	0	0	0
Ilangaaseereerluni taarsigassarsitsinerit	10	9	11
Iluarsiissutit	-	-	-
Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	3	5
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	96	99	104
Taakkunanga neriorsuutit	1	4	1

Namminersorlutik Oqartussat aalisarnermut, piniarnermut nunalerinermullu taarsigassarsianik ernialersukkanik aamma ernialersugaanngitsunik akilersugassaannngitsunillu taarsigassarsititsisarput. 2022-p naalernerani taarsigassarsiat ernialersukkat 573-it aamma taarsigassarsiat ernialersugaanngitsut akilersugaanngitsut 350-it pigineqarput, taakkulu 51 mio. kr.-inut naapertuupput. Nerukkaatissat il. il. qularnaveeqquissiutaannut Namminersorlutik Oqartussat akiliutaat taarsigassarsianut allannngortinneqarsimapput, tamatumalu kingorna akilersorneqartussanngorlutik.

b) Ilinniarnermut atatillugu taarsigassarsiat

Mio. kr.	2020	2021	2022
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	81	79	78
Ukiumi nikerarnerit			
Taarsigassarsiarititat	14	14	12
Erniat	1	1	1
Akilersuut	-10	-11	-10
Nalikilliliinerit	-7	-5	-5
Ukiumi nikerarnerit katillugit	-2	-1	-2
Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	79	78	76
Taarsigassarsiarititat allat katillugit			
Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	177	175	177
Ukiumi nikerarnerit	-2	2	3
Ukiup naanerani taarsigassarsiarititat allat	175	177	180

Innuttaasunut suliffeqarfinnullu taarsigassarsiaritinneqartut katillugit

Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	769	658	609
Ukiumi nikerarnerit	-111	-49	-30
Ukiup naanerani taarsigassarsiarititat allat	658	609	579

13	ALLANUT TAARSIGASSARSITITSINERIT					
	Taarsigassarsitsinerit ukiup aallartinnerani	5	5	5		
	Ukiumi nikerarnerit					
	Taarsigassarsiarititat	0	0	0		
	Akiitsunik isumakkeerinnineq	0	0	-5		
	Ukiumi nikerarnerit katillugit	0	0	0		
	Taarsigassarsitsinerit ukiup naanerani	5	5	0		
14	SULIFFEQARFINNIT ATTUUMASSUTILINNIT PISSARSIASSAT					
	Mio. kr.	2020	2021	2022		
	Nukissiorfiit	0	0	15		
	Mittarfeqarfiit	107	74	7		
	Suliffeqarfinnut akiligassat katillugit	107	74	22		
15	PAPPIAQQAT NALILLIT ANINGAASALLU UNINNGASUUTIT					
	Mio. kr.	2020	2021	2022		
	Aningaaserivinni karsimilu uninngasuutit:	708	420	416		
	Pappiaqqat nalillit, pissarsiarinerani akiusoq	540	744	672		
	<i>Allassimasutut nalinga</i>	521	720	661		
	<i>Pappiaqqanik niueqatigiiffimmi naligititat 31.12-imi</i>	541	733	614		
	Aningaasat uninngasuutit katillugit	1.248	1.164	1.088		
16	NAMMINERISAMIK ANINGAASAATIT					
	Mio. kr.	2020	2021	2022		
	Ukiup aallartinnerani	7.532	7.228	7.126		
	INI-p taarsigassarsiarititaasa aaqqiiffigineri	3	0	0		
	IST 2018 Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliissutinik Aningaasaateqarfimmut nuussat	-115	-137	-168		
	Kalaallit Airports-imut aningaasaliinissanut Siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aningaasaliinernut Aningaasaateqarfimmit atorpeqartut	0	137	151		
	Ukiumi ingerlatsinerimi angusat	-192	-102	196		
	Ukiup naanerani	7.228	7.126	7.305		
17	SANAARTUGASSANUT ILUARSAGASSANULLU ANINGAASAATEQARFIK 2022					
	Mio. kr.	Ukiup aallartinnerani	Aningaasaliissutit	Atuineq	Allanngortinneqartut	Naanerani
	Sanaartukkat	1.000	474	-530	-56	944
	Sanaartornermi pilersaarutitut inaarutaasumik naatsorsuutit	-	-7	-	-7	-7
	Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik katillugit	1.000	467	-530	-63	937

18 PIFFISSAQ UNGASINNERUSOQ EQQARSAATIGALUGU ANINGAASALIINISSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2020	2021	2022
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	0	131	160
2020-mi IST-mut nuussat	115	137	168
Ukiumi akileraarfiusumi 2019-imi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	4	0	0
Ukiuni akileraarfiusuni 2016-2020-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut	12	-6	1
Ukiumi akileraarfiusumi 2021-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut		35	7
Ukiumi akileraarfiusumi 2022-mi akileraarutitigut isertitat tamarmiusut immikkut ittut			58
Kalaallit Airports Holding A/S-imut aningaasaliineq		-137	-151
Ukiup naanerani uninngasuutit	131	160	243

Mittarfiliortiternernut killiffik pillugu sukumiinerusumik nassuiaammut tunngatillugu Kalaallit Airports Holding A/S-imut ukiumoortumik nalunaarusiaq innersuussutigineqassaaq.

19 AATSITASSANUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2020	2021	2022
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	0	8	8
Aatsitassanut aningaasaateqarfimmut aningaasaliineq	8	0	0
Ukiup naanerani uninngasuutit	8	8	8

20 AVATANGIISINUT ANINGAASAATEQARFIK

Mio. kr.	2020	2021	2022
Ukiup aallartinnerani uninngasuutit	48	55	43
Isertitat	15	16	16
Aningaasartuutit	-8	-28	-40
Ukiup naanerani uninngasuutit	55	43	19

Aningaasaateqarfimmi suliarineqartut pillugit sukumiinerusumik nassuiaammut Avatangiisinut Aningaasaateqarfik pillugu ukiumoortumik Nalunaarut innersuussutigineqarpoq.

21 UKIUT AKORNANNI NUUSSINERIT ALLAT

	Ukiup aallartinnerani	Allanngortinneqartut	Ukiup naanerani
Inatsisartut Siulittaasoqarfiat	2	5	7
Naalakkersuisut Siulittaasuat	10	5	15
Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu	-8	12	4
Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu	18	-6	12
Isumaginninnermut Suliffeqarnermullu il.il.	5	2	7
Peqqinneq	14	5	19
Ilinniartitaaneq, Kultureqarneq, Timersorneq Ilageeqarnerlu	18	-5	13
Aalisarneq Piniarnerlu	19	2	21
Nunanut Allanut, Inuusutissarsiornermut Niuernermullu	3	3	6
Aatsitassat Inatsiseqartitsinerlu	8	1	9
Inissiaqarnermut Attaveqaatillu	34	11	45
Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiutitut Avatangiisinullu	0	1	1
Pinngortitaq avatangiisillu	2	0	2
Immikkoortitat katillugit	125	36	161

22 AKIITSUT SIVISUUMIK AKILERSUGASSAT

Mio. kr.	2020	2021	2022
Akiitsut sivilisuumik taarsersugassat ukiup aallartinnerani	143	119	95
Ukiumi akilersorneqartut	-24	-24	-24
Akiitsut sivilisuumik taarsersugassat ukiup naalernerani	119	95	71

23 AATSITASSANIT ISERTITAT

Mio. kr.	2020	2021	2022
Ukiup aallartinnerani isertitanut nassuiaanerit naapertorlugit isertinneqartut	8	8	8
Akuersissutiviit naapertorlugit isertinneqartut	0	0	0
Kalaallit Nunaanni akileraarusuinikkut isertinneqartut	0	0	0
Ingerlatseqatigiiffinni il.il. piginneqataassutinit isertinneqartut	0	0	0
Kalaallit Nunaanni pissarsianut akileraarusiisarnermi isertinneqartut	0	0	0
Isertitanut nassuiaaneq naapertorlugu ukiup naalernerani isertinneqartut tamarmiusut	8	8	8

Aatsitassat aqutigalugit isertinneqartut Namminersorlutik Oqartussat pillugit Inatsit (namminersornermut inatsit) nr. 473, 12. juni 2009-meersumi kapitel 3 naapertorlugu naatsorsorneqarput. Malugeqquneqarpoq 2022-mut tunngatillugu Kalaallit Nunaanni akileraarusiisarnermut tunngatillugu isertitat aatsaat august 2023-mi naatsorsorneqarsinnaammata. Taamaammat isertitat tamakku Nunatta Naatsorsuutaannut aappaagu aatsaat ukiumoortumik allakkiami tullermi ilanngunneqassapput.

24 SANAAORTORNERMI PIGISAT

Sanaartornermi atortutigut pigisat 0 kr.-inik nalilerneqarsimapput, tak. naatsorsuusionermi tunngavissat.

Namminersorlutik Oqartussat illuutiniq sanaartukkanillu arlalissuarnik pigisaqarpoq, taakku 31.12..2022-mi pisiareqqinneqarnerini ataatsimut 14,3 mia. kr.-inut nalilerneqarsimallutik. Illut sanaartukkallu suliffeqarfinni namminersortuutitani inissinneqarsimasut ataatsimut piseqqinnerup nalinganut 6,2 mia. kr.-inut ilanngunneqarsimapput.

Ukiunut sisamanut tulluuttunut aserfallatsaaliuinissamut pitsanngorsaanissamullu aningaasartuutiniq pisariaqartitsisoqalersinnaaneraniq missiliuussinermut tunngatillugu 2023-mi Nuna tamakkerlugu pilersaarusiorneq pillugu nassuiaat innersuutigineqarpoq, tassani Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu aserfallatsaaliuineri aningaasaleeqqinnissamullu kinguaattoorutit oqaluuserineqarput.

PISUSSA AFFIORATARSINNAASUT

Nunatta Karsia ulloq 31. december 2022 aallartiffigalugu imatut akiliussiniarluni neriorsuutiniq qularnaveeqqusiinernillu tunniussisimavoq:

Grønlandsbanken A/S-imut, Bank Nordik A/S-imut aamma Vestnorden Fonden-imut qularnaveeqqusiissuutiniq qularnaveeqqusiinernillu tunniussisoqarsimavoq. Qularnaveeqqusiissutiniq tunniunneqartunut taarsigassarsisimasuniit sillimasiissutaasunik assigiinngitsunik tigusaqartoqarsimavoq.

2012 tikillugu nunami inuussutissarsiortut taarsigassarsiaannut qularnaveeqqusiisoqartarpoq, taamatuttaaq takornariartitsinermik inuussutissarsiutilinnut aamma nunami inuussutissarsiutilinnut inuussutissarsiutiniq siuarsaanermut. Taarsigassarsiarpassuarnut qularnaveeqqusiisoqartarpoq taamatuttaaq ilaatigut suliffeqarfinnut namminersortut pigisaannut, angallatit atorlugit suliffeqarfinnut, sanaartornermik suliallit suliffeqarfiutaannut, cafee-nut allanullu. Taarsigassarsianut sivisunerpaamik ukiut 10-t akilersugassanut qularnaveeqqusiisoqarsinnaasarsimavoq. 2022-mi taarsigassarsianut sinneruttunut akiitsut sinneruttut 0,4 mio. kr.-it missaanniipput.

Namminersorlutik Oqartussat ukiup ataasiinnaap ingerlanerani nunalerinermik inuussutissarsiutilinnut nerukkaatissanik suliareriigaanngitsunik pisinissanut qularnaveeqqusiinnaapput, taakkulu ukiup nikinnerani nutarterneqartarput. Grønlandsbankenimut qularnaveeqqusiinerit 0,1 mio. kr.-inik nalillit tunniunneqarsimapput.

Grønlandsbankenimut Namminersorlutik Oqartussat aqutugalugit ilinniartut taarsigassarsiaannut katilugit 0,1 mio. kr.-inik qularnaveeqqusiisoqarsimavoq. Grønlandsbankenip ilinniartunut taarsigassarsiat Namminersorlutik Oqartussat sinnerlugit aqutsineranut atatillugu tamatumunnga 76,0 mio. kr.-inik sillimasiinissamut immikkoortitsisoqarsimavoq. Aningaasat aningaasanut taarsigassarsiaritinneqartunut naapertuupput.

Grønlandsbanken A/S-imi aningaasanik pilersuinissamut akiligassarsisinnaatitsisoqarpoq KNI Pilersuisoq A/S-mut 45 mio. kr.-inik. Tamakku qaavisigut periarfissaqarpoq, taamaasiornissamut pisariaqartitsisoqarsappat sulit 7 mio. kr.-inik atugassiisoqarsinnaavoq.

Namminersorlutik Oqartussat suliasarivaat Kalaallit Nunaani Landsrådimut, Inatsisartunut aamma Naalakkersuisunut sivisuumik ilaasortaasimasunut soraarnerussutisiaqartitsinissamut pisussaaffik.

Ingerlatseqatigiiffiit namminersortitat arlallit aamma KNR nunatta karsianit aningaasatigut atuisinnaati-taanerat Namminersorlutik Oqartussanit piginnaatitsissutigineqarsimavoq. Aningaasanut inatsimmi konto llanngaasariikkanik ernialiussat naapertorlugu aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussani tigusiinnaati-taaneq takuneqarsinnaavoq.

Ingerlatseqatigiiffinnut namminersortitanut tunngatillugu pisussaaffittut isumaqatigiissutaasimasut pil-lugit, innersuussisoqassaaq naatsorsuutiniq immikkut ittumik saqqummiunneqartunut.

Namminersorlutik Oqartussat illunik ininillu ingerlatsinermut utaqqiisaasumillu ineqartitsinissamut ator-tussanik 300-it missaannik amerlatigisunik attartornissanik isumaqatigiissusiornikuupput. Attartuiun-naarnissamut piffissaq amerlanertigut qaammatiniq pingasuniit ukiunut pingasunut allanngorartarpoq, ki-siannili sanaartornernut nutaanut attartuiunnaarnissamut kalerriinissaq sivisunerusinnaavoq. Siunissami attartuinerit isumaqatigiissutiniq aningaasartuutissat naatsorsorneqanngillat.

Namminersorlutik Oqartussat illunik sanaartornissaq pillugu pilersuisunik isumaqatigiissusiorsimavoq, sanaartornerlu taamaallaat unitsinneqarsinnaalluni Namminersorlutik Oqartussanut annaasaqaataasumik.

NAATSORSUUSERINERMI SULERIAASEQ ATORNEQARTOQ

ATAATSIMUT ISIGALUGU

Nunatta Karsiata naatsorsuutaanni Inatsisartut aningaasaliissutaattaq tamarmik ilaapput. Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaat nr. 26, 28. november 2016-imeersoq aamma Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuuseriveqarnerat il. il. pillugit nalunaarut nr. 6, 20 januar 2022-meersoq naapertorlugit naatsorsuusiortoqarpoq.

Naatsorsuutini ukioq qaammatisiutit malillugit aningaasaliiffiusimasoq aallaavigineqartarpoq. Ukiumut pineqartumut piffissaq ilasiffiususaaq ilanngunneqarsimavoq. Qaammadini taakkunani marluusuni ukiumi aningaasaliiffiusumi aningaasartuutaasimasut isertitaasimasullu nalunaarsorneqarsinnaasarpud, ukiup aningaasaliiffiusup naannginnerani nioqqutissat sullissinerillu pisiarineqarsimasut imaluunniit pisassarisat akiitsulluunniit tiguneqarsimatillugit.

Naatsorsuutini kisitsisit tamarmik mio. kr.-ninet akunnaallisinneqarput ilanngussamilu 1.000 kr.-nut akunnaallisinneqarlutik. Akunnaalliliinerup kingunerisaanik nikingassuteqalaartoqarsinnaavoq.

NAATSORSUUTINI ANGUSAT

Ingerlatsinermi angusat

Ingerlatsinermi angusani Namminersorlutik Oqartussani ingerlatsinermit sanaartornermullu aningaasartuutit ilanngaataigereerlugit isertitatigut angusat saqqummersinneqarput.

Ingerlatsinermi angusat taamaasillutik pisortat suliffeqarfiini allani periutsit aamma suliffeqarfiit namminersortut periusaat assigalugit saqqummersinneqartarput.

IST-mi angusat

IST-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartornerq Taarsigassarsiarititallu) Namminersorlutik Oqartussat ukiumi taarsigassarsiarititaat naleqqussariarlugit ingerlatsinermi angusat saqqummersinneqartarput, tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriarnerat Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutaatut isigineqartarlutik akilersukkallu isertitatut isigineqartarlutik.

IS-imi angusat

IS-imi angusat (Ingerlatsineq, Sanaartornerq) aqqutigalugit IST-imi angusat imminut akilersinnaasunut taarsigassarsiarititaat (soorlu erngup nukinga atorlugu nukissiorfiit atuisut aqqutigalugit akilersorneqartussat) naleqqussareerlugit taarsigassarsiarititaat takutinneqartarput. Tassani taarsigassarsiarititaat annertuseriarnerat isertitaasarpud (aningasat IST-imi angusani aningaasartuutit nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut) aammalu aningaasartuutit (aningasat IST-imi angusani isertitatut nalunaarsorneqarsimasut taarserneqartut).

INGERLATSINERMUT ANINGAASARTUUTIT ISERTITALLU

Aningaasartuutit isertitallu nioqqutissanik pisinermut sullissinernullu tunngassuteqartut pisinnaatitaaffimmik pissarsinermik tunngaveqarluni suleriaaseq naapertorlugu nioqqutissat sullissinertilluunniit tunniunneqareernerisigut nalunaarsorneqartarput. Aningaasartuutininut isertitanullu allanut tunngatillugu nalungi naatsorsorneqarsinnaatillugit kingusinnerpaamillu ulloq akiliiffissaq eqqorlugu nalunaarsorneqarsinnaasarpud.

Ukiumi aningaasaliiffiusumi nunatta karsianut annertuumik piumasaqaateqartoqartillugu nalunaarsuiffissarlu nallertinnagu pineqartut eqqortumik naatsorsorneqarsinnaatinnagit akiligassat ukiumut aningaasartuuteqarfiusumut missingiineq allaavigalugu aningaasartuutininut kontumut nalunaarsorneqartarput. Tamatuma kingorna naqqiisoqartarpoq aningaasanut inatsiseqarfiusumi naatsorsoqqissaareernerisigut inissillugit.

Naatsorsuutini suliaqarnermi tamakkiisumik kontulersisarnermi periuseq atorneqartarpoq tamatumalu kingunerisaanik aningaasartuutit isertitallu immikkoortillugit immikkut kontulerlugit nalunaarsorneqartarput. Tassani namminersorlutik oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilanngunneqanngillat.

AKILERAARUTITIGUT ISERTITAT

Ukiumi naatsorsuusiorfiusumi akileraarutitigut ingerlaavartumik isertitaasartut.

1. Akileraarutit A-t qaammatikkaartumik isertitatut nalunaarsorneqartarput sulisitsisut akileraarutinut A-nut nassuiaataat naapertorlugit. Nassuiaatinik tigusaqartoqarsimatinnagu akileraartarnermut oqartussaasut missingiisarput. Akileraarutit A-t missingerneqarsimasut eqqortumillu nassuiarneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitanut ingerlaavartumik nalunaarsorneqartarput. Ukiuq naatsorsuusiorfiusoq pillugu nassuiaatit ukiullu naatsorsuusiorfissap tulliani januaarimi tiguneqarsimasut nuna tamakkerlugu akileraarutitigut isertitat naatsorsornerinut ilanngunneqartarput.
2. Akileraarutit B-t piffissakkaartumik (qaammatit 10-t) Akileraarutit B-t naligiissarneqarsimasut aallaavigalugit isertitatut nalunaarsorneqartarput.
3. Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat, pissarsianit akileraarutit royaltulu aqqutigalugu akileraarutit naligiissarinikkut isertitatut nalunaarsorneqartarput.

Ukiut siuliini akileraarutitigut isertitaasimasut ingerlaavartumik nalimassarneqartarneri

1. Akileraarutit ingerlaavartumik isertitatut nalunaarsorneqartartut (takuuk imm. 1 aamma 2) aammalu naammassillugit naligiissarinerit assigiingissutaat ukiumi akileraarutaasussat naatsorsorneqarfiani akileraartartumullu naligiissarinerit pereernerisigut iluarsiiqqineqartarput.
2. Tamatuma kingorna isertitanut akileraarutaasussanut allannguutit (annertusiinerit/appaanerit) ukiumi allanngortitsiviusumi naqqinneqartarput.

Akileraarutitigut akitsuutitigullu annaasanik isumakkeerinninnerit immikkoortitsinerillu

Akileraarutinut akitsuutinullu akiitsut aallarteqqissinnaanissamut periarfissaqalersillugu akileraarutinik aqutsineq pillugu Inatsisartut Inatsisaat naapertorlugu periarfissaaruttoqartillugu nalikillilerneqartarput. Tassani qamutinut motoorilinnut akitsuutinut aamma aningasanoorluni pinnguaatinut akitsuutinut immikkut maleruagassaqarpoq. Akiliisinnaajunnaarnikkut aamma toqusoqarsimatillugu akiitsuulersut annaasat paasineqartarneri malillugit isumakkeerinnittoqartarpoq. Piffissap sivilisijaap atortariaqartarnerata kingunerisaanik akileraarutit periutsit makku atorlugit piffissalersorneqartarput:

Akileraarutitigut akiitsut annaasat immikkoortiterneqartarnerat

Toqqanartumik akileraarutaasartut eqqarsaatigalugit akileraarutitigut akiitsut akilerneqarnissanut piffissakkaarlugit naatsorsorneqartarput annaasatullu immikkoortinneqartarnerinut missingiisarnerit makku malillugit:

	Ukiut 0-1	Ukiut 1-2	Ukiut 2-3	Ukiut 3-4	Ukiut 4-5	Ukiut 5 imalunniit pisoqaane- rusut
Annaasassat naatsorsuutiginartunut illikartitsineq	7,5 pct.	15 pct.	30 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.

Procentingorlugit kisitsisit toqqarneqarsimasut aqqutigalugit takuneqarsinnaasarpoq aningaasat piasat sivitsoriartortillugu akilersinniarnissaat ajornarsiartuinnartartoq tassanilu akiliisitsiniartarnermi atorlut akiligassat qanoq pisoqaatigineri takussusiisnaaneri killeqarmata. Immikkoortinneqartut aqqutigalugit akileraarutinut akiligassat nalikilliliinissanut missingiinerit takuneqarsinnaasarput.

SANAARTORNERMI ANINGAASARTUUTIT

Ulloq 1. januar 2000 aallartiffigalugu missingersuutitigut teknikkkut sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqarpoq. Sanaartugassanut iluarsagassanullu siunertanut aningaasaliissutit tamarmik suliniutinut ataasiakkaanut tunngassuteqartut aningaasaateqarfimmut tunniunneqarput. Taamaattumik aningaasaliisutit angusat naatsorsorneqarneranni tamakkiisumik aningasartuutit nalunaarsorneqarsimapput.

TAARSIGASSARSIARITITAT

Aningaasat pissarsiassat arlallit allannguutaat nunatta karsiata IST-inernerani (Ingerlatsineq, sanaartorneq Taarsigassarsisitsinerillu inernerini) ilapput. Taamatuttaaq Namminersorlutik Oqartussat aktiat pisiaat tunisaallu IST-inerani ilaasarput.

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa nunatta karsia aqqutigalugu tiguisinnaatitaanermut piginnaatinneqarneri IST-inernerini ilaaneq ajorput.

PIGISAT NALILLIT AKIITSULLU

Pigisat nalillit pisarsiarinerini akii naapertorlugit ilanngunneqartarput. Akiitsut nalit aalajangersimasut aallaavigalugit ilanngunneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussat, kommunit pisortallu suliffeqarfiutaannut tunngatillugu akiliisitsiniartarneq 2008-miit Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmit qitiusumik ingerlanneqalerpoq. Tamakku "pissarsiassat allat" illuatungaatigullu "akiitsut piffissami sivikitsumi akiligassat"-inut kontererlugit ilanngunneqartarput.

IMMIKKOORTITSISARNERMUT TUNNGAVIGINEQARTUT

Taarsigassarsitsinerimi annaasaqarnissaq pissarsiassanillu annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu 01.01.2022-miit periutsit makku atorlugit immikkoortitsisoqartarpoq:

Immikkoortitsineq, angusanik naatsorsuinerimi ukiumi ingerlatsinerimi angusaniitttoq ima naatsorsorneqassaaq:

	Ukiut 0-1	Ukiut 1-2	Ukiut 2-3	Ukiut 3-4	Ukiut 4-5	Ukiut 5 imaluunniit pisoqaane- rusut
Annaasassa- tut naatorsuu- tigineqartunut illikartitsineq	7,5 pct.	15 pct.	30 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.

Akiitsortoq pisortani oqartussaaffiuppat, uuma ataani nunami allami oqartussaaffik imaluunniit suliffeqarfik pisortanit ingerlanneqartoq, aalajangersimasumik naliliiffigineqareernerata kingorna pissarsiassanut akiitsunut illikartitsineq pissaaq.

Akiitsumik piffissaagallartillugu akiliiffissaq imaluunniit akiliinissamut piffissarititaq ullut 60-it sinnerlugit qaangerneqarpata taarsigassarsitsineritut immikkoortitsisoqartarpoq. Taarsigassarsiat ataasiakkaat imaluunniit eqimattat assigiiaamik aningaasanik taarsigassarsisut nalilersorneqareerpata immikkoortitsinerit ukiumi angusat pillugit naatsorsuutitut ilanngunneqassapput.

Ukiumi aningaasarsiorfiusumi 2022-mi kingusinnerusukkulluunniit pissarsiassat akilertussanngortinneqartunut immikkoortitsinissamut tunngavissat nutaat atuutilissapput.

Ulloq 31.12.2021 tikillugu annaasaqarnissaq pinngitsoortinniarlugu periutsit makku atorlugit immikkoortitsisoqartarpoq:

Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiat, akiligassiisutiviit/aallaaviatigut taarsigassarsiat illunut annaasaqaataasussanut ukiut 2-t kingumut qiviarluni nutaamillu piginnittoqalersimatinnagu, iluarsaassinerit aserfallatsaaliinerilluunniit aallartinneqartut.

Ineqarnermut tapiissutitut taarsigassarsiarititat, pisassat allat – immikkoortinneqartarput akiligassat ukiup ataatsip ingerlanerani akilernerqarsimatinnagit. Akiligassallit akiitsutik taarsigassarsianngorlugit 1999-imiilli allanngortissinnaaleraat. Ineqarnermut tapiissutitut akiligassat ukiumut marloriarluni akilernerqartartussaapput, taarsigassarsiallu qaammatikkaartumik akilersorneqartartussaallutik. Akilersugasat akilernerqarsimatinnagit akiligassiisutiviit immikkoortitaqarneq ajorput taamaallaalli akiligassat akilernerqartussat immikkoortinneqartarlutik.

Akiligassaqaarfinnut assigiinngitsunut akiitsut tassunga ilanngullugit ilinniagaqarnermi inuussutissarsiutinullu tapersiisarfikkut taarsigassarsiat eqqarsaatigalugit immikkoortitsisoqarneq ajorpoq, akiitsut kontut pingaarnerit aqputigalugit isumakkeerneqartarmata, akiligassat namminersorlutik oqartussat akiliisitsini-artarfiatigoorlugit akiligassanngortinneqartarmata, tamannalu akilleeqqusigaluarnertit ingerlanneqaareer-nerisigut pisarluni.

SULIFFEQARFIIT NAMMINERSORTITAT

Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaat namminersortitat ilanngaasereerluni aningaasaliissutinut naapertuuttumik naatsorsuutiniq tunniussisarput.

Ilanngaaseereerluni aningaasaliissutit nunatta karsiata naatsorsuutaani aningaasartuutitut nalunaarsor- neqartarput.

Suliffeqarfiit ilaat Nunatta Karsianit tiguisinnaanermut pisinnaatitaaffilerneqarnikkuupput uungalu tun- ngatillugu aningaasanik isumannaagassalittut nalunaarsorneqartarlutik.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit ilaat Namminersorlutik Oqartussanut akiitsoqarput, tamakkulu nunatta karsiani pissarsiasat akiitsullu sivisuumik piffissalikkatut nalunaarsorneqartarlutik.

Suliffeqarfiit namminersortitat Namminersornerullutik Oqartussat suliffeqarfiutaasa namminersortitat naatsorsuuseriveqarnerat il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 25, 26. novem- ber 1998-imeersoq naapertorlugu naatsorsuusiortarput.

NAATSORSUERIAATSIT ATORNEQARTUT ALLANNGORTINNERI

Naatsorsueriaatsit atorneqartut ukiumiit ukiumut allamut allanngortinnerisigut ukiup siuliini naatsorsuu- tit sunniutaat aallaqqaammut naligitinneqartut iluarsiiiffiginerisigut nalunaarsorneqartarput. Taamatut naqqiinerit nunatta karsiata naatsorsuutaani allakkiami nassuiaataasumi ersarissarneqartarput.

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND